

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Trnava na roky 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030

STRATEGICKÝ DOKUMENT MESTA TRNAVA

Spracovateľský kolektív: Zuzana Kráľovičová, odbor strategického plánovania a projektového manažmentu MsÚ v Trnave, zamestnanci odboru sociálneho a odboru školstva, mládeže a športu MsÚ v Trnave, sociálni partneri mesta Trnava

Mesto Trnava, 2021

Schválené Mestským zastupiteľstvom mesta Trnava dňa 7. decembra 2021
uznesením č. 841/2021.

Dokument neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

Príhovor primátora	5
KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE	6
Východiská komunitného plánovania.....	6
Procesná stránka KPSS	7
Proces prípravy KPSS	7
Proces implementácie a vyhodnotenia KPSS	9
ANALYTICKÁ ČASŤ	11
Základný popis mesta Trnava.....	11
Demografická analýza.....	11
Socio-ekonomická analýza	17
Trh práce a zamestnanosť	17
Riziko chudoby	22
Bývanie.....	22
Výchova a vzdelávanie	26
Analýza zohľadňujúca potreby cieľových skupín KPSS	35
Starostlivosť o rodiny a deti.....	35
Starostlivosť o seniorov.....	37
Osoby so zdravotným znevýhodnením	40
Osoby ohrozené sociálnym vylúčením	45
Mesto Trnava - poskytovateľ sociálnych služieb	57
Registrovaní poskytovatelia sociálnych služieb na území mesta.....	61
Prieskum v rámci prípravy KPSS	66
SWOT analýza.....	68
STRATEGICKÁ ČASŤ	75
Priority a opatrenia na rozvoj sociálnych služieb	75
Strategická vízia KPSS	75
Prierezové ciele a opatrenia.....	76
Ciele a opatrenia cieľovej skupiny Deti, mládež a rodina.....	80
Ciele a opatrenia cieľovej skupiny Seniori	81
Ciele a opatrenia cieľovej skupiny Osoby so zdravotným znevýhodnením	82
Ciele a opatrenia cieľovej skupiny Osoby ohrozené sociálnym vylúčením	84
Realizácia strategických cieľov a opatrení v zmysle KPSS.....	86
Strategické prierezové zámery.....	86
Strategické zámery – deti, mládež a rodina.....	89
Strategické zámery – seniori	91
Strategické zámery – osoby so zdravotným znevýhodnením	92
Strategické zámery – osoby ohrozené sociálnym vylúčením.....	95

Zoznam použitých skratiek

CVEK	Centrum pre výskum etnicity a kultúry, Bratislava
CPPR	Centrum pomoci pre rodinu, Trnava
DSS	domov sociálnych služieb
FNsP	Fakultná nemocnica s poliklinikou v Trnave
jasle	zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa
KPSS	komunitný plán sociálnych služieb
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MRK	marginalizovaná rómska komunita
MsP	mestská polícia
MsÚ	mestský úrad
MŠ	materská škola
MZ	mestské zastupiteľstvo
OS	odbor sociálny MsÚ
OSP a PM	odboru strategického plánovania a projektového manažmentu MsÚ
OŠMaŠ	odbor školstva, mládeže a športu MsÚ
OÚRaK	odbor územného rozvoja a koncepcií MsÚ
OZ	občianske združenie
SPODaSK	sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela
SR	Slovenská republika
SSS	Stredisko sociálnej starostlivosti, príspevková organizácia Mesta Trnava
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TADCH	Trnavská arcidiecézna charita
TTSK	Trnavský samosprávny kraj
ŤZP	človek ťažko zdravotne postihnutý
ÚHCP	Úrad hraničnej a cudzineckej polície
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VÚC	vyšší územný celok
VZN	všeobecne záväzné nariadenie

zákon o sociálnych službách	Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
ZpS	zariadenie pre seniorov
ZOMOT	Združenie obcí mestskej oblasti Trnava
ZŠ	základná škola

Príhovor primátora

Vážené Trnavčanky a vážení Trnavčania,

sociálne služby sú často témou, o ktorú človek prejaví záujem, až keď sa ho začne osobne týkať. V náročných životných situáciách sa v prvom rade obraciame na našich najbližších, nie každý však má také šťastie a nie vždy je riešenie ťažkostí v ich možnostiach. Je preto nevyhnutné, aby v meste existovali kvalitné sociálne služby, ktoré budú dostupné každému, kto ich bude potrebovať.

Ako by tieto služby mali vyzeráť, ako ich nastaviť čo najefektívnejšie a ako ich priblížiť verejnosti, aby o nich v čase núdze vedela – na tieto a mnoho ďalších dôležitých otázok odpovedá strategický dokument s názvom komunitný plán sociálnych služieb. Prinášame Vám ho v aktualizovanej verzii na nasledovných päť rokov.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Trnava na roky 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030 je dôležitým odrazovým mostíkom k realizácii potrebných opatrení a zmien. Je výsledkom spolupráce a diskusie medzi samosprávou, odborníkmi a verejnosťou, pričom každá strana do neho vniesla svoj pohľad, potreby a možnosti. Takýto spôsob – prostredníctvom participácie – je úplným základom toho, aby dokument odrážal realitu, vyjadroval potreby všetkých aktérov, reagoval na aktuálne výzvy a vytyčoval ciele do budúcnosti.

Som rád, že sa nám aj v náročnom období pandémie koronavírusu podarilo osloviť široké spektrum spolupracovníkov a dať priestor na pripomienky a požiadavky občanov i pracovníkov v sociálnych službách do jedného dokumentu. Práve koronakríza, ktorá zachvátila celý svet, ukázala, akí sme v nečakaných situáciách zraniteľní. Mať v meste vytvorenú záchrannú sieť pre ľudí, ktorí sa ocitli v zložitej situácii, je základnou prioritou aj v „bežných“ časoch, nielen ešte vtedy, keď čelíme výzvam počas pandémie.

Verím, že komunitný plán sociálnych služieb významne prispeje k zlepšeniu úrovne sociálnych služieb v našom meste. Ďakujem všetkým, ktorí sa na vypracovaní tohto dokumentu podieľali a vložili doň svoje vedomosti, čas i energiu.

JUDr. Peter Bročka, LL.M.
primátor mesta Trnavy

KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE

Východiská komunitného plánovania

Komunitné plánovanie vychádza z viacerých právnych predpisov a ďalších koncepčných dokumentov spracovaných na úrovni hlavných legislatívnych a výkonných orgánov v rámci Slovenskej republiky („SR“). Tieto predpisy a ďalšie dokumenty určujú mestu obsah a rozsah povinností a možností v sledovanej oblasti. Z najvyššej, medzirezortnej úrovne sa jedná predovšetkým o:

- Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o sociálnych službách“),
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030,
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030,
- Národný akčný plán na elimináciu a prevenciu násillia na ženách 2014 – 2019,
- Národná stratégia zamestnanosti do roku 2020.

Nakoľko sociálne služby veľmi úzko súvisia aj s problematikou ochrany práv detí a následnými opatreniami sociálnej kurately, komunitné plánovanie sa opiera tiež o

- Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pre tvorbu a praktické využitie plánovania na komunitnej úrovni nášho mesta je podstatné aj ďalšie koncepčné plánovanie na úrovni Trnavského samosprávneho kraja („TTSK“) a samotného mesta Trnava. KPSS mesta čerpá z koncepčných dokumentov:

- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava na roky 2014 - 2021 s výhľadom do roku 2030¹,
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2016 – 2023 v konsolidovanom znení aktualizácie²,
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území Trnavského samosprávneho kraja 2021 – 2023³.

Nakoľko komunitné plánovanie sociálnych služieb v Trnave už má svoju tradíciu, nadväzuje na strategické dokumenty mesta v sociálnej oblasti, a to na dokumenty:

- Komunitný plán sociálnych služieb mesta Trnava na roky 2016 - 2020 (platnosť dokumentu bola predĺžená uznesením mestského zastupiteľstva č. 571/2021 aj na rok 2021)⁴,
- 1. aktualizácia Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Trnavy na roky 2016 - 2020⁵,

---

¹ https://www.trnava.sk/userfiles/file/Aktualizacia%20PHSR_na%20web.pdf

² <https://www.trnava-vuc.sk/data/att/18344.pdf>

³ <https://www.trnava-vuc.sk/data/att/18214.pdf>

⁴

<https://www.trnava.sk/userfiles/file/Komunitn%c3%bd%20pl%c3%a1n%20soci%c3%a1lnych%20slu%c5%beieb%202016-2020.pdf>

⁵

[https://www.trnava.sk/userfiles/file/1\(1\).%20aktualiz%C3%A1cia%20KPSS%20mesta%20Trnavy%20na%20roky%202016-%202020.pdf](https://www.trnava.sk/userfiles/file/1(1).%20aktualiz%C3%A1cia%20KPSS%20mesta%20Trnavy%20na%20roky%202016-%202020.pdf)

- Stratégia riešenia problematiky ľudí bez domova na území mesta Trnava na roky 2017 - 2020 s výhľadom do roku 2025⁶.

Procesná stránka KPSS

Proces prípravy KPSS

Proces prípravy KPSS začal v marci 2020, kedy spracovaním KPSS bola zmluvne poverená externá spoločnosť. Odborná aj laická verejnosť, t. j. poskytovatelia a prijímatelia sociálnych služieb boli o zámere spracovať KPSS informovaní prostredníctvom informačných kanálov Mesta Trnava. Verejné prerokovanie zámeru spracovať KPSS sa uskutočnilo 16.09.2020. Od októbra 2020 do januára 2021 sa konali tri pracovné stretnutia jednotlivých pracovných skupín zameraných na príslušnú cieľovú skupinu. V máji 2021 Mesto Trnava pre odlišný pohľad na spracovanie strategického dokumentu a menej uspokojivé výsledky externého dodávateľa pristúpilo k dohode o ukončení zmluvy o dielo na spracovanie strategického dokumentu a k vysporiadaniu záväzkov. Prípravu KPSS v gescii odboru sociálneho Mestského úradu v Trnave („OS“, „MsÚ“) ťažiskovo prevzal referát strategických dokumentov odboru strategického plánovania a projektového manažmentu MsÚ („OSP a PM“).

Obyvatelia mesta sa do prípravy KPSS mohli zapojiť aj prostredníctvom účasti na zbere údajov. Samospráva realizovala zisťovanie údajov metódou dotazníka. Vzhľadom na nepriaznivú epidemiologickú situáciu na Slovensku v čase vykonávania zberu údajov, zisťovanie prebehlo prioritne elektronickou formou. Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo celkom 188 osôb.

Riadiaci výbor komunitného plánovania

Najvyšším orgánom v organizačnej štruktúre procesu komunitného plánovania je riadiaci výbor, ktorý menuje primátor mesta. Riadiaci výbor pracoval v zložení:

- Predseda: PhDr. Eva Nemčovská, PhD., MPH, prvá zástupkyňa primátora mesta
- Členovia: Mgr. Ingrid Huňavá, garant KPSS, vedúca OS MsÚ Trnava
 Mgr. Zuzana Kráľovičová, koordinátor KPSS, referát strategických dokumentov OSP a PM MsÚ Trnava
 Ing. Miroslav Dzurech, zástupca neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, Trnavská arcidiecézna charita
 Mgr. Sylvia Balážová, vedúca pracovnej skupiny Deti, mládež a rodina, OS MsÚ Trnava
 Mgr. Ivana Sláviková, vedúca pracovnej skupiny Seniori, OS MsÚ Trnava
 Mgr. Kristína Mižárová, vedúca pracovnej skupiny Osoby so zdravotným znevýhodnením, OS MsÚ Trnava
 Mgr. Andrea Holická, do 31.05.2021, vedúca pracovnej skupiny Osoby ohrozené sociálnym vylúčením, OS MsÚ Trnava, následne Mgr. Mária Hrubšová, OS MsÚ Trnava

Cieľové skupiny KPSS

V rámci prípravy KPSS boli definované štyri špecifické oblasti, cieľové skupiny KPSS, a to:

- Deti, mládež a rodina,
- Seniori,

6

<https://www.trnava.sk/userfiles/file/Strat%C3%A9gia%20rie%C5%A1enia%20problematiky%20%C4%BEud%C3%AD%20bez%20domova%20v%20Trnave%202017%20-%202020.pdf>

- Osoby so zdravotným znevýhodnením,
- Osoby ohrozené sociálnym vylúčením.

So zámerom identifikovať možnosti a potreby cieľových skupín KPSS boli zriadené a primátorom mesta menované pracovné skupiny KPSS.

Pracovné skupiny KPSS

Mesto Trnava na začiatku procesov tvorby stratégie vyzvalo na aktívnu participáciu pri tvorbe KPSS zástupcov neverejných poskytovateľov sociálnych služieb aj obyvateľov mesta. Aktívnymi členmi pracovných skupín sa stali:

Pracovná skupina Deti, mládež a rodina

1. A-klub Trnava – Abstinentský klub, Mgr. Tatiana Ďúranová
2. Centrum MAK, Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, Mgr. Linda Minarovýchová
3. Centrum pomoci pre rodinu Trnava, PhDr. Michal Lipovský
4. Centrum pre výskum etnicity a kultúry, Bratislava, Alena Holka Chudžíková
5. Centrum včasnej intervencie Trnava, n. o., PhDr. Terézia Drdulová, MBA
6. Denný stacionár Ósmy svetadiel, Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom v Trnave, Mgr. Soňa Fülöpová,
7. Mestský úrad v Trnave, odbor školstva, mládeže a športu, Mgr. Katarína Horňáčková
8. Mestské zastupiteľstvo mesta Trnava (ďalej len „MZ“), Mgr. Ľubica Horváthová
9. MZ Trnava, Mgr. Rastislav Mráz
10. MZ Trnava, Mgr. Ondrej Štefánik
11. Informačná kancelária pre obeť trestných činov oddelenia koordinácie a programov prevencie kriminality odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR, PhDr. Róbert Frimmel
12. Regionálny úrad verejného zdravia so sídlom v Trnave, oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu, Mgr. Andrea Šimorová
13. Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, Mgr. Klaudia Petrášová
14. Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, Mgr. Karolína Jamečná
15. Súkromná materská škola, „Kúzelná škôlka“, Mgr. Stanislav Hric, súčasne MZ Trnava
16. Špecializované zariadenie v Trnave, PhDr. Andrea Horníčková
17. Trnavská arcidiecézna charita, Mgr. Katarína Pažítková
18. Úrad komisára pre deti, odborný poradca, PhDr. Andrej Kállay, PhD.
19. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, sekcia rodiny, oddelenie podpory ochrany detí pred násilím, Mgr. Juraj Janček, PhD.
20. Základná škola s materskou školou M. Gorkého 21, Trnava, sociálny pedagóg, Mgr. Beáta Danišová, PhD.
21. Záujmové združenie RODINA, Azylový dom Tamara, Denný stacionár pre seniorov, Materské centrum Trnava, PhDr. Andrea Tóthová
22. Združenie STORM, Mgr. Pavol Ščasný

Pracovná skupina Seniori

1. A-klub Trnava – Abstinentský klub, Mgr. Tatiana Ďúranová
2. Centrum pomoci pre rodinu Trnava, PhDr. Michal Lipovský
3. Jednota dôchodcov na Slovensku, Trnava, Ing. Igor Fabián
4. Jednota dôchodcov na Slovensku, Trnava, JUDr. Jozef Kudla, PhD.
5. MZ Trnava, Mgr. Ľubica Horváthová
6. Regionálny úrad verejného zdravia so sídlom v Trnave, oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu, Mgr. Andrea Šimorová
7. Stredisko sociálnej starostlivosti Trnava, Mgr. Rudolf Holkovič
8. Trnavská arcidiecézna charita, Mgr. Adriana Krajčovičová
9. Záujmové združenie RODINA, Azylový dom Tamara, Denný stacionár pre seniorov, Materské centrum Trnava, PhDr. Andrea Tóthová

Pracovná skupina Osoby so zdravotným znevýhodnením

1. Domov sociálnych služieb pre dospelých v Zavare, satelitné pracovisko Trnava, PhDr. Iveta Tibenská
2. Krajské centrum Slovenského zväzu telesne postihnutých Trnava, Iveta Szabová
3. Krajské stredisko Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska Trnava, Mgr. Lenka Patyiová
4. MZ Trnava, Mgr. Ľubica Horváthová
5. Občianske združenie (ďalej len „OZ“) Na trati, Špecializované zariadenie pre deti s poruchou autistického spektra, Hrnčiarovce nad Parnou, Ing. Miriama Smrtičová
6. OZ Na trati, o. z., Špecializované zariadenie pre deti s poruchou autistického spektra, Hrnčiarovce nad Parnou, Ing. Katarína Kúdelová
7. OZ Naše stacko, Ing. Alena Šurinová
8. OZ Naše stacko, Ing. Jana Ševelová
9. OZ ISKIERKA, Miroslava Griflíková
10. OZ Spoločnosť pre zmysluplný život, Ing. Silvia Michalíková
11. Pomocná ruka nádeje, o.z., Majcichov, Mgr. Michaela Hulíková
12. Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom v Trnave, Denný stacionár Ôsmy svetadiel , Mgr. Soňa Fülöpová
13. Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom v Trnave, OZ Spoločnosť pre zmysluplný život, Sylvia Záhorová
14. Trnavská arcidiecézna charita, Mgr. Renáta Holkovičová
15. Trnavské rodiny s autistickými deťmi, Mgr. Lucia Rezičová
16. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, riaditeľka odboru sociálnych vecí a rodiny, Ing. Alena Musilová
17. Zväz postihnutých civilizačnými chorobami v SR - Klub kardiakov, Viera Podzimková

Pracovná skupina Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

1. A-klub Trnava – Abstinentský klub, Mgr. Tatiana Ďúranová
2. Centrum pomoci pre rodinu Trnava, PhDr. Michal Lipovský
3. Fakulta sociálnych vied Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Katedra sociálnych služieb a poradenstva, prof. PhDr. Mgr. Jana Levická, PhD.
4. Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave, Katedra sociálnej práce, doc. PhDr. Martina Žáková, PhD.
5. Informačná kancelária pre obeť trestných činov oddelenia koordinácie a programov prevencie kriminality odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR, Ing. Miriam Horváthová
6. OZ Marginal, Bratislava, JUDr. Daša Vranka Knošková
7. OZ Otvorené srdce, PaedDr. Ľubica Hornáčková
8. OZ Pomoc obetiam násilia, Mgr. Iveta Schusterová, PhD.
9. Trnavská arcidiecézna charita, Mgr. Soňa Pobiecka
10. Úrad komisára pre deti, odborný poradca, PhDr. Andrej Kállay, PhD.
11. Záujmové združenie RODINA, Azylový dom Tamara, Denný stacionár pre seniorov, Materské centrum Trnava, PhDr. Andrea Tóthová
12. Združenie STORM, Mgr. Pavol Ščasný

Proces implementácie a vyhodnotenia KPSS

Implementácia a vyhodnotenie KPSS

KPSS je strednodobý až dlhodobý strategický dokument. Nakoľko v dohľadnej dobe očakávame legislatívnu zmenu upravujúcu sociálne služby na Slovensku, KPSS mesta Trnava bol spracovaný na obdobie rokov 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030. Ťažiskovým obdobím pre implementáciu opatrení vyplývajúcich z potrieb cieľových skupín je obdobie do roku 2025.

Na implementácii úloh vyplývajúcich zo strategického dokumentu sa budú podieľať Mesto Trnava, neverejní poskytovatelia sociálnych služieb, ďalšie subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti a čiastočne TTSK. V zmysle cieľov a opatrení vyplývajúcich z KPSS pracovné skupiny každoročne definujú aktivity, ktoré v sledovanom roku chcú dosiahnuť. Aktivity môžu presahovať obdobie kalendárneho roka, ak sa jedná o zámer vyžadujúci dlhodobý proces riešenia. Koordináciu plánovania aktivít na komunitnej úrovni zabezpečí Mesto Trnava spracovaním tzv. akčného plánu KPSS pre sledovaný rok (do konca mesiaca január b. r.). Každoročne, po skončení sledovaného obdobia bude plnenie aktivít vyhodnotené a spracované formou hodnotiacej správy (do konca mesiaca jún b. r.). Nakoľko sa jedná o plnenie strategických zámerov mesta v sociálnej oblasti, informatívna správa o plnení úloh vyplývajúcich z KPSS bude predložená na prerokovanie poslancom MZ. V prípade, že MZ zadá úlohy v zmysle KPSS, budú zahrnuté do akčného plánu na nasledovné obdobie.

Realizácia aktivít v zmysle KPSS

Ročný akčný plán aktivít podľa KPSS stanoví časový plán, v ktorom sledovaná aktivita má byť naplnená. Súčasne určí finančné a ďalšie podmienky realizácie aktivity. Nakoľko plnenie aktivít súvisí s možnosťou získania externých zdrojov financovania, na získanie finančných zdrojov je naviazaný aj časový plán realizácie aktivít. V čase prípravy KPSS nebol známy národný rámec možností získavania finančných zdrojov z externých zdrojov. Preto návrh časového a finančného plánu realizácie KPSS a ďalších súvisiacich podmienok ponecháme na každoročné akčné plány.

Aktualizácia KPSS

Zákon o sociálnych službách ukladá obciam povinnosť spracovať KPSS na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, pričom obec zohľadní miestne špecifiká. Aktualizáciu KPSS Mesto Trnava spracuje v prípade

- zmeny strategických dokumentov na národnej úrovni,
- zmeny legislatívneho rámca upravujúceho sociálne služby,
- potrieb vyplývajúcich z miestnych špecifik, potrieb obyvateľov.

Aktualizácia špecifických cieľov a opatrení KPSS podlieha schváleniu MZ mesta Trnava.

ANALYTICKÁ ČASŤ

Základný popis mesta Trnava

Trnava patrí medzi najstaršie a najvýznamnejšie mestá na Slovensku. Je prirodzeným centrom Dolného Považia. Od roku 1996 je Trnava krajským mestom.

Mesto Trnava leží na okraji Západoslovenskej nížiny. Od hlavného mesta SR je vzdialená asi 50 km. Trnava je dôležitým dopravným uzlom. Mestom prechádzajú diaľnica D1, rýchlostná cesta R1 a hlavný železničný koridor spájajúci západ a východ krajiny.

Trnava je pre svoju strategickú polohu a existenciu univerzitného vzdelávania technického zamerania zaujímavá i pre investície s vyššou pridanou hodnotou. V meste pôsobia dve univerzity s humanitným zameraním, aj so zameraním na sociálnu prácu.

Územie Trnavy s rozlohou 71,54 km² je rozdelené na dve katastrálne územia⁷: Trnava a Modranka. V súčasnosti sa člení na 6 mestských častí: Trnava stred, Trnava západ, Trnava sever, Trnava východ, Trnava juh a Modranka.

Mesto Trnava je súčasťou združenia obcí mestskej oblasti Trnava („ZOMOT“), ktoré bolo založené v roku 2016 za účelom spolupráce na integrovaných projektoch a iných spoločných projektoch. K 1.3.2021 sú ďalšími členmi ZOMOT obce, ktorých katastre sa dotýkajú katastrov mesta, a to Bohdanovce nad Trnavou, Brestovany, Bučany, Dolné Lovčice, Hrnčiarovce nad Parnou, Jaslovské Bohunice, Malženice, Ružindol, Suchá Nad Parnou, Šelpice, Špačince, Zavar, Zeleneč, Zvončín.

Demografická analýza

Počet obyvateľov Trnavy

Podľa počtu obyvateľov mesta z roku 2020 je Trnava siedmym najväčším mestom na Slovensku. Ku dňu spracovania demografickej analýzy⁸ evidovala ohlasovňa pobytu Mestského úradu v Trnave („MsÚ“) **63 082 obyvateľov mesta Trnava**, občanov SR.

Graf č. 1 – Počet obyvateľov mesta Trnava z hľadiska dlhodobého vývoja

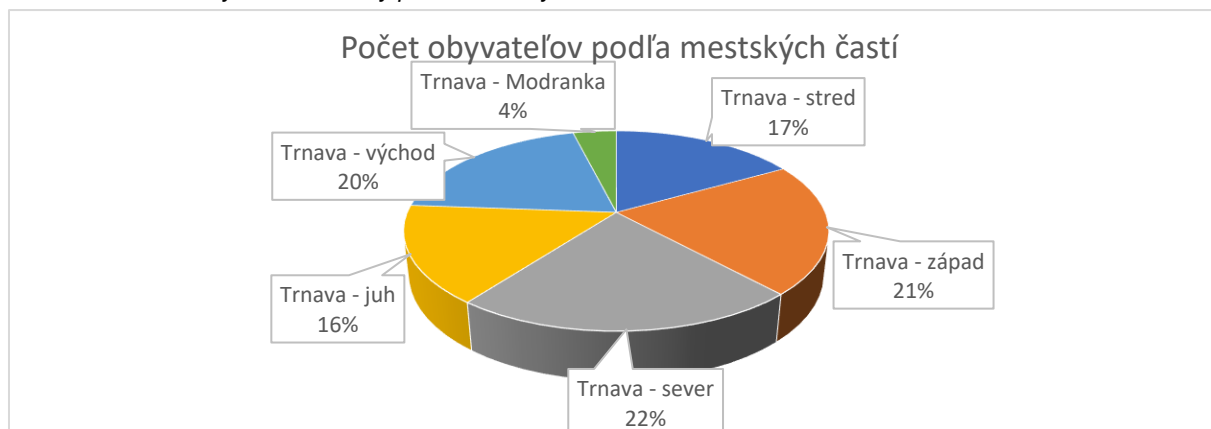
Zdroj: <https://egov.trnava.sk>

⁷ Zdroj: Katastrálny portál k 31.12.2020

⁸ Demografická analýza pre účely KPSS bola spracovaná v druhej polovici roka 2021. Relevantné údaje k počtu obyvateľov mesta sú uvedené za rok 2021 k 7.7.2021. Údaje za ukončené roky 2011 - 2020 vyjadrujú údaj k 31.12. sledovaného roka.

Približne rovnaký počet obyvateľov žije v troch najväčších mestských častiach. Najviac obyvateľov žije v mestských častiach Trnava – sever (Kopánka, Zátvor, Vodáreň), Trnava – západ (Prednádražie) a Trnava – východ (Družba, Hlboká, Vozovka). Z pohľadu počtu obyvateľov je najmenšou mestskou časťou Trnava – Modranka.

Graf č. 2 – Počet obyvateľov Trnavy podľa mestských častí k 31.12.2020

Zdroj: <https://egov.trnava.sk>

Je potrebné však konštatovať, že **počet osôb žijúcich v Trnave je výrazne vyšší ako evidovaný počet osôb s trvalým pobytom v meste**. Tento stav súvisí s tým, že veľký počet obyvateľov mesta má trvalý pobyt v inom meste alebo obci Slovenska, v Trnave žije v prenajatej nehnuteľnosti. Veľká časť z nich prišla do Trnavy napríklad za prácou alebo počas štúdia na vysokej škole s tým, že v meste strávajú určité obdobie. Po skončení pôvodne zamýšľaného obdobia naďalej zostávajú v meste, avšak bez registrácie trvalého pobytu. Toto zistenie potvrdzuje neustály záujem o kúpu alebo prenájom nehnuteľnosti na bývanie v Trnave napriek faktu, že evidovaný počet obyvateľov v meste dlhodobo klesá. Presnejšie údaje budú k dispozícii pravdepodobne v roku 2022 po zverejnení výsledkov sčítania obyvateľov realizovaného v roku 2021. **Z hľadiska plánovania sociálnych služieb sú prioritní občania mesta.**

Prírastky a úbytky obyvateľov

Evidencia obyvateľstva je systematicky spracovávaná a verejne publikovaná od roku 2005. Od tohto roku sledujeme z hľadiska vývoja celkového počtu obyvateľov mesta **trvalý pokles počtu obyvateľov Trnavy s trvalým pobytom v meste**. Tento údaj vyjadruje počet narodených a zomrelých občanov mesta, rovnako tak počet prisťahovaných a odsťahovaných v sledovanom roku. Pri posudzovaní počtu zomrelých a narodených občanov zatiaľ môžeme konštatovať, že narodených občanov je z dlhodobého hľadiska viac ako zomrelých. V roku 2020 však tento stav bol už približne rovnaký. Počet odsťahovaných obyvateľov je dlhodobo výrazne vyšší ako počet prisťahovaných obyvateľov.

Tabuľka č. 1 – Prírastok a úbytok obyvateľstva v sledovanom roku

Rok	Zomrelí	Narodení	Prist'ahovaní	Odst'ahovaní
2011	540	672	837	1305
2012	549	707	822	1168
2013	567	706	877	1141
2014	580	696	879	1281
2015	653	693	933	1180
2016	602	753	1019	1294
2017	632	748	903	1246
2018	664	723	974	1280
2019	638	746	983	1253
2020	640	691	932	1327

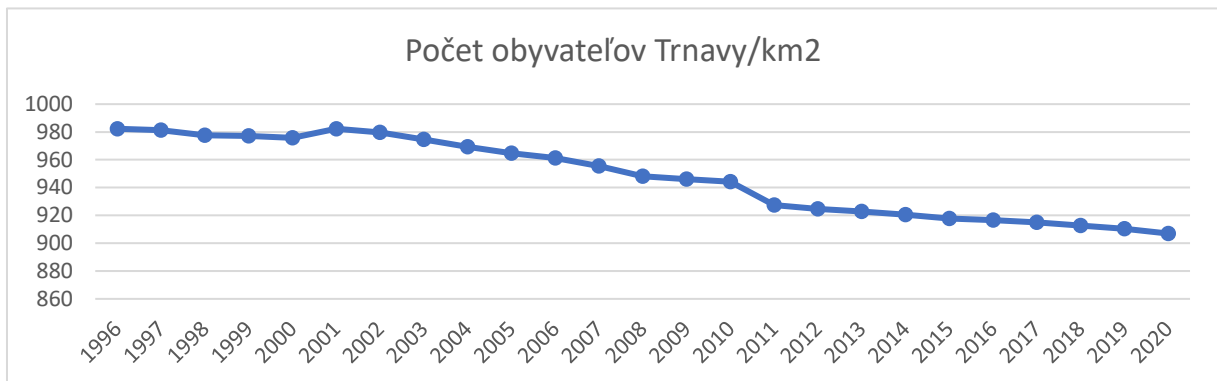
Zdroj: <https://egov.trnava.sk>

Hustota obyvateľstva

V rámci SR je Trnava v porovnaní s inými mestami (aj krajskými) mestom s vyššou hustotou obyvateľstva. Hustota obyvateľstva mesta v roku 2020 dosiahla hodnotu 906,99 obyvateľov/km². Evidentný je pokles hustoty obyvateľstva v mestách, vrátane Trnavy. S veľkou pravdepodobnosťou táto skutočnosť súvisí so sťahovaním obyvateľov na vidiek, predovšetkým do obcí priľahlých k mestám.

Rozloha mesta je dlhodobo nezmenená, mesto sa rozlieha na ploche 71,54 km².

Graf č. 3 - Hustota obyvateľstva mesta Trnava

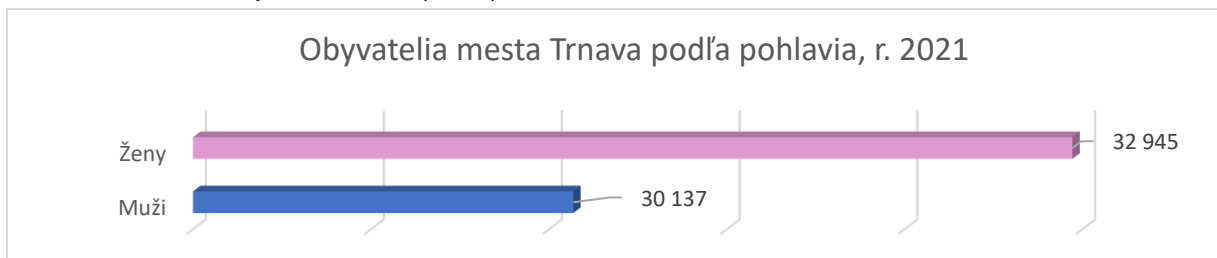

Zdroj: ŠÚ SR, <http://datacube.statistics.sk>

Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

V Trnave žije 52 % žien a 48 % mužov. Tento podiel obyvateľov podľa pohlavia je dlhodobo rovnaký (sledované od r. 2011 dodnes) a kopíruje celoslovenskú úroveň.

Graf č. 4 – Štruktúra obyvateľov mesta podľa pohlavia

Zdroj: <https://egov.trnava.sk>

Veková štruktúra obyvateľov

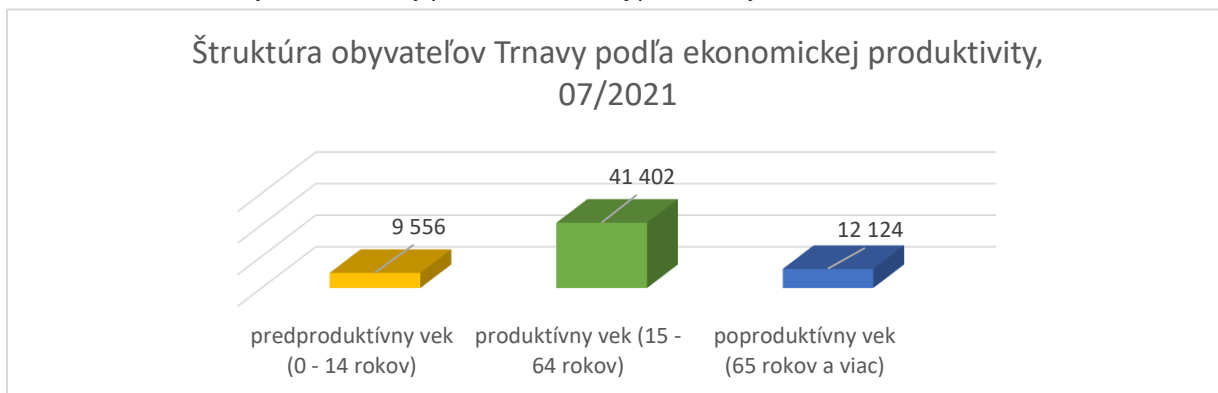
Kým v roku 2000 podiel obyvateľov SR v predproduktívnom veku bol 19,18 %, do roku 2005 sa znížil na 16,59 % a do roku 2018 na 15,74 %. Naopak, podiel obyvateľov v poproduktívnom veku sa zvýšil. V rámci SR počet obyvateľov v produktívnom veku začal klesať v roku 2011. Zmeny v zložení obyvateľstva podľa ekonomických vekových skupín poukazujú na starnutie populácie, a to na všetkých úrovniach (mestá/obce, okresy, kraje, SR).⁹

Z dôvodu významnejšej úmrtnosti seniorov spôsobenej pandémiou vírusu COVID – 19 v rokoch 2020 a 2021 sme porovnali podiel obyvateľov z hľadiska ekonomickej produktivity **na okresnej úrovni** za roky 2000, 2010, 2015 a rok 2019 (posledný kalendárny rok bez vplyvu pandémie). Zo zistení vyplýva, že **podiel obyvateľov v predproduktívnom veku má klesajúcu tendenciu**. Zjavný je **nárast populácie v poproduktívnom veku**.

⁹ Podľa https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/population-demographic-situation-languages-and-religions-72_sk

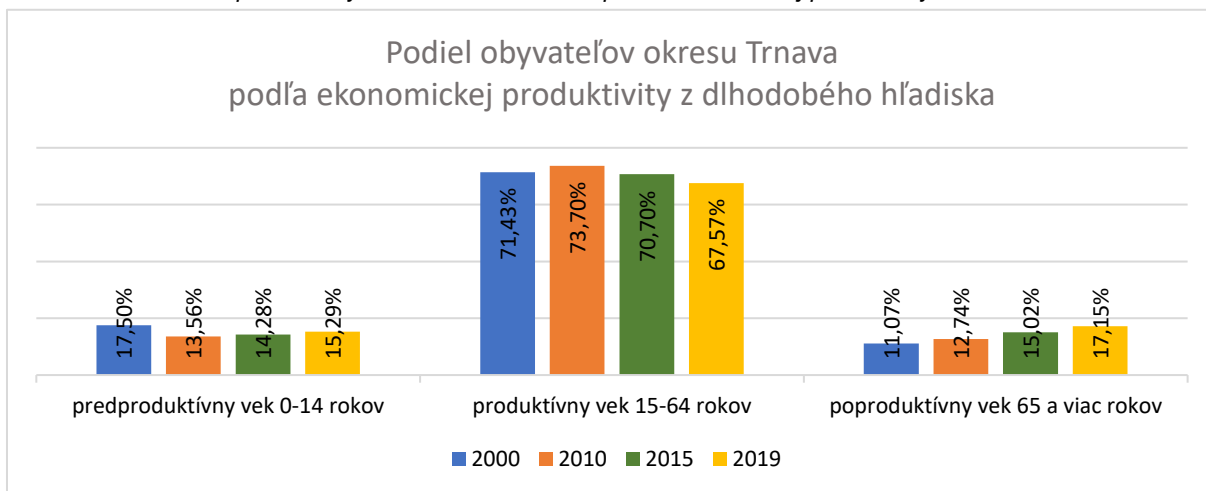
V rámci Trnavy v roku 2021 podiel obyvateľov v predproduktívnom veku predstavuje **15,15 %**. Podiel obyvateľov v poproduktívnom veku predstavuje **19,22 %**. V produktívnom veku žije v Trnave 65,63 % obyvateľov. Tento podiel je približne rovnaký ako v roku 2015.

Graf č. 5 – Štruktúra obyvateľov Trnavy podľa ekonomickej produktivity, r. 2021

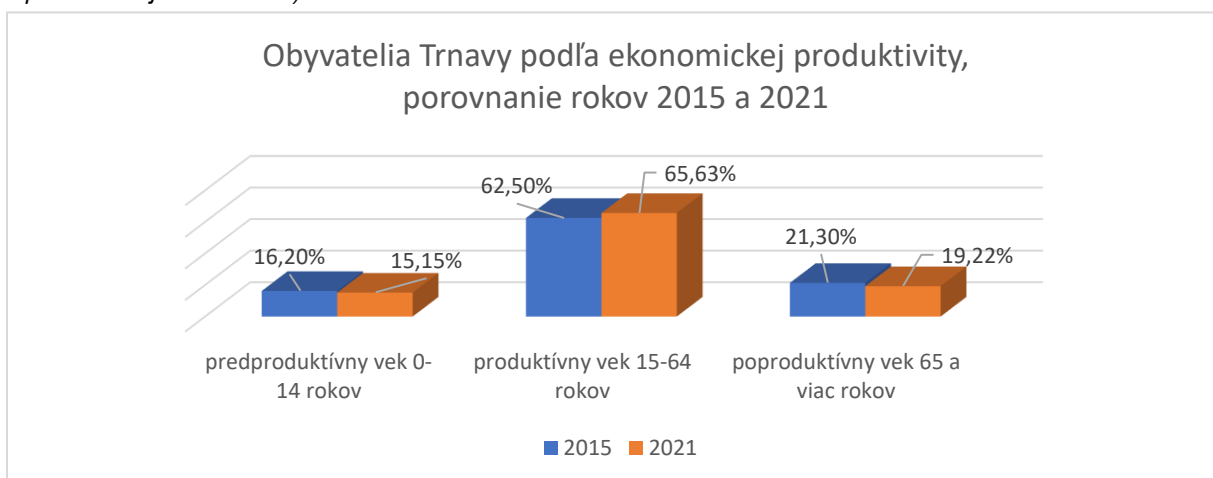
Zdroj: <https://egov.trnava.sk>

Graf č. 6 – Prehľad o podiele obyvateľov okresu Trnava podľa ekonomickej produktivity z dlhodobého hľadiska

Zdroj: ŠÚ SR, <http://datacube.statistics.sk>

Graf č. 7 – Porovnanie štruktúry obyvateľov Trnavy podľa ekonomickej produktivity (porovnanie s údajmi z predchádzajúceho KPSS)

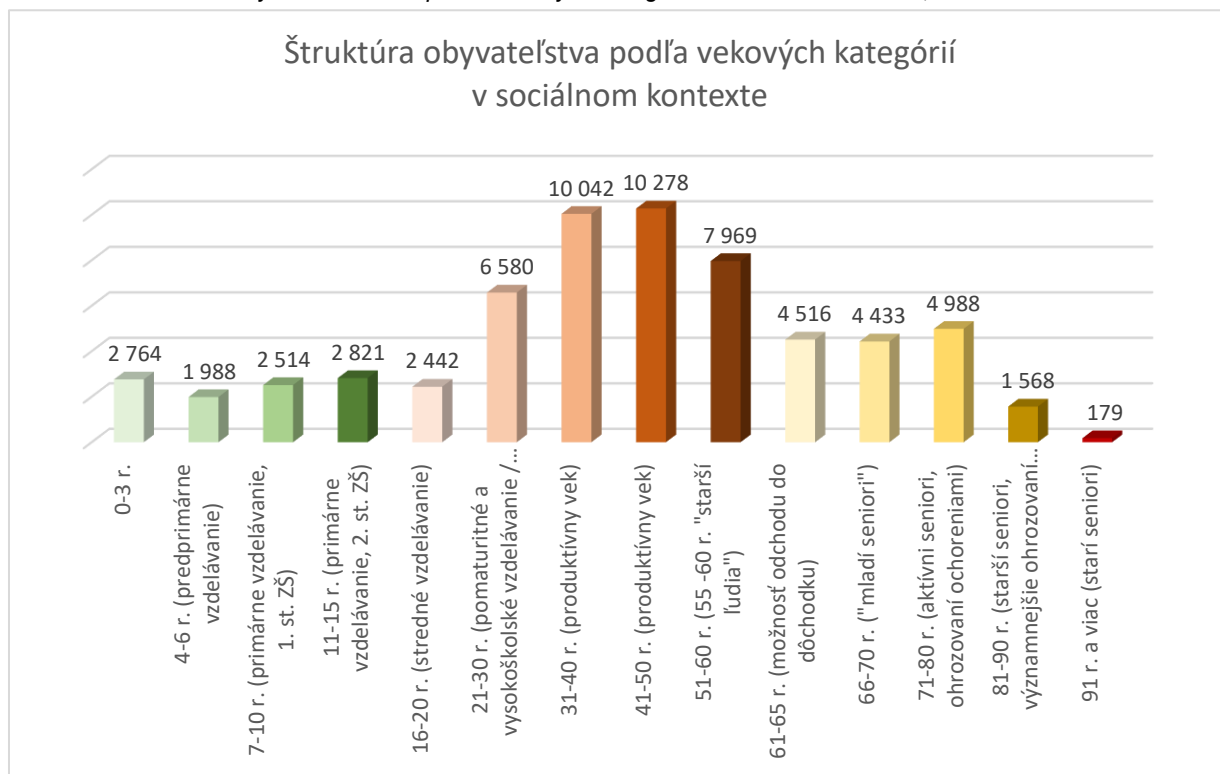
Zdroj: <https://egov.trnava.sk>

Aktuálne najvyšší počet obyvateľov Trnavy spadá do vekovej kategórie 41 – 50 rokov. Druhou najsilnejšou vekovou kategóriou sú obyvatelia vo veku 31 – 40 rokov.

Ak však v tejto súvislosti sledujeme počet obyvateľov vo veku 21 – 30 rokov alebo 11 – 20 rokov, z dlhodobého hľadiska tu existuje potenciálne vysoké riziko významne veľkej skupiny obyvateľstva, ktorá bude v poproduktívnom veku a generácia produktívnych obyvateľov bude v nižšom podiele.

Nasledovný graf ponúka prehľad počtu obyvateľov v jednotlivých vekových kategóriách, ktorých rozdelenie bolo navrhnuté tak, aby zohľadnili určitý sociálny kontext príslušnej vekovej kategórie.¹⁰

Graf č. 8 – Štruktúra obyvateľov mesta podľa vekových kategórií v sociálnom kontexte, r. 2021

Zdroj: <https://egov.trnava.sk>

Ako sme už uviedli, z hľadiska štruktúry obyvateľstva podľa pohlaví v Trnave mierne prevažuje počet žien. Tento rozdiel je výraznejší vo vekovej kategórii nad 70 rokov, kedy podiel mužov je významnejšie nižší ako podiel žien. Tento fakt je ale v súlade s celoslovenskou strednou dĺžkou života pri narodení, ktorá uvádza priemerný počet rokov, ktorý pravdepodobne prežije osoba XY.

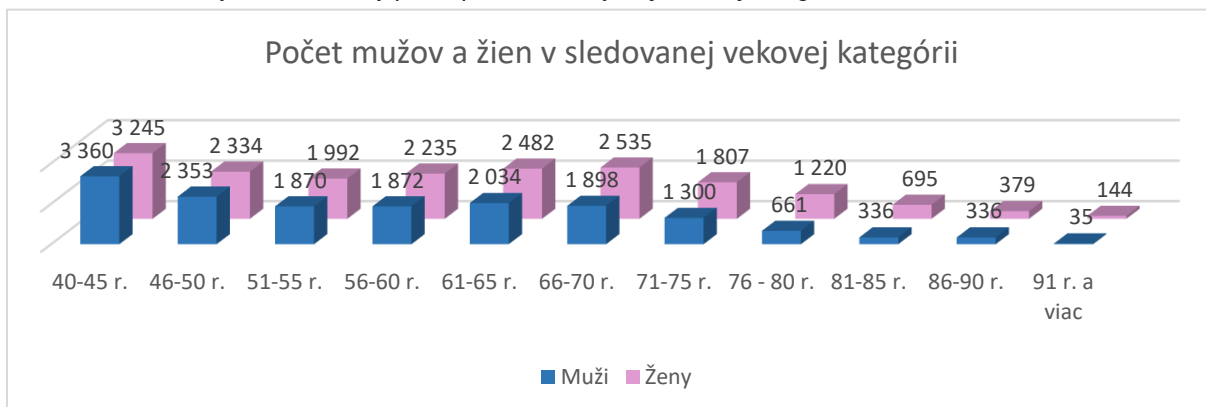
Podľa zdroja ŠÚ SR stredná dĺžka života pri narodení¹¹ priemerného Slováka bola minulý rok 74,3 roka, pričom za posledných desať rokov vzrástla o 2,7 roka. Priemerná Slovenka sa v roku 2011 dožívala 80,8 roka, jej vek sa posledné desaťročie zvýšil o 2,1 roka.

¹⁰ Členenie staršej vekovej kategórie bolo spracované v spolupráci s predsedom Rady seniorov v meste Trnava Ing. Igorom Fabiánom.

¹¹ Ukazovateľ hovorí o predpokladanom veku dožitia sa človeka v čase jeho narodenia.

Graf č. 9 – Počet obyvateľov Trnavy podľa pohlavia vo vyššej vekovej kategórii

Zdroj: <https://egov.trnava.sk>

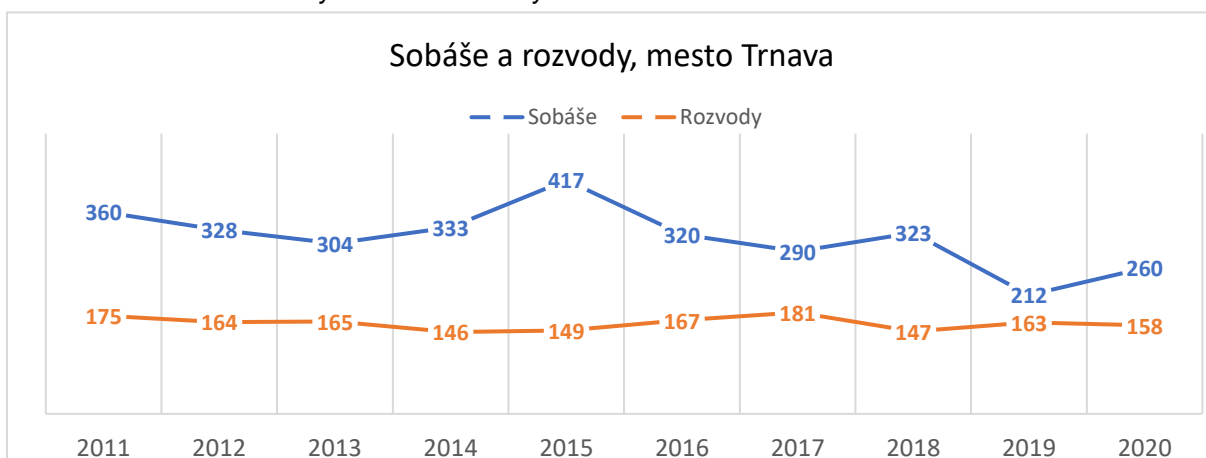
Rodinný stav obyvateľov

Z celoslovenského pohľadu posledná významná sobášnosť bola zaznamenaná v rokoch 1989 a 1990, potom až do roku 2001 sobášnosť klesala, a to predovšetkým z dôvodu odkladania sobáša do vyššieho veku. Tieto zmeny v sobášnom správaní boli zapríčinené aj spoločenským vývojom. Sobášnosť takto zareagovala na pokles reálnych príjmov, spomalenie výstavby bytov, rast nezamestnanosti a ďalšie súvisiace faktory. Od roku 2013 dodnes je možné pozorovať mierny nárast a určitú stabilizáciu intenzity sobášnosti.

Ďalšou charakteristickou črtou súvisiacou s rodinným stavom obyvateľov je významná zmena formy spolužitia partnerov. Nárast individualizmu obyvateľov sa odzrkadlil v zmenách doposiaľ štandardného správania, v dôsledku čoho sa oslabilo dominantné postavenie rodiny a rozšírili sa iné formy spolužitia. Tieto môžu so sebou prinášať ďalšie zatiaľ neidentifikované problémy týkajúce sa partnerských vzťahov, ale aj výchovy detí a neskoršieho budovania partnerských vzťahov týchto detí.¹² Je preto možné v tejto súvislosti očakávať rozmanité dopady aj na sociálny kontext života obyvateľov.

Matričný úrad Mesta Trnava spracováva prehľad počtu sobášov a rozvodov evidovaných na úrade. Tieto prehľady zahŕňajú údaje za osoby, ktoré uzatvorili sobáš (a to aj v prípade rozvodu manželstva) v meste Trnava bez ohľadu na ich aktuálne miesto pobytu, preto plne nevystihujú sobášnosť a rozvodovosť obyvateľov mesta.

Graf č. 10 – Sobáše a rozvody evidované Matričným úradom Mesta Trnava

Zdroj: Mesto Trnava, Matričný úrad

¹² PODMANICKÁ, Z. (ED.) – FOLTÁNOVÁ, N. – GALVÁNKOVÁ, A. – IVANČÍKOVÁ, Ľ. - KATERINKOVÁ M. – KOČIŠ, M. – KRIŠKOVÁ, V.: Štatistika v súvislostiach. Hlavné trendy vývoja sobášnosti v SR v roku 2018. Bratislava : Štatistický úrad SR, 2019. 77 s. ISBN978-80-8121-739-5. URL: <https://slovak.statistics.sk>

Socio-ekonomická analýza

Trh práce a zamestnanosť

Trnavský kraj je jedným z najviac prosperujúcich krajov Slovenska. Patrí medzi najproduktívnejšie poľnohospodárske kraje SR (nasleduje za Nitrianskym krajom). Priemyselná výroba v kraji je rozmanitá.

Podľa dostupných údajov ŠÚ SR za prvý kvartál roka 2021 v rámci Slovenska najviac osôb pracovalo v oblasti priemyslu. Ďalšími významnými odvetviami ekonomickej činnosti z hľadiska zamestnávania osôb sú veľkoobchod a maloobchod, verejná správa a sociálne zabezpečenie, vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálna pomoc. Mesto má pre rozvoj priemyslu, obchodu a poľnohospodárstva vhodnú polohu a vybudovanú sieť infraštruktúry. Má predpoklady pre vysokú mieru zamestnanosti.

Podľa údajov Európskeho portálu pre pracovnú mobilitu z roku 2020 a ďalších zistení najväčšími zamestnávateľmi v Trnave sú:

- Stellantis Slovakia, Trnava (automobilový priemysel)
- Johns Manville Slovakia, a.s., Trnava (sklárskeho priemyslu)
- VUJE, a.s., Trnava (jadrová energia)
- ŽOS Trnava, a. s. (strojárenský priemysel)
- ZF Slovakia, a.s., Trnava (strojárenský priemysel)
- BOGE Elastmetall Slovakia, a.s. (strojárenský priemysel)
- FREMACH TRNAVA, s.r.o. (automobilový priemysel)
- IKEA Industry Slovakia s.r.o. Trnava, Majcichov (drevospracujúci priemysel)
- Priemyselno-logistický park Zavar, etablované spoločnosti (automobilový priemysel)

Ďalšími veľkými zamestnávateľmi v blízkom okolí mesta sú:

- AJ Metal Design a.s., Hrnčiarovce nad Parnou (strojárenský priemysel)
- Priemyselná zóna Voderady, etablované spoločnosti (elektrotechnický priemysel)
- Bekaert Hlohovec, a.s. (výrobky pre automobilový priemysel, stavebníctvo, energetika a i.)
- Saneca Pharmaceuticals a. s., Hlohovec (farmaceutický a zdravotnícky priemysel)
- GPV Austria Cable GmbH, organizačná zložka Slovensko, Hlohovec (elektrotechnický priemysel)
- Faurecia Automotive Slovakia s.r.o., odštepny závod Hlohovec (automobilový priemysel)
- Plastic Omnium Auto Exteriors, s.r.o., Hlohovec (automobilový priemysel)
- Amazon Fulfillment Slovakia s. r. o., Sereď (logistické centrum)
- I.D.C. Holding, a.s., prevádzkareň Pečivárne Sereď (potravinársky priemysel)

Dôležitým sociálno-ekonomickým ukazovateľom je miera ekonomicky aktívnych ľudí, ktorá vyjadruje podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva z produktívneho obyvateľstva. Na celoslovenskej úrovni je ekonomická aktivita starších ľudí vo veku 55 - 64 r. vyššia ako aktivita mladých ľudí vo veku 15 - 24 rokov.

Tabuľka č. 2 - Miera ekonomickej aktivity (v %) v SR

Vekové rozpätie	2015	2016	2017	2018	2019
15-24	31,7	32,4	33,2	32,3	29,7
25-54	87,3	87,6	86,6	86,5	86,5
55-64	51,8	53,9	56,4	57,2	59,8

Zdroj: ŠÚ SR, <http://datacube.statistics.sk>

Nezamestnanosť

Podľa zdrojov ŠÚ SR¹³ priemerná miera evidovanej nezamestnanosti, t. j. miera nezamestnanosti osôb, ktoré sa registrovali na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny („ÚPSVaR“) a chcú si nájsť prácu, na konci roka 2020 bola z celoslovenského hľadiska na úrovni 7,57 %. Na úrovni Trnavského kraja nezamestnanosť predstavovala 5,18 %, na úrovni okresu Trnava 4,64 %. Dlhodobý vývoj nezamestnanosti naznačuje, že **okres Trnava**, vrátane mesta Trnava, **patrí k okresom s nižšou mierou nezamestnaných osôb** v porovnaní s inými okresmi Slovenska.

Nezamestnanosť v meste Trnava

V období rokov 2016 – 2020 (podľa stavu k 31.12. sledovaného roka) nezamestnanosť obyvateľov Trnavy¹⁴ bola najnižšia v rokoch 2017 – 2019. Predpokladáme, že nezamestnanosť v roku 2020 významne vzrástla z dôvodu zmeny trhu práce v Trnave a okolí súvisiacim s negatívnym vplyvom pandémie Covid-19.

Ženy v sledovanom období predstavovali 53 % – 61 % všetkých nezamestnaných Trnavčanov.

Z hľadiska najvyššieho dosiahnutého vzdelania evidovaného v čase registrácie uchádzačov o zamestnanie najväčší počet uchádzačov predstavovali Trnavčania so stredným odborným vzdelaním (bez maturity) a úplným stredným odborným vzdelaním.

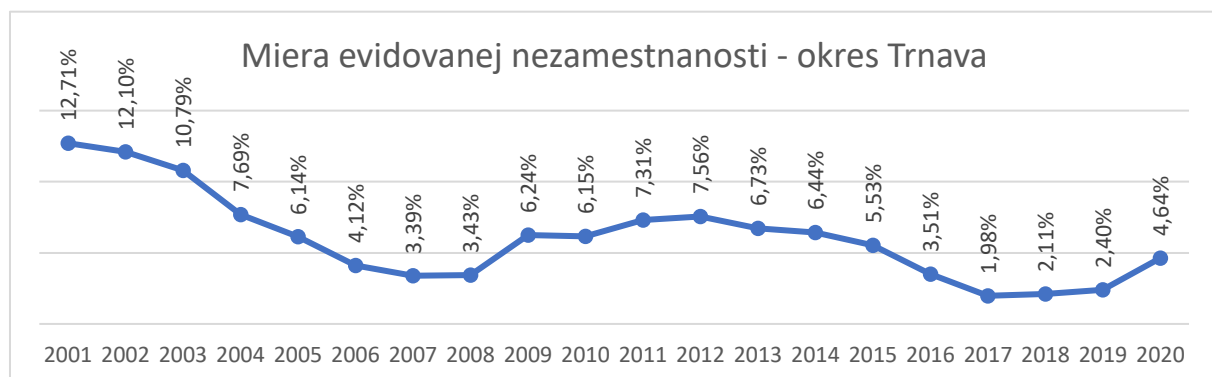
Podľa veku uchádzačov o zamestnanie nie sú v sledovaných vekových kategóriách (od 20 do 60 rokov a viac) významné rozdiely a pomer počtu uchádzačov o prácu je z hľadiska veku vyvážený.

Najčastejšie sú uchádzači o zamestnanie v evidencii 4 - 6 mesiacov. Druhou najpočetnejšou skupinou sú uchádzači evidovaní 7 - 9 mesiacov. Z toho vyplýva, že Trnavčania sú evidovaní ako nezamestnané osoby aktívne hľadajúce prácu relatívne krátky čas.

K uvedeným údajom je však potrebné konštatovať, že zohľadňujú evidovanú nezamestnanosť sledovanú ÚPSVaR, nezohľadňujú ďalšie faktory ako dobrovoľná či dočasná nezamestnanosť, uchádzačov vyradených z evidencie ÚPSVaR pre nesplnenie podmienok evidencie a i.

K 30.6.2021 ÚPSVaR Trnava evidoval celkom 3 281 **voľných pracovných miest**, z toho 1 918 vhodných pre absolventov (58,46 % z celkového počtu voľných pracovných miest) a 182 (5,55 %) vhodných aj pre občanov so zdravotným znevýhodnením.

Graf č. 11 – Dlhodobý vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Trnava (v %) – počet uchádzačov o zamestnanie

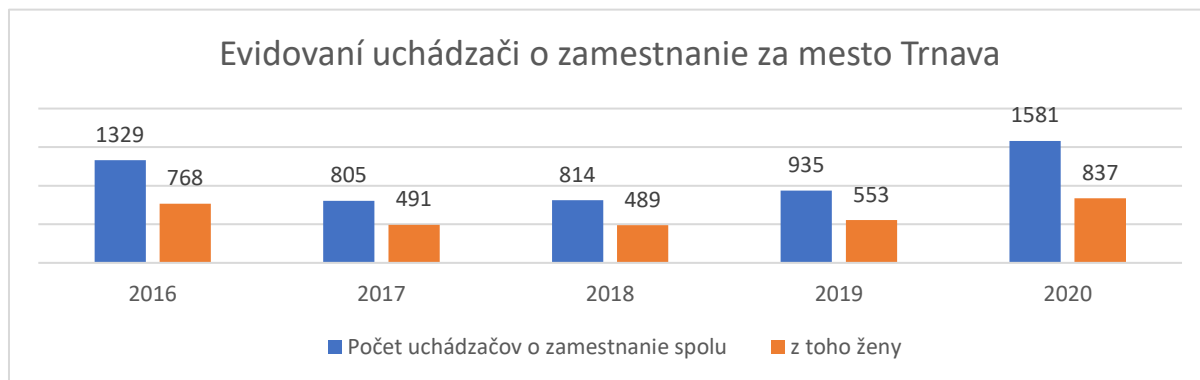

Zdroj: ŠÚ SR, <http://datacube.statistics.sk>

¹³ Široké spektrum relevantných informácií ÚPSVaR zverejňuje na https://www.upsvr.gov.sk/statistiky.html?page_id=1247. Z tohto zdroja vychádzame aj v našom dokumente.

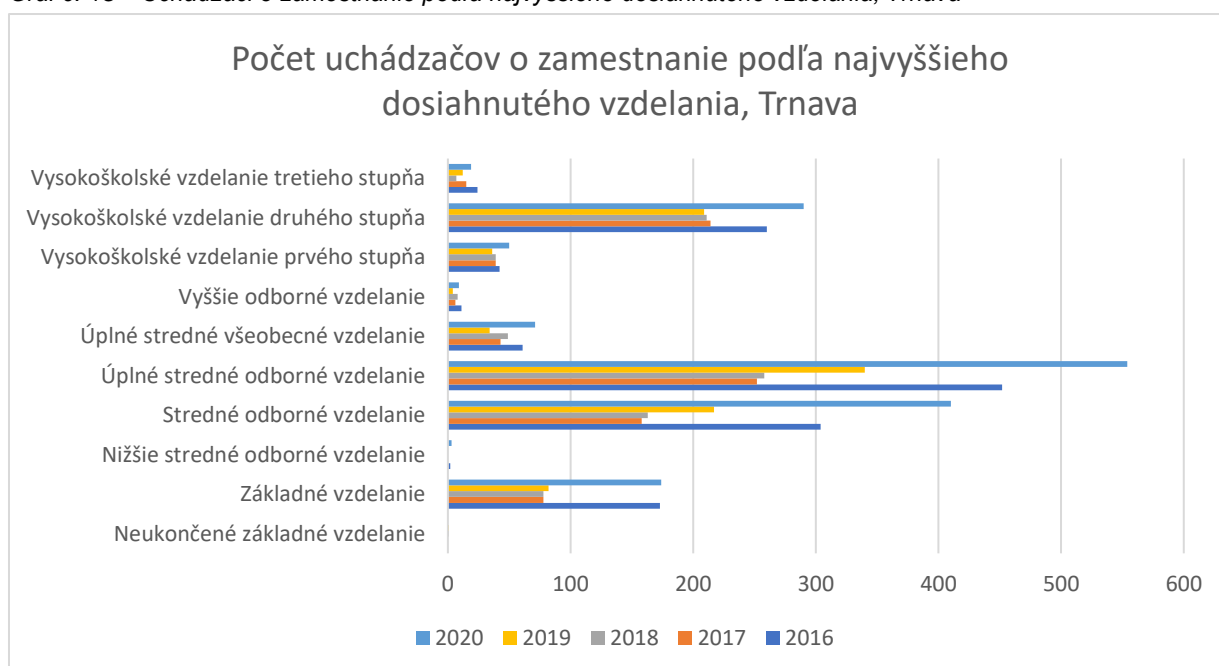
¹⁴ Informácie na úrovni mesta Trnava na vyžiadanie poskytl Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR („MPSVaR“), sekcia informatiky, odbor štatistik informáčno-komunikačných technológií.

Graf č. 12 – Počet uchádzačov o zamestnanie, Trnava

Zdroj: MPSVaR SR, sekcia informatiky, odbor štatistik informačno-komunikačných technológií

Graf č. 13 – Uchádzači o zamestnanie podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania, Trnava

Zdroj: MPSVaR SR, sekcia informatiky, odbor štatistik informačno-komunikačných technológií

Tabuľka č. 3 - Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku uchádzačov, Trnava

Veková kategória	< 20 rokov	>= 20 do < 25 rokov	>= 25 do < 30 rokov	>= 30 do < 35 rokov	>= 35 do < 40 rokov	>= 40 do < 45 rokov	>= 45 do < 50 rokov	>= 50 do < 55 rokov	>= 55 do < 60 rokov	>= 60 rokov
2016	27	129	175	190	177	144	135	137	166	49
2017	9	66	117	128	126	92	61	75	94	37
2018	11	48	127	118	109	113	75	81	87	45
2019	14	73	109	129	143	123	81	87	107	69
2020	30	138	177	186	224	211	174	139	168	134

Zdroj: MPSVaR SR, sekcia informatiky, odbor štatistik informačno-komunikačných technológií

Tabuľka č. 4 - Údaje o počte uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie na ÚPSVaR, Trnava

Dĺžka evidencie uchádzača	0-3 mesiacov	4-6 mesiacov	7-9 mesiacov	10-12 mesiacov	13-18 mesiacov	19-24 mesiacov	25-30 mesiacov	31-36 mesiacov	37-42 mesiacov	43-48 mesiacov	nad 48 mesiacov
Rok											
2016	410	368	209	78	111	52	36	23	11	7	24
2017	329	225	121	44	30	14	9	12	5	5	11
2018	307	265	128	42	29	18	7	6	1	1	10
2019	354	301	147	62	29	14	6	6	4	6	6
2020	408	460	301	181	155	41	13	6	3	4	9

Zdroj: MPSVaR SR, sekcia informatiky, odbor štatistik informačno-komunikačných technológií

Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie

Podľa § 8 zákona č. 5/2004 Zb. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie je uchádzač, ktorý je

a) občan mladší ako 26 rokov veku, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a od jej ukončenia nemal pravidelne platené zamestnanie (ďalej len „absolvent školy“),

b) občan starší ako 50 rokov veku,

c) občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov (ďalej len „dlhodobo nezamestnaný občan“),

d) občan, ktorý dosiahol vzdelanie nižšie ako stredné odborné vzdelanie podľa osobitného predpisu,

e) občan, ktorý najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie,

f) štátny príslušník tretej krajiny, ktorému bol udelený azyl alebo ktorému bola poskytnutá doplnková ochrana,

g) občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou alebo viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky,

h) občan so zdravotným postihnutím.

Tabuľka č. 5 – Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese Trnava (stav k 30.6.2021), z toho znevýhodnení v členení podľa § 8 zákona č. 5/2004 Zb. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Okres Trnava - znevýhodnení uchádzači o zamestnanie spolu	písm. a)	písm. b)	písm. c)	písm. d)	písm. e)	písm. f)	písm. g)	písm. h)
2 358	235	912	765	377	1 442	0	8	131

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,

https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky.html?page_id=1254

Chránené dielne a pracoviská, sociálne podniky

Na území mesta Trnava má prevádzku celkom 15 chránených dielní, v ktorých zriaďovateľ zriadil viac ako jedno pracovné miesto pre občana so zdravotným postihnutím a na ktorom pracuje najmenej 50 % občanov so zdravotným postihnutím. V Trnave je zriadených ďalších 31 chránených pracovísk. V období rokov 2016 – 2020 vznikli v Trnave 4 nové prevádzky chránenej dielne a 11 chránených pracovísk. V Trnave sídli a má prevádzku 8 sociálnych

podnikov. Vzhľadom na obmedzené možnosti znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie zamestnať sa na otvorenom trhu práce, aj pre nadchádzajúce obdobie je dôležitá podpora budovania a rozvoja chránených dielní a pracovísk, sociálnych podnikov.

Tabuľka č. 6 - Chránené dielne registrované ÚPSVaR Trnava, stav jún 2021

Názov zriaďovateľa chránenej dielne	Dátum priznania postavenia chránenej dielne	Počet zamestnancov chránenej dielne	Počet zamestnancov – osoby so zdravotným znevýhodnením z celkového počtu zamestnancov
AKO U MAMY n.o.	5.12.2013	5	5
ALA1, s.r.o.	9.3.2018	2	2
ANATEX s.r.o.	1.4.2009	4	2
Duban Audio, s.r.o.	27.5.2019	10	10
Duban TT s.r.o.	21.8.2017	22	22
Federix s.r.o.	3.9.2013	3	3
Kaldo s.r.o.	16.4.2014	2	2
KALDOREAL s.r.o.	1.8.2013	3	2
Kruh n.o.	11.8.2006	7	5
Lukáš Minarovič	15.3.2010	2	2
Mesto Trnava	1.2.2007	5	5
Mikuláš Hanzlík - knihárstvo	15.10.2010	2	2
Quantlab, s. r. o.	23.12.2014	2	2
Smartcon, s.r.o.	23.5.2019	1	1
ST Trade s.r.o.	1.5.2013	3	2

Zdroj: ÚPSVaR

Tabuľka č. 7 - Chránené pracoviská registrované ÚPSVaR Trnava, stav jún 2021

Názov zriaďovateľa chráneného pracoviska	Dátum priznania postavenia chráneného pracoviska	Počet zamestnancov chráneného pracoviska	Počet zamestnancov – osoby so zdravotným znevýhodnením z celkového počtu zamestnancov
Andrej Spál - Drevený svet	6.4.2020	1	1
CUBE STUDIO, s.r.o.	25.10.2010	2	1
DIOCHI Slovakia s.r.o.	29.3.2017	1	1
Dom Byt Servis, s.r.o.	25.7.2011	2	1
Iveta Polednáková	1.12.2015	1	1
Jana Toronyi - Kamenárstvo Mohyla	1.6.2014	1	1
Miroslava Gubrická	22.9.2020	1	1
Kakadoo, s.r.o.	14.12.2018	1	1
Kaldoreal 1 s.r.o.	7.12.2015	1	1
Knížnica J. Fándlyho v Trnave	1.7.2010	4	2
Mária Hlavatovičová	1.5.2005	1	1
Marián Sloboda	17.3.2000	4	2
Mgr. Stanislava Straková	10.12.2019	1	1
Michal Krivošík- ANDYCARS	1.2.2013	1	1
Mikuláš Hanzlík - knihárstvo	28.4.2007	1	1
Miroslav Marík	1.6.2017	1	1
Obchodná akadémia	14.6.2000	1	1
Peter Bango	8.12.1997	1	1
Petra Kavalcová	26.9.2011	2	1
REAL FIN spol. s r. o.	1.8.2011	1	1
Reality BIČIAR, s. r. o.	1.11.2010	3	2
Miriám Kányová	9.11.2020	1	1
RÚVZ	6.9.2006	1	1
Slovenská živnostenská komora	21.12.2018	1	1
Šmatláneková Monika	11.10.2017	1	1
Viera Čmaradová	1.3.2017	1	1
Viera Henisch	22.11.2013	1	1
Zdenko Polák	15.10.2008	1	1

Zdroj: ÚPSVaR

Tabuľka č. 8 – Sociálne podniky v Trnave, stav jún 2021

Obchodné meno / Názov	Právna forma
AfB Slovakia s.r.o.	spoločnosť s ručením obmedzeným
SVDM, s.r.o.	spoločnosť s ručením obmedzeným
Zlatá priadka, n.o.	nezisková organizácia
ALL KIDS spol s.r.o.	spoločnosť s ručením obmedzeným
Helpo. s.r.o.	spoločnosť s ručením obmedzeným
Mydláreň TAMARA	občianske združenie
AMY-PLAST, s.r.o.	spoločnosť s ručením obmedzeným
Celia shop, s. r. o.	spoločnosť s ručením obmedzeným

Zdroj: MPSVaR SR, register sociálnych podnikov

Riziko chudoby

Pri vyhodnocovaní miery rizika chudoby sme sa zamerali na viaceré faktory a posúdili sme viaceré témy spracované formou štatistiky ŠÚ SR. Z analýzy sociálnych štatistík vyplynuli zistenia:

- **Nezamestnaní** sú skupinou obyvateľstva, ktorí sú **najviac vystavení riziku chudoby**.
- **Mladí ľudia** (15 – 24 rokov) **sú vystavení vyššiemu riziku nezamestnanosti** ako starší ľudia (50 – 64 roční).
- Najvyššia miera nezamestnanosti je evidovaná u ľudí so základným vzdelaním. **Ľudia s nízkym vzdelaním sú vo veľkej miere vystavení riziku chudoby** a následným negatívnym sociálno-ekonomickým dopadom z dôvodu absencie zamestnania, príjmu.
- Najvyšší podiel obyvateľov SR žijúcich v domácnostiach, ktoré majú **t ťažkosti vyjsť s peniazmi** a sú vystavení vysokému riziku chudoby, je zo skupiny **jednotlivcov žijúcich so závislým dieťaťom**¹⁵, osamelo žijúci jednotlivci vo všeobecnosti, dvaja dospelí žijúci so závislými deťmi.
- **Miera rizika chudoby jednočlenných domácností je významne vyššia ako miera rizika starších** (65 a viac ročných). Najmenšiemu riziku v tejto súvislosti sú vystavené pracujúce osoby.

Bývanie

Bývanie, výstavba bytov a domov významne ovplyvňujú sociálnu situáciu ľudí. Téma bývania je téma širokospektrálna a dynamická, z holistického pohľadu na komunitné plánovanie jej venujeme väčší priestor.

Bývanie obyvateľov mesta ovplyvňujú viaceré faktory, ako napríklad dostupnosť bytov (fyzická alebo cenová dostupnosť), štruktúra bytov (potreba bytov pre 1 – 2-členné domácnosti verzus byty vhodné pre väčšie rodiny), potreba bytov pre občanov so zdravotným znevýhodnením, seniorov, pre rodiny a osoby v núdzi a i.

Domy a byty v Trnave

Celkový počet bytov¹⁶ v meste Trnava k 31.12.2020 je 28 790, pričom 16 bytov je v predčasnom užívaní. Podľa systematickej evidencie odboru stavebného a životného prostredia MsÚ („OSaŽP“) od r. 1991 až do roku 2005 bola úroveň výstavby nových bytov

¹⁵ Štatistika ŠÚ neuvádza typ závislosti. Usudzujeme, že sa jedná o závislosť viazanú na spotrebu financií, t. j. o niektorý z druhov látkovej (drogovej) závislosti alebo tiež o druh nelátkovej závislosti (gambling, shopoholizmus a i.).

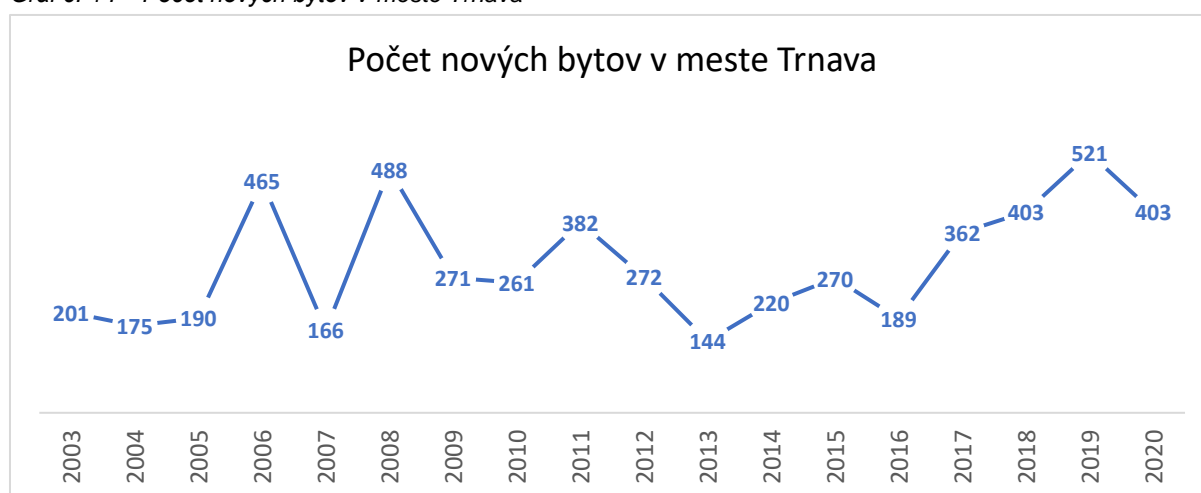
¹⁶ Pojem „byty“ zahŕňa trvalo obývané bytové jednotky v rodinných domoch, bytoch hromadnej bytovej výstavby a neobývané bytové jednotky.

a domov stabilne na úrovni ročného prírastku bytov cca +158 bytov/rok . V rokoch 2006, 2008 a 2019 mesto zaznamenalo väčší rozmach individuálnej bytovej výstavby (lokality Nad Kamenným mlynom, Za traťou, Pekné pole, Rybník), ale tiež hromadnej bytovej výstavby (komplex bytov Arboria, MIKO, Prúdy). Tieto lokality využívajú resp. v budúcnosti budú využívať doposiaľ existujúcu občiansku a sociálnu vybavenosť. V rokoch 2006 – 2020 bol priemerný ročný prírastok počtu bytov na úrovni +323 bytov/rok. Za celé sledované obdobie rokov 1991 – 2020 bol priemerný ročný prírastok počtu bytov na úrovni +240 bytov/rok.

V Trnave prevláda dopyt po bytoch a domoch nad ich ponukou. Ceny nehnuteľností určených na bývanie počas posledných minimálne 5 rokov rástli, predovšetkým pre mladé rodiny sú ťažko dostupné.

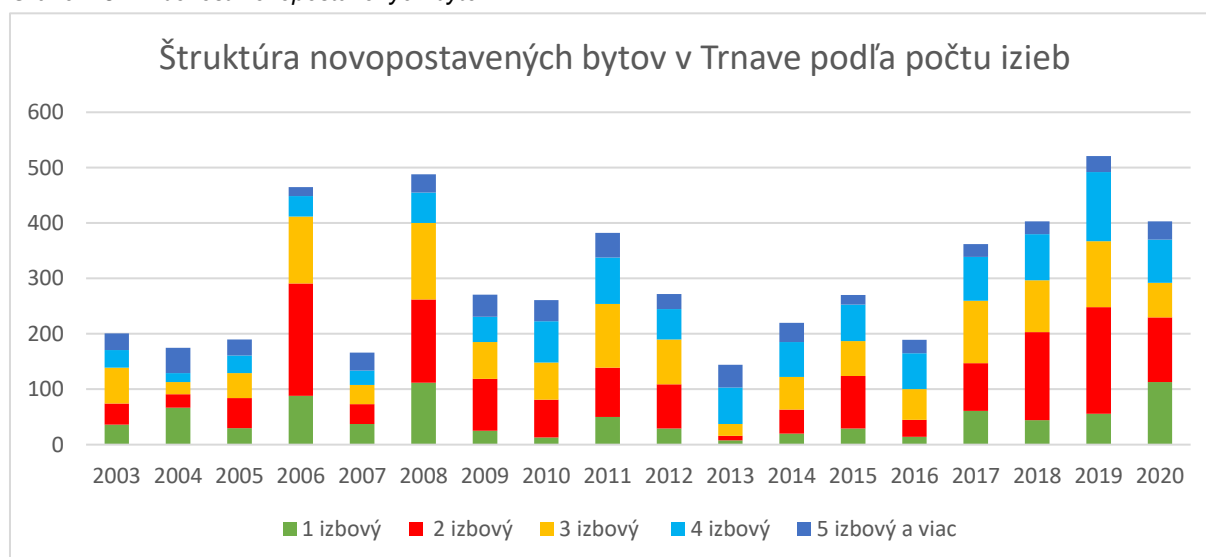
Pri vyhodnotení údajov o počte izieb v novostavbách sme zistili, že za posledných cca 20 rokov sa stavali predovšetkým 2- a 3-izbové byty. Najviac kolaudačných rozhodnutí bolo vydaných pre byty v novostavbách bytových domov a novostavbách rodinných domov.

Graf č. 14 – Počet nových bytov v meste Trnava

Zdroj: OSAŽP MsÚ Trnava

Graf č. 15 – Izbovosť novopostavených bytov

Zdroj: OSAŽP MsÚ Trnava

Vzhľadom na výstavbu nových bytov a rodinných domov je potrebné sledovať konkrétne lokality s významnejším nárastom bytových jednotiek, aby sa predišlo chýbajúcej infraštruktúre zahŕňajúcej materské a základné školy, zariadenia pre seniorov, ale tiež dostupnú

voľnočasovú infraštruktúru (zeleň, detské ihriská). Tento fakt je v súčasnosti zohľadňovaný odborom územného rozvoja a koncepcií MsÚ („OÚRaK“) už pri plánovaní nových obytných zón. Mesto Trnava aktuálne počíta s výstavbou nových rodinných domov v časti Cukrovar, obytná zóna „Pri Orešianskej ceste“, pre ktoré je už schválený územný plán zóny, kde je definovaná aj výstavba občianskej vybavenosti. Lokalita Medziháj je momentálne v procese schvaľovania strategického dokumentu – EIA (posudzovanie vplyvov na životné prostredie). Po schválení tohto dokumentu bude spracovaný a schvaľovaný v MZ územný plán zóny. V tejto lokalite sa ráta okrem plôch určených na bývanie s výstavbou občianskej vybavenosti, ako základná a materská škola, objekt sociálnej vybavenosti.

Byty vo vlastníctve Mesta Trnava

Mesto Trnava disponuje nájomnými bytmi vo svojom vlastníctve, ktoré boli postavené pred rokom 1989, ako aj nájomnými bytmi postavenými zo Štátneho fondu rozvoja bývania („ŠFRB“) a dotácií Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR („MDVaRR SR“). Naposledy boli byty vo vlastníctve mesta skolaudované v roku 2008. **V bytovom fonde mesta sa celkovo nachádza 725 bytov.** Nachádzajú sa vo viacerých lokalitách mesta.

Najväčší záujem o pridelenie nájomného bytu majú mladé rodiny, prípadne partneri s deťmi, osamelé matky s deťmi po rozvoze manželstva, ale aj seniori. Medzi najčastejšie dôvody žiadostí o pridelenie bytu patria: začínajúce rodiny a partnerské vzťahy, možnosť osamostatnenia sa od rodičov, nemožnosť získania úveru na bývanie, vysoké nájomné v komerčnom bývaní, rozvod manželstva s rozdelením domácností, názorové generačné nezhody, ale aj napr. darovanie bytu deťom v minulosti a následné problémy vo vzájomnom spolužití.

Prvotný záujem o pridelenie bytu vo vlastníctve mesta je vždy väčší, ako skutočný počet podaných žiadostí. Je to z dôvodu, že mnohí záujemcovia nespĺňajú základné podmienky a kritériá určené Všeobecne záväznými nariadeniami („VZN“) o nakladaní s bytmi vo vlastníctve mesta¹⁷, napr. nemajú trvalý pobyt v meste minimálne 5 rokov pred podaním žiadosti, majú dlh voči mestu alebo správcovským spoločnostiam, prípadne vlastnili nehnuteľnosť určenú na bývanie.

Všetky **byty vo vlastníctve samosprávy sú obsadené formou** dlhodobého alebo krátkodobého **prenájmu**. V prípade uvoľnenia bytu rozhoduje Mesto Trnava o jeho pridelení žiadateľovi zaradenému do zoznamu uchádzačov na základe odporúčania Komisie bytovej MZ mesta Trnava. Mestský úrad k 31.12.2020 mal zaevidovaných 93 písomných žiadostí o pridelenie bytu vo vlastníctve mesta. Pri nových žiadostiach bol najväčší záujem o 1- až 2-izbové nájomné byty a o byty pre sociálne slabšie skupiny obyvateľov (82 žiadostí).

V roku 2020 bolo žiadateľom pridelených spolu 70 bytov vo vlastníctve mesta (zahŕňa aj 4 žiadosti o ubytovanie na ubytovni). Uvedené údaje nezahŕňajú žiadosti o predĺženie, alebo opakované uzavretie nájomnej zmluvy. Vzhľadom na počet žiadostí o pridelenie nájomného bytu a počet disponibilných bytov vo vlastníctve mesta Trnava je **uspokojenie záujmu občanov približne tretinové**. Z uvedeného vyplýva, že samospráva nie je schopná uspokojiť všetky žiadosti občanov o pridelenie bytu žiadateľom, ktorí spĺňajú podmienky pre pridelenie bytu.

Medzi záujemcami o byty existuje aj **skupina obyvateľov, ktorá nespĺňa podmienky pridelenia bytov** postavených s podporou ŠFRB, ani podmienky na pridelenie nájomného bytu v zmysle platného VZN č. 500 o nakladaní s nájomnými bytmi vo vlastníctve Mesta Trnava v znení noviel (napr. nedosahujú minimálny príjem, nespĺňajú podmienku dvojročného trvalého pobytu, nie sú poberatelia štátnej sociálnej dávky, nemajú príjem za predchádzajúci kalendárny rok a pod.). Ide napr. o osamelého rodiča s dieťaťom alebo s deťmi (napr. rozvedená matka s deťmi, týraná žena) a rodiny, ktoré doposiaľ nepotrebovali pomoc, no náhle

---

¹⁷ Platné VZN Mesta Trnava k problematike nájomných bytov k 31.8.2021 sú VZN č. 480 a 500, č. 515, č. 518. Doplnujúce VZN sú VZN č. 546, 548 a 562. VZN mesta sú verejnosti k dispozícii na <https://www.trnava.sk/sk/vseobecne-zavazne-nariadenia>.

sa ocitli v krízovej situácii (napr. strata zamestnania, strata bývania). **Nepriaznivú sociálnu situáciu** týchto skupín by bolo možné **riešiť formou poskytnutia dočasného nízkonákladového (krízového) bývania** na preklenutie ich ťažkej životnej situácie, ktorým však **Mesto Trnava v súčasnosti nedisponuje. Zriadenie dočasného núdzového bývania, útulku pre jednotlivcov a útulku pre rodiny s deťmi** (aj z dôvodu, aby rodiny v núdzi neboli vystavené nútenému odlúčeniu členov rodiny počas obdobia dočasnej krízy) **sú zámermi mesta** na nadchádzajúce obdobie.

Tabuľka č. 9 – Byty vo vlastníctve Mesta Trnava k 31.12.2020

Typ bytov	Lokalita	Počet	Podmienky pridelenia bytu
Nájomné byty postavené zo ŠFRB a dotácií MDVaRR SR; 1-, 2-, 3-izbové	Coburgova ulica 60 A - C	24	Podmienky na zaradenie do zoznamu uchádzačov sú uvedené vo VZN č. 500 o nakladaní s nájomnými bytmi vo vlastníctve Mesta Trnava v znení noviel. Žiadateľ musí spĺňať podmienky určené ŠFRB.
	Ulica Františkánska 7403/3	20	
	Ulica Františkánska 7686/24 ¹⁸	40	
	Ulica J. G. Tajovského 7951/20, 21	88	
	Ulica V. Clementisa 72 - 83 ¹⁹	98	
	Ulica Veterná 7336/18 C - F	60	
Nájomné byty nižšieho štandardu 1-, 2-izbové	Coburgova ulica 60	6	Podmienky na zaradenie do zoznamu uchádzačov sú uvedené vo VZN č. 518 o nakladaní s bytmi pre potreby mesta, s ostatnými bytmi, ktoré nie sú určené na odpredaj vo vlastníctve mesta a s nájomnými bytmi nižšieho štandardu.
	Coburgova ulica 62	6	
	Coburgova ulica 64	6	
	Coburgova ulica 66	6	
	Coburgova ulica 68	6	
	Coburgova ulica 70	6	
	Coburgova ulica 78	8	
	Malženická cesta 1	24	
	Rybníková 8	5	
Námestie sv. Mikuláša	11		
Nájomné byty pre predčasných a starobných dôchodcov malometrážne byty - garsónky a 1-izbové	Ulica V. Clementisa 51	194	Podmienky na zaradenie do zoznamu uchádzačov sú uvedené vo VZN č. 480 k nájomným bytom vo vlastníctve Mesta Trnava na Ulici V. Clementisa 6483/51 v Trnave a obytným miestnostiam v mestskej ubytovni na Coburgovej ulici 2267/27 v Trnave.
Ubytovňa ubytovanie v bunkách	Coburgova ulica 2267/27	33	Podmienky na zaradenie do zoznamu uchádzačov sú uvedené vo VZN č. 480 k nájomným bytom vo vlastníctve Mesta Trnava na Ulici V. Clementisa 6483/51 v Trnave a obytným miestnostiam v mestskej ubytovni na Coburgovej ulici 2267/27 v Trnave
Ostatné byty		84	Podmienky na zaradenie do zoznamu uchádzačov sú uvedené vo VZN č. 518 o nakladaní s bytmi pre potreby mesta, s ostatnými bytmi, ktoré nie sú určené na odpredaj vo vlastníctve mesta a s nájomnými bytmi nižšieho štandardu.
Spolu	x	725	x

Zdroj: OS MsÚ Trnava, bytový referát

¹⁸ Byty vyčlenené pre zamestnancov Stellantis Slovakia (Groupe PSA Slovakia, Trnava). Ak Stellantis po uvoľnení neobsadí nájomný byt do 2 mesiacov, má právo tento byt obsadiť Komisia bytová MZ mesta Trnava z ostatných žiadateľov zo zoznamu uchádzačov. V júli 2021 zamestnanci spoločnosti užívali v úhrne 20 bytov.

¹⁹ Detto

Tabuľka č. 10 - Prehľad o počte klientov, ktorí prejavili záujem o pridelenie bytu vo vlastníctve mesta, počte skutočne podaných žiadostí a kladne vybavených žiadostiach o pridelenie nájomných bytov za obdobie rokov 2018 – 2020

Rok	2018			2019			2020		
	prvotný záujem	podané žiadosti	vybavené žiadosti	prvotný záujem	podané žiadosti	vybavené žiadosti	prvotný záujem	podané žiadosti	vybavené žiadosti
Nájomné byty nižšieho štandardu, Coburgova 60 - 70, Malženická cesta, Nám. sv. Mikuláša	254	13	6	63	13	7	57	3	3
Ubytovňa pre jednotlivcov a rodiny, Coburgova 27	98	22	6	34	23	7	27	15	4
Nájomné byty pre dôchodcov, V. Clementisa 51	87	29	9	70	27	16	61	26	20
Coburgova 60 A-C (ŠFRB)	83	6	2	63	7	4	26	4	0
Veterná (ŠFRB)	112	13	5	62	20	13	73	17	9
Františkánska 3 a 24 (ŠFRB)	166	42	7	61	35	4	68	28	9
Potreba mesta (ŠFRB)	59	20	7	16	13	3	13	8	4
Byty pre zamestnancov PSA Slovakia (ŠFRB)	10	10	7	6	6	3	4	4	5
V. Clementisa (ŠFRB)	234	10	7	50	30	12	116	50	8
J. G. Tajovského (ŠFRB)	248	47	7	104	31	6	102	21	8
Spolu	1351	212	63	529	205	75	547	176	70

Zdroj: OS MsÚ Trnava, bytový referát

Výchova a vzdelávanie

Vzdelávanie podobne ako bývanie alebo zamestnanosť nie je priamou súčasťou sociálnych služieb. Vzhľadom na holistický prístup pri riešení sociálnych problémov klientov, venujeme väčšiu pozornosť aj tejto téme.

Školy a školské zariadenia

Školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta

Mesto Trnava má v rámci zriaďovateľskej pôsobnosti v súlade so zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov k 01.09.2021 zriadených 9 základných škôl („ZŠ“) s materskou školou („MŠ“). Pri ZŠ mesto zriadilo celkom 21 MŠ. Mesto zriadilo ďalej 4 ďalšie MŠ bez právnej subjektivity, 2 základné umelecké školy, centrum voľného času a zariadenia školského stravovania. Školy a školské zariadenia mesta má v kompetencii odbor školstva, mládeže a športu MsÚ v Trnave („OŠMaŠ“).

Rok 2021 je mimoriadnym rokom tým, že v rámci SR je do praxe MŠ zavedené povinné predprimárne vzdelávanie. Od roku 2021 všetky deti, ktoré dosiahnu do 31. augusta vek 5 rokov, začnú od 1. septembra plniť povinné predprimárne vzdelávanie. Následkom tohto je **nedostatočná kapacita v materských školách pre deti vo veku 3 a 4 rokov**. Na zvýšení

kapacít v MŠ mesto Trnava intenzívne pracuje. Momentálne sa pracuje na rekonštrukcii objektu bývalej MŠ na Spojnej ulici a taktiež mesto hľadá alternatívu rozšírenia kapacít MŠ v mestskej časti Prednádražie, aby disponovalo dostatočnými kapacitami v týchto zariadeniach. V zásade však MŠ a ZŠ v zriaďovateľskej kompetencii mesta disponujú dostatočnými kapacitami na zvládnutie povinného predprimárneho a základného vzdelávania detí mesta.

Základné a materské školy sú pripravené na inklúziu a integráciu detí a žiakov do výchovno-vzdelávacieho procesu. Na zabezpečenie inklúzie a integrácie žiakov mesto využíva asistentov v MŠ a ZŠ. Pre školský rok 2021/2022 má mesto v ZŠ systémom financovania z verejných zdrojov pridelených 24,19 asistentov, niektorí pracujú na čiastočné úväzky. K 01.09.2021 mesto financuje 10 asistentov v MŠ a 1 asistenta v ZŠ.

Mesto zriadilo dve základné umelecké školy:

- Základná umelecká škola Mikuláša Schneidera Trnavského, Štefánikova 2 - hudobný, tanečný, literárno-dramatický odbor
  - Základná umelecká škola, Ulica Mozartova 10 – výtvarný a literárno-dramatický odbor.
- Centrum voľného času so sídlom V Jame 3, Trnava zabezpečuje výchovno-vzdelávacie aktivity a oddychové aktivity, záujmovú a rekreačnú činnosť detí a mládeže v ich voľnom čase počas celého roka.

Tabuľka č. 11 - Základné a materské školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Trnava

Základná škola		Materská škola	
Základné školy s materskými školami s právnou subjektivitou			
1	ZŠ s MŠ A. Kubinu 34	1	A. Kubinu 34
		2	Ružindolská 8
2	ZŠ s MŠ Atómová 1	3	Atómová 1
		4	Okružná 19
		5	Okružná 27
3	ZŠ s MŠ J. Bottu 27	6	L. v. Beethovena 16
		7	Botanická 12
4	ZŠ s MŠ M. Gorkého 21	8	M. Gorkého 21
		9	Jiráskova 25
		10	Limbová 4
5	ZŠ s MŠ I. Krasku 29	11	I. Krasku 29
6	ZŠ s MŠ K. Mahra 11	12	K. Mahra 9
		13	Čajkovského 28
7	ZŠ s MŠ Nám. Slovenského učeného tovarišstva 15	14	Ľudová 27
		15	Murgašova 13
8	ZŠ s MŠ Spartakovská 5	16	Spartakovská 5
		17	Spartakovská 6
		18	V jame 3
9	ZŠ s MŠ Vančurova 38	19	Vančurova 38
		20	Spartakovská 10
		21	Narcisová 2
Materské školy bez právnej subjektivity (zamestnávateľom je Mesto Trnava)			
		22	Hodžova 40
		23	Vajanského 3
		24	T. Tekela 1
		25	V jame 27

Zdroj: OŠMaŠ MsÚ Trnava

Ďalšie školy a školské zariadenia

Mimo zriaďovateľskej pôsobnosti mesta v Trnave pôsobia štátne, súkromné a cirkevné školy, ktoré zabezpečujú výchovu a vzdelávanie na úrovni od materských škôl až po univerzitné vzdelanie.

Tabuľka č. 12 - Ďalšie školy v Trnave (zriadené iným zriaďovateľom ako Mesto Trnava)

Predprimárne vzdelávanie (materské školy)

	Názov	Typ školy	Adresa
1	Cirkevná materská škola sv. Alžbety	cirkevná (rímsko-katolícka)	Ústianska 11, Trnava
2	Kúzelná škôlka	súkromná	Markovičova 40, Trnava
3	MEDUŠKA Súkromná materská škola	súkromná	Dedinská 27, Trnava-Modranka
4	Súkromná materská škola AKO U MAMY	súkromná	Markovičova 1/A, Trnava
5	Súkromná materská škola BESST	súkromná	Limbová 3, Trnava
6	Základná škola s materskou školou Angely Merici	cirkevná (rímsko-katolícka)	Halenárska 45, Trnava
7	Špeciálna materská škola, súčasť Spojenej školy na Ulici Čajkovského 50 (výchova a vzdelávanie detí s mentálnym postihnutím, s viacnásobným postihnutím, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami)	verejná	Čajkovského 50, Trnava

Základné vzdelávanie (základné školy)

	Názov	Typ školy	Adresa
1	Súkromná základná škola BESST	súkromná	Limbová 3, Trnava
2	Základná škola s materskou školou Angely Merici	cirkevná (rímsko-katolícka)	Halenárska 45, Trnava
3	Základná škola Narnia Trnava	cirkevná (Cirkev bratská)	Mozartova 10, Trnava
4	Súkromná základná škola Felix	súkromná	Zavarská 9, Trnava
5	Špeciálna základná škola, súčasť Spojenej školy na Ulici Čajkovského 50 (výchova a vzdelávanie detí s mentálnym postihnutím, s viacnásobným postihnutím, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami)	verejná	Čajkovského 50, Trnava
6	Základná škola pri zdravotníckom zariadení, súčasť Spojenej školy na Ulici Čajkovského 50 (vzdelávanie vo FnSP Trnava)	verejná	Žarnova 11, Trnava
7	Špeciálna základná škola internátna, súčasť Spojenej školy na Ulici Lomonosovova 8	verejná	Lomonosovova 8, Trnava
8	Základná škola pre žiakov s autizmom, súčasť Spojenej školy na Ulici Lomonosovova 8	verejná	Lomonosovova 8, Trnava
9	Špeciálna základná škola, súčasť Spojenej školy na Ulici Beethovenova 27	verejná	Beethovenova 27, Trnava
10	Základná škola pre žiakov s narušenou schopnosťou komunikácie, súčasť Spojenej školy na Ulici Beethovenova 27	verejná	Beethovenova 27, Trnava

Stredné vzdelávanie

	Názov	Typ školy	Adresa
1	Súkromné tanečné konzervatórium Dušana Nebylu (štúdium sa začína šiestym ročníkom základnej školy a končí sa maturitou a absolútoriom)	súkromná	Kalinčiaková 47, Trnava
2	Súkromné bilingválne gymnázium BESST	súkromná	Limbová 3, Trnava
3	Gymnázium Angely Merici	cirkevná (rímsko-katolícka)	Hviezdoslavova 10, Trnava
4	Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha	cirkevná (rímsko-katolícka)	Hollého 9, Trnava
5	Stredná odborná škola pedagogická blahoslavenej Laury	cirkevná (rímsko-katolícka)	Hollého 9, Trnava
6	Gymnázium Jána Hollého	verejná	Na hlinách 30, Trnava
7	Stredná športová škola Jozefa Herdu	verejná	J. Bottu 31, Trnava
8	Stredná priemyselná škola dopravná	verejná	Študentská 23, Trnava
9	Stredná priemyselná škola technická	verejná	Komenského 1, Trnava
10	Stredná priemyselná škola stavebná Dušana Samuela Jurkoviča	verejná	Lomonosovova 7, Trnava
11	Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku	verejná	Zavarská 9, Trnava
12	Obchodná akadémia	verejná	Kukučínova 2, Trnava
13	Stredná zdravotnícka škola	verejná	Daxnerova 6, Trnava
14	Stredná odborná škola elektrotechnická	verejná	Sibírska 1, Trnava
15	Stredná odborná škola obchodu a služieb	verejná	Lomonosovova 6, Trnava
16	Stredná odborná škola automobilová	verejná	Coburgova 39, Trnava
17	Súkromná stredná odborná škola polytechnická DSA	súkromná	Koniarekova 17, Trnava
18	Súkromná stredná odborná škola Gos – Sk	súkromná	Ferka Urbánka 19, Trnava
19	Praktická škola, súčasť Spojenej školy na Ulici Čajkovského 50 (ďalšie vzdelávanie a pomoc pri integrácii žiakov s mentálnym postihnutím do spoločnosti)	verejná	Čajkovského 50, Trnava
20	Praktická škola, súčasť Spojenej školy na Ulici Beethovenova 27	verejná	Haulíkova 1, Trnava
21	Odborné učilište internátne, súčasť Spojenej školy na Ulici Lomonosovova 8	verejná	Lomonosovova 8, Trnava
22	Praktická škola internátna, súčasť Spojenej školy na Ulici Lomonosovova 8	verejná	Lomonosovova 8, Trnava

Zdroj: OŠMaŠ MsÚ Trnava

Tabuľka č. 13 - Školy a školské zariadenia pre voľnočasové aktivity

	Názov	Typ školy / zariadenia	Adresa
1	Centrum voľného času	verejná, zriadená mestom	V Jame 3, Trnava
2	Základná umelecká škola Mikuláša Schneidera Trnavského	verejná, zriadená mestom	Štefánikova 2, Trnava
3	Základná umelecká škola	verejná, zriadená mestom	Mozartova 10, Trnava
4	Centrum voľného času, súčasť Spojenej školy na Ulici Čajkovského 50 (prispôsobené záujmom znevýhodnených klientov)	verejná	Čajkovského 50, Trnava
5	Centrum voľného času, súčasť Spojenej školy na Ulici Beethovenova 27	verejná	Haulíkova 1, Trnava

Zdroj: OŠMaŠ MsÚ Trnava

Tabuľka č. 14 - Poradenské výchovno-vzdelávacie inštitúcie na území mesta Trnava

	Názov	Typ zariadenia	Adresa
1	Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie	verejné	M. Sch. Trnavského 2, Trnava elokované pracovisko - Jiráskova 25, Trnava
2	Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva	súkromné	Sladovnícka 22, Trnava
3	Súkromné centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie	súkromné	Sladovnícka 22, Trnava
4	Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva	verejné	Čajkovského 55, Trnava
5	Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva Centrum detskej reči	súkromné	Nám. J. Herdu 1, Trnava
6	Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, súčasť Spojenej školy na Ulici Beethovenova 27	verejné	Beethovenova 27, Trnava

Zdroj: OŠMaŠ MsÚ Trnava

Vzdelávanie detí, žiakov a študentov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Ako sme už vyššie uviedli, materské a základné školy v zriaďovateľskej kompetencii mesta sú pripravené na inkluzívne vzdelávanie detí (v závislosti od typu a závažnosti špeciálnej výchovno-vzdelávacej potreby). Niektoré z nich majú svoje osobitosti:

- V ZŠ s MŠ A. Kubinu sú zriadené aj špeciálne triedy pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou a vývinovými poruchami učenia. V škole sú vytvorené podmienky pre prípravny ročník. Táto ZŠ poskytuje najlepšie podmienky pre vzdelávanie detí s ochorením pohybového ústrojenstva.

- ZŠ s MŠ M. Gorkého vzdeláva približne tretinu žiakov z prostredia marginalizovanej rómskej komunity („MRK“). MŠ zriadená v areáli ZŠ je zameraná na zvýšenie dostupnosti inkluzívneho predprimárneho vzdelávania, prvé triedy boli otvorené v 01/2020.

- ZŠ s MŠ K. Mahra podporuje žiakov so športovým nadaním, triedy sú zamerané na žiakov s nadaním na kolektívny šport (vo veku žiakov v 6. – 9. ročníku).

Novelou zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) sú nulté a prípravné ročníky v ZŠ od školského roka 2022/2023 zrušené.

Na území mesta poskytujú výchovu a vzdelávanie deťom so zdravotným znevýhodnením spojené školy:

- **Spojená škola Trnava, Čajkovského 50**, Trnava zabezpečuje kompletnú výchovno-vzdelávaciu starostlivosť pre žiakov a klientov vo veku 3 až 30 rokov v jednej vzdelávacej a výchovnej inštitúcii. Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie detí s mentálnym postihnutím, s viacnásobným postihnutím, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami. Súčasťou školy sú:

- *Špeciálna materská škola* - Zabezpečuje výchovu a vzdelávanie mentálne postihnutých detí predškolského veku. Výchovný proces prebieha v celodennej prevádzke. Jedna trieda je zameraná na overovanie experimentu výchovy a vzdelávania detí s diagnózou autizmus.
- *Špeciálna základná škola* - Zabezpečuje výchovu a vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím, kombinovaným postihnutím a s diagnózou autizmus.
- *Praktická škola* – Praktická škola umožňuje ďalšie vzdelávanie a pomoc pri integrácii žiakov s mentálnym postihnutím do spoločnosti, zabezpečuje prípravu žiakov s mentálnym postihnutím na jednoduché povolania. Výuka je trojročná. Zahŕňa vzdelávanie

všeobecno-vzdelávacích a odbornopráctických predmetov, ktoré sú zamerané ako príprava na rodinný život. Žiaci sa zameriavajú na zvládnutie domácich prác a údržby domácnosti. Praktická príprava prebieha v Zariadení pre seniorov v Trnave.

- *Základná škola pri zdravotníckom zariadení* – Základná škola je zriadená pri Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Trnave. Zabezpečuje vzdelávací proces pre žiakov hospitalizovaných v nemocnici.
- *Centrum voľného času* bolo vybudované s cieľom zabezpečiť rozvoj záujmov a oddychovej činnosti žiakov. Je prispôbené záujmom znevýhodnených detí a ďalších klientov.

• **Spojená škola, Lomonosovova 8, Trnava** - Poslaním tejto školy je zabezpečenie výchovy a vzdelávania detí a žiakov s mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným zdravotným postihnutím. Internát, ktorý je súčasťou školy, zabezpečuje výchovno-vzdelávaciu činnosť a stravovanie pre žiakov, ktorý dochádzajú na týždennej báze, a to mimo vyučovania. Organizačnými zložkami školy sú:

- *Základná škola pre žiakov s autizmom* – Otvorená od 01.09.2021, prípravný a prvý ročník.
- *Špeciálna základná škola internátna*
- *Odborné učilište internátne* – Zabezpečuje trojročnú odbornú prípravu na výkon nenáročných pracovných činností žiakom s mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným zdravotným postihnutím.
- *Praktická škola internátna* – Otvorená od 01.09.2021, zabezpečuje vzdelávanie žiakov v trojročnom štúdiu spojeného s praktickou výučbou.

• **Spojená škola, Beethovenova 27, Trnava** má viacero organizačných zložiek, a to:

- *Základná škola pre žiakov s narušenou schopnosťou komunikácie,*
- *Špeciálna základná škola,*
- *Praktická škola,*
- *Centrum voľného času,*
- *Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva.*

V Špeciálnej základnej škole a Praktickej škole sa vzdelávajú deti mentálne a viacnásobne postihnuté vo veku od 6 – 16 rokov. Vyučovanie prebieha formou individuálneho prístupu, špeciálnych metód, ktoré zabezpečujú špeciálni pedagógovia. Cieľom edukácie je rozvíjanie individuálnych schopností a predpokladov žiakov s mentálnym postihnutím tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky potrebné pre ich ďalší praktický život a profesionálnu prípravu.

Základná škola pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou vznikla ako súčasť Spojenej školy 01.09.2019. Poskytuje primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou vo veku 6 – 15 rokov.

Pri analýze údajov poskytnutých materskými, základnými a strednými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta a TTSK sme zistili, že v školách určených pre základné a stredné vzdelávanie rastie počet žiakov s vývinovými poruchami učenia. Tento nárast začíname evidovať aj v materských školách. Súčasný relatívne nízky počet detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materských školách (v porovnaní so školami na vyššom stupni vzdelávania) je pravdepodobne spôsobený aj tým, že rodičia zdravotne znevýhodneného dieťaťa majú možnosť požiadať o predĺženú rodičovskú dovolenku a dieťa nenastúpi na dobrovoľnú predškolskú výchovu. K 15.09.2020 bolo **v materských školách** v Trnave zapísaných celkom **117 detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**.

K 15.09.2020 bolo **v základných školách** v zriaďovateľskej právomoci mesta a v špecializovaných základných školách zapísaných 255 detí so zdravotným postihnutím (mentálnym, zrakovým, sluchovým, narušená komunikačná schopnosť, s autizmom) a 213 detí s vývinovými poruchami učenia. V úhrne sa jedná o **468 detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**. V porovnaní s rokom 2015, kedy takýchto detí v ZŠ bolo 265, sa jedná o výrazný nárast počtu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V roku 2010 navštevovalo ZŠ celkovo znevýhodnených 70 žiakov. Zvýšenie počtu detí so

špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je pravdepodobne výsledkom nárastu počtu diagnostikovaných detí školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie. Na druhej strane sa podľa vyjadrení odbornej verejnosti za potrebou integrácie v škole skrýva tiež snaha rodičov a detí „papierom zakryť“ lenivosť.²⁰

V stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK bolo k 15.9.2020 **290 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**, z toho 89 % žiakov malo vývinové poruchy učenia, 11 % detí malo niektoré zo zdravotných postihnutí.

Pracovná pozícia asistenta učiteľa v ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta je hradená z prostriedkov štátneho rozpočtu transferom prostredníctvom okresných úradov. V roku 2020 boli požiadavky uspokojené v prepočte na 24,19 asistenta, celkom na 9 ZŠ. Okresný úrad v Trnave financuje pracovnú pozíciu asistenta učiteľa maximálne do výšky finančného limitu rozpočtu úradu, výška alokovaných zdrojov pre tento účel však nie je postačujúca. ZŠ využívajú možnosť financovať asistentov učiteľa aj zapojením sa do projektu „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov“, financovaného z ESF cez Operačný program Ľudské zdroje.

V MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Trnava pôsobia asistenti, ktorých mzdy sú hradené z rozpočtu mesta. Rovnako ako v prípade ZŠ aj MŠ majú možnosť zapojiť sa do projektu „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov“.

Počet asistentov v školách nie je postačujúci. Pre kvalitnú predškolskú a školskú prípravu je potrebné **priebežne monitorovať počty detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, štruktúru týchto potrieb a zabezpečiť postačujúci počet asistentov v školách** tak, aby učiteľ mal vytvorené vhodné podmienky pre vzdelávanie detí a žiakov.

Problematickým je inkluzívne vzdelávanie detí s ťažkým zdravotným postihnutím, predovšetkým detí s ochorením autizmus. Zlepšenie možností integrácie detí so závažnejším postihnutím a ich voľnočasových aktivít bude v rámci KPSS predmetom rokovania pracovnej skupiny zameranej na osoby so zdravotným znevýhodnením.

Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie

Pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov detí a žiakov napomáhajú v Trnave školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie:

- **Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Trnave**, M. Sch. Trnavského 2, Trnava a elokované pracovisko Jiráskova 25, Trnava – je poradenské zariadenie poskytujúce komplexnú psychologickú, špeciálno-pedagogickú, diagnostickú, výchovnú, poradenskú a preventívnu starostlivosť deťom, **okrem detí so zdravotným postihnutím**, najmä v oblasti optimalizácie ich osobnostného, vzdelávacieho a profesijného vývinu, starostlivosti o rozvoj nadania, eliminovania porúch psychického vývinu a porúch správania. Služby centra sú poskytované pre klientelu detí od narodenia do ukončenia prípravy na povolanie. Súčasne poskytuje služby poradenského, metodického a informačného charakteru pre rodičov (resp. zákonných zástupcov) klientov a pedagogických zamestnancov škôl.

- **Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, súčasť Spojenej školy**, Beethovenova 27, Trnava zabezpečuje komplexnú psychologickú, terapeutickú a špeciálno-pedagogickú diagnostiku a prognostiku, poradenstvo a intervencie vzhľadom na individuálne **potreby zdravotne postihnutých detí a mládeže** prostredníctvom výchovno-vzdelávacích, diagnostických, metodických, poradenských a terapeutických činností deťom so zdravotným znevýhodnením a deťom s vývinovými poruchami učenia.

- **Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva**, Čajkovského 55, Trnava (do roku 2008 Detské integračné centrum) – Cieľom centra je poskytovanie komplexnej odbornej starostlivosti a vytváranie vhodných podmienok pre telesný, psychický a sociálny vývin **detí a žiakov so zdravotným postihnutím a s vývinovými poruchami** a pre ich sociálnu a školskú

²⁰ HALL, R. a kol.: Analýza zistení o stave školstva na Slovensku To dá rozum. Bratislava : Mesa 10, 2019. 1128 s. URL: <https://analiza.todarozum.sk/docs/>

integráciu. Poskytuje komplexnú špeciálnopedagogickú činnosť, psychologickú, diagnostickú, poradenskú, preventívnu, metodickú, výchovnovzdelávaciu, sociálnu, zdravotnú a súbor špeciálnopedagogickej intervencií. Zariadenie má status zdrojového centra pre deti a žiakov s telesným postihnutím, poskytuje odbornú-metodickú pomoc odborným zamestnancom iných centier špeciálnopedagogického poradenstva a aj školským špeciálnym pedagógom.

- **Súkromné centrum špeciálno pedagogického poradenstva Centrum detskej reči**, Námestie J. Herdu 1, Trnava patrí medzi školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, je zaradené do siete škôl a školských zariadení. Primárnym objektom špeciálnopedagogickej, logopedickej a psychologickkej starostlivosti sú deti a **žiaci so zdravotným znevýhodnením, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s vývinovými poruchami** – poruchou pozornosti, učenia, hyperaktivitou, deti so sluchovým postihnutím, s niektorými pervazívnymi vývinovými poruchami, deti so zdravotným oslabením a dlhodobé choré deti. Centrum pracuje s klientmi od ich útleho veku až po ukončenie prípravy na povolanie. Klientom poskytuje špeciálnopedagogickú, psychologickú a logopedickú diagnostiku a terapiu, ponúka poradenstvo pre rodičov i učiteľov.

- **Súkromné centrum špeciálno–pedagogického poradenstva a Súkromné centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie**, Sladovnícka 22, Trnava – Obe centrá sú zaradené do siete škôl a školských zariadení. Sú určené deťom, ich rodičom a pedagógom. Centrá poskytujú komplexnú špeciálno-pedagogickú starostlivosť, psychologickú, diagnostickú, poradenskú, rehabilitačnú, preventívnu, metodickú, výchovno-vzdelávaciu, inú odbornú činnosť, intervencie deťom so zdravotným postihnutím a deťom s vývinovými poruchami.

Vysokoškolské vzdelávanie

V Trnave **pôsobia dve univerzity poskytujúce vysokoškolské vzdelanie vo všetkých troch stupňoch vzdelania so zameraním o. i. na sociálnu prácu a sociálne služby, ošetrovatelstvo, psychológiu, pedagogiku, sociálnu pedagogiku a vychovávateľstvo**. Trnava tak má ideálne podmienky na rozvoj spolupráce medzi mestom, subjektami poskytujúcimi sociálne služby a univerzitami, ktoré efektívne a vzájomne prospešne môžu priniesť prepojenie vzdelávania a praxe. Počet záujemcov o prácu v sociálnej oblasti po absolvovaní vysokoškolského štúdia je však relatívne nízky.

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave študentov v 1., 2. a 3. stupni vysokoškolského štúdia (bakalárske, magisterské a doktorandské štúdium) pripravuje na výkon práce v širokospektrálnej oblasti sociálna práca a ošetrovatelstvo. Od akademického roka 2021/2022 v 1. stupni štúdia je študentom otvorený aj študijný program Rozvoj dieťaťa a štúdium rodiny, ktorý sa špecializuje na prácu s deťmi, mládežou a rodinou. Absolventi programu nájdu uplatnenie najmä na poli sociálnoprávnej ochrany detí.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave v súčasnosti zabezpečuje na svojich fakultách štúdium na 1. a 2. stupni štúdia v študijných odboroch sociálne služby a poradenstvo, fyzioterapia (vrátane ergoterapie). V 3. stupni vysokoškolského vzdelávania má akreditovaný študijný odbor sociálna politika.

Tabuľka č. 15 – Univerzity pôsobiace v Trnave (vysokoškolské vzdelanie)

	Názov	Typ univerzity	Adresa
1	Trnavská univerzita v Trnave	verejná	Hornopotočná 23, Trnava
	Filozofická fakulta		
	Pedagogická fakulta		
	Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce		
	Teologická fakulta		
	Právnická fakulta		
2	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave	verejná	Námestie J. Herdu 2, Trnava
	Filozofická fakulta		
	Fakulta masmediálnej komunikácie		
	Fakulta prírodných vied		
	Fakulta sociálnych vied		
	Fakulta zdravotníckych vied		
	Inštitút manažmentu		
3	Slovenská technická univerzita v Bratislave	verejná	J. Bottu 25, Trnava
	Materiálovotechnologická fakulta so sídlom v Trnave		

Zdroj: OŠMaŠ MsÚ Trnava

Univerzita tretieho veku

Vzdelávanie ľudí vo vyššom veku a seniorov má za cieľ ponúknuť aj dospelým osobám po predchádzajúcom absolvovaní strednej alebo vysokej školy možnosť ďalšieho vzdelávania, možnosť osobnej motivácie, seberealizácie a ďalšieho uplatnenia. Celoživotné vzdelávanie môže tak pozitívne vplývať na sociálny a spoločenský rozmer života ľudí vo vyššom a seniorskom veku.

Štúdium na Univerzite tretieho veku Trnavskej univerzity v Trnave ponúka vzdelávanie ľuďom od 40. roku veku vo viacerých vzdelávacích programoch, a to v dĺžke jeden až tri roky.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave ponúka záujmové 3-ročné celoživotné vzdelávanie ľuďom starším ako 45 rokov v programe Bezpečnosť a sociálna ochrana seniorov.

Analýza zohľadňujúca potreby cieľových skupín KPSS

Starostlivosť o rodiny a deti

Rodina je spoločenstvom, ktoré si zasluhuje, ale aj vyžaduje všestrannú ochranu a pomoc spoločnosti. **Mesto Trnava** v záujme podpory rodín zabezpečuje povinnosti vyplývajúce z platnej legislatívy SR. Tiež zabezpečuje a naďalej **podporuje** rozmanité **prorodinne orientované aktivity**, a to prostredníctvom možnosti využiť dotačný systém mesta, účasti na participatívnom plánovaní alebo prostredníctvom referátu Zdravé mesto.

Z priebežných štatistík referátu starostlivosti o deti odboru sociálneho MsÚ vyplýva, že narastá počet intervencií v rodinách, rovnako tak rastie počet šetrení v teréne. Táto skutočnosť nás vedie k záveru, že **je potrebné podporiť terénnu sociálnu prácu aj v oblasti práce s rodinou a deťmi**.

V rámci starostlivosti o rodinu prichádzajúce podnety na MsÚ riešia odbor sociálny a odbor školstva, mládeže a športu. OS prešetruje situácie v rodine, rieši podnety zaslané ÚPSVaR a políciou. OŠMaŠ rieši podnety podané školami v súvislosti so zanedbávaním starostlivosti o maloleté deti a zanedbávanie povinnej školskej dochádzky. Z uvedeného usudzujeme, že **je žiadúce posilniť spoluprácu rodiny, školy, mesta a organizácií napomáhajúcich ochrane detí**, a to **v oblasti vyhľadávacej a preventívnej činnosti**, napr. zriadením pracovnej pozície sociálny pedagóg v každej škole, formou organizovania preventívnych programov pre deti, lepšou spoluprácou so školskými psychológmi a pod., aj prostredníctvom podpory terénnej sociálnej práce.

Tabuľka č. 16 - Počty klientov referátu starostlivosti o rodiny s deťmi odboru sociálneho MsÚ Trnava

Rok	Počet klientov, ktorým bola poskytnutá pomoc	Počet šetrení v teréne	Počet podnetov na prešetrovanie	Počet nových klientov - detí
2018	444	81	68	94
2019	477	156	51	325
2020	691	191	34	172

Zdroj: OS MsÚ Trnava

Sociálne služby určené na podporu rodín s deťmi

V zmysle zákona o sociálnych službách rodinám a deťom je v rámci služieb krízovej intervencie určená nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu v pôsobnosti obce/mesta a služba v útulku v pôsobnosti VÚC. Na podporu rodín s deťmi v pôsobnosti obce/mesta je zameraná služba pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, zabezpečovaná terénnou formou. VÚC podľa zákona zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb v zariadení dočasnej starostlivosti o deti, zariadení núdzového bývania, podporu samostatného bývania, službu v zariadení podporovaného bývania, službu včasnej intervencie.

Sociálnu službu na **podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa** poskytuje Mesto Trnava aj šiesti neverejní poskytovatelia. Kapacity zariadení sú postačujúce, pre budúce obdobie je však dôležité **monitorovať potreby rodičov detí**.

Problematiku bývania rodín s deťmi sme podrobnejšie rozobrali v časti Bývanie.

Sociálne služby krízovej intervencie zamerané na rodiny s deťmi bližšie popisujeme v časti analyzujúcej možnosti a potreby osôb ohrozených sociálnym vylúčením. Na tomto mieste stručne konštatujeme:

Útulok pre matky s deťmi, osamelé ženy v Trnave zriadilo a prevádzkuje Z. z. Rodina v Azylovom dome Tamara s kapacitou 10 osôb.

Z. z. Rodina v azylovom dome poskytuje tiež **službu krízovej intervencie v zariadení núdzového bývania**, a to pre 2 osoby.

Pomoc rodinám, ktorých príslušníci sa dostali do krízovej alebo inak nepriaznivej situácie, poskytujú viaceré združenia uvedené v časti venovanej osobám ohrozeným sociálnym vylúčením. Ďalšími pomáhajúcimi organizáciami sú **Centrum pomoci pre rodinu Trnava** („CPPR“), **materské centrá**. CPPR sa svojou činnosťou snaží zachytávať problémy rodín, pomáha im predchádzať. Cieľom CPPR je poskytovať poradenstvo a sociálne služby pre rodiny, iniciovať, podporovať a koordinovať preventívne aktivity, podporovať dobrovoľníctvo a vzbudzovať záujem o druhých, napomáhať rodinám a mládeži vhodne tráviť voľný čas, šíriť osvetu v oblasti prirodzeného plánovania rodiny a zodpovedného rodičovstva, podporovať zdravý vývoj človeka v prostredí rodiny a výchovu, ktorá vedie k úcte a láske. CPPP spája viaceré odborné činnosti aj prostredníctvom projektu EKO šatník. Pôvodným zámerom projektu bolo opätovné využitie šatstva. Aktivita sa prirodzeným spôsobom rozšírila o preventívnu a vyhľadávaciu činnosť, poskytovanie základného poradenstva, nadväznú spoluprácu s ďalšími subjektami v prospech klienta. CPPR je akreditovaným subjektom pre poskytovanie základného aj špecializovaného sociálneho poradenstva.

Trnavské materské centrum zriadené neziskovým Z. z. Rodina ponúka možnosť aktívneho trávenia času deťom a ich rodičom (aj starým rodičom), predovšetkým matkám. Materské centrum neplní iba úlohu herne pre deti, ponuka činnosti centra je veľmi rozmanitá. Centrum pôsobí na Okružnej ulici. Na Limbovej ulici sídli materské centrum Mama klub.

Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela

Organizácie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately („SPODaSK“) definuje zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov („zákon o ochrane detí a sociálnej kuratele“). Orgánom SPODaSK v rámci Trnavy je ÚPSVaR, obec/mesto vykonáva opatrenia SPODaSK v súčinnosti s ÚPSVaR aj samostatne. Na opatreniach v prospech ochrany detí participujú akreditované a ďalšie organizácie.

V pobytových zariadeniach je v závislosti od konkrétneho zariadenia starostlivosť poskytovaná v samostatne usporiadaných skupinách, profesionálnych rodinách, priestore pre mladých dospelých alebo v samostatnej skupine pre mladých dospelých.

Tabuľka č. 17 - Organizácie vykonávajúce sociálnoprávnu ochranu detí a sociálnu kuratelu, Trnava

Názov	Sídlo v Trnave	Forma poskytovania služieb	Kapacita pobytového zariadenia
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (orgán SPODaSK)	J. Bottu 4	ambulantná / terénna	x
Mesto Trnava, Mestský úrad v Trnave	Trhová 3	ambulantná / terénna	x
Centrum pre deti a rodiny Trnava	Botanická 46	pobytová	69
Centrum pre deti a rodiny Compass, n. o.	Bernolákova 51	pobytová	13
Rodinný detský domov n. o.	Bratislavská 8	pobytová	18
OZ Návrät	Trhová 2	ambulantná / terénna	x
Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, o. z.	Námestie J. Herdu 1	ambulantná / terénna	x
TENENET, o. z.	Trhová 2	ambulantná / terénna	x
Otvorené srdce, o. z.	Štarohájska 2	ambulantná	x
Pomoc obetiam násillia, o. z.	Trhová 2	ambulantná / terénna	x
Centrum pomoci pre rodinu	Štefánikova 46	ambulantná	x
Združenie STORM, o. z.	K. Čulena 12	ambulantná / terénna	x

Zdroj: vlastné spracovanie s využitím Zoznamu akreditovaných subjektov a subjektov s akreditáciou MPSVaR SR

V zmysle zákona o ochrane detí a sociálnej kuratele obec/mesto vykonáva opatrenia zamerané na predchádzanie vzniku porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb podľa § 10 a 11 ods. 1 zákona, utvára podmienky pre prácu s komunitou. V pôsobnosti VÚC je utvárať podmienky pre organizovanie uvedených opatrení, poskytovať obci a akreditovaným subjektom SPODaSK finančný príspevok na vykonávanie opatrení podľa tohto zákona. Mesto Trnava na základe žiadosti o finančný príspevok akreditovaného subjektu, ktoré nie je centrom podľa zákona o ochrane detí a sociálnej kuratele, právnickej osobe alebo fyzickej osobe podľa zákona tieto posúdi a udeľuje finančný príspevok na činnosť. Súčasne napr. poskytuje subjektom nefinančnú pomoc poskytnutím priestorov vo vlastníctve mesta pre ambulantnú formu pomoci subjektom formou bezodplatnej výpožičky. Mesto podporuje rozvoj ďalšej činnosti akreditovaných subjektov SPODaSK. Podmienky poskytovania finančných prostriedkov na vykonávanie SPODaSK upravujú VZN č. 501 a VZN č. 547.

Starostlivosť o seniorov

V časti dokumentu venovanej demografickej analýze „Veková štruktúra obyvateľov“ sme analyzovali obyvateľov Trnavy z hľadiska vekových kategórií aj z hľadiska kategórií podľa ekonomickej produktivity. **Mesto Trnava sa nevyvíja z dlhodobého globálneho trendu starnutia populácie.** Tento trend je evidentný v rámci celej SR, ale tiež na európskej či celosvetovej úrovni. Stabilne nižšia plodnosť a predlžujúca sa dĺžka života poukazujú na perspektívu, že nemožno očakávať v nadchádzajúcich desaťročiach zvrät tohto trendu. Populačné starnutie sa stáva nielen dôležitou demografickou, ale aj sociálnou, ekonomickou, zdravotníckou témou.

Vedecká monografia autorov z Prognostického ústavu, Centra spoločenských a psychologických vied SAV²¹ poukazuje aj na ďalšie aspekty populačného starnutia. So zvyšujúcou sa strednou dĺžkou života je citeľnejší rozdiel medzi kalendárnym vekom človeka a jeho biologickým vekom (vitalita človeka) v porovnaní napr. s vekom pred niekoľkými desaťročiami. 65-ročný senior v roku 2021 je iný ako napr. 65-ročný v roku 1970. Napriek tomuto priaznivému uvedomeniu si pozície a možností seniorov musíme si byť vedomí skutočnosti, že **s narastajúcim vekom sa kumulujú zdravotné, sociálne komplikácie bežného života ľudí. A to nielen samotných seniorov, ale tiež ich blízkych osôb.**

Sociálnymi službami poskytovanými seniorom v pôsobnosti obce/mesta v zmysle zákona o sociálnych službách sú hlavne opatrovateľská služba, denný stacionár, odľahčovacia služba, zariadenie opatrovateľskej služby, zariadenie pre seniorov. Sociálne služby poskytované v pôsobnosti vyšších územných celkov na území ich krajov sú domov sociálnych služieb a špecializované zariadenia.

Obsahovú a kapacitnú potrebu ďalšieho rozvoja konkrétnych sociálnych služieb mesto sleduje na základe vlastnej činnosti a v spolupráci s neverejnými poskytovateľmi služieb, ktorí štvrťročne informujú OS MsÚ o aktuálnej obsadenosti kapacít a počtoch čakateľov o poskytnutú službu. Na základe tejto spolupráce mesto získava informácie o potrebe rozvoja komplexnej siete požadovaných sociálnych služieb na území mesta.

Sociálne služby určené seniorom

Mesto sa angažuje, aby čo najviac ľudí v poproduktívnom veku zostalo aktívnych čo najďalej. Mesto Trnava vytvorilo v roku 2015 podmienky na prácu Rady seniorov mesta Trnava, ktorá sa stala poradným orgánom primátora mesta v otázkach postavenia seniorov. Dáva tak priestor novému a modernému pohľadu mesta na potreby staršej generácie a skvalitnenie jej života. V spolupráci s Radou v nadväznosti na národný program aktívneho starnutia spracováva a implementuje programy aktívneho starnutia. V súčasnosti mesto

²¹ ŠPROCHA, B. – ĎURČEK, P.: *Starnutie populácie Slovenska v čase a priestore*. Bratislava : Prognostický ústav, Centrum spoločenských a psychologických vied SAV, 2019, 95 s. ISBN 978-80-89524-39-6. URL: <http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Starnutie.pdf>

prostredníctvom Strediska sociálnej starostlivosti mesta Trnava prevádzkuje 8 **denných centier pre seniorov**, v ktorých sa združuje viac ako 1 700 seniorov mesta Trnava. Členmi Rady seniorov sú aj zástupcovia denných centier. Centrá fungujú na princípe samosprávy. Zástupcovia centier sa pravidelne stretávajú na pôde SSS, kde riešia podnety a problémy centier. Mesto eviduje **potrebu modernizácie denných centier pre seniorov** minimálne v rozsahu základného zariadenia a vybavenia, nakoľko centrá sú umiestnené v priestoroch vo výpožičke (mesto nie je vlastníkom nehnuteľností).

V Trnave sú seniorom k dispozícii tri **zariadenia pre seniorov** („ZpS“) s celkovou kapacitou 217 miest. **Zariadenie pre seniorov v Trnave** zriadilo Mesto Trnava. **SVETLO – Domov pre seniorov** je umiestnené v budove kláštora františkánskej rehole. **Stredisko evanjelickej diakonie** prevádzkuje tretie ZpS. Podľa priebežných štatistických údajov je aktuálna kapacita zariadení postačujúca. Vplyv na aktuálny dostatočný počet voľných kapacít má však aj pandémie spôsobená vírusom COVID-19, ktorá má za následok vysokú úmrtnosť ľudí predovšetkým vo vyššej vekovej kategórii.

Ďalšími ZpS, ktoré na základe spolupráce so samosprávou poskytujú sociálnu službu občanom Trnavy, avšak pôsobia v iných obciach, sú Zariadenie pre seniorov Sv. Martina, Hrnčiarovce nad Parnou, Zariadenie pre seniorov Sv. Ján, Šelpice, Zariadenie pre seniorov Sv. Urban, Horné Orešany. Uvedené ZpS zriadila a prevádzkuje nezisková organizácia Pokora so sídlom v Trnave. Ústretové ZpS občanom Trnavy prevádzkuje tiež obec Križovany nad Dudváhom a obec Jaslovské Bohunice – Zariadenie pre seniorov BOHUNKA. Vo Voderadoch prevádzkuje ZpS Pokoj, n. o., v Cíferi Trnavská arcidiecézna charita prevádzkuje ZpS – Dom pokojnej staroby.

Naplnenosť kapacít trnavských ZpS je potrebné dôsledne priebežne sledovať, aby mesto mohlo **včas reagovať na prípadný zvýšený záujem obyvateľov o túto sociálnu službu**. V záujme možnosti poskytnúť seniorom čo najviac kvalitných služieb **mesto podporuje budovanie ZpS komunitného typu**. Rovnako tak je **potrebná modernizácia infraštruktúry ZpS a obnova zariadenia a vybavenia existujúcich ZpS**.

Samostatné bývanie predčasných a starobných dôchodcov mesto podporuje v nájomných malometrážnych bytoch, ktoré spravuje Stredisko sociálnej starostlivosti („SSS“), príspevková organizácia Mesta Trnava. Mesto vybuďovalo malometrážne byty - garsónky a 1-izbové byty, priebežne sú využité všetky disponibilné byty, celkom 194 bytov pre seniorov. Z počtu evidovaných záujemcov o pridelenie takéhoto bytu seniorom vyplýva, že mesto dokáže uspokojiť približne dve tretiny záujemcov. Mesto preto eviduje **potrebu rozvoja možností bývania pre seniorov**.

Mesto zriadilo dve **zariadenia opatrovateľskej služby** (Hospodárska a Coburgova ulica), túto sociálnu službu poskytuje aj jeden neverejný poskytovateľ, SVETLO n. o.. V zariadeniach sú podľa individuálnej potreby umiestňovaní seniori, ale tiež dospelí pred dovŕšením dôchodkového veku odkázaní na túto službu. Podľa evidencie využitia existujúcich kapacít a počtu čakaťelov na službu hodnotíme, že mesto má **potrebu rozvoja ďalších kapacít pre klientov v tomto type zariadenia**. Problematiku ZOS bližšie rozoberáme v časti určenej starostlivosti o osoby ohrozené sociálnym vylúčením.

Podľa výsledkov dotazníkového prieskumu realizovaného medzi obyvateľmi Trnavy významná časť respondentov sa stará osobne o seniora, stará sa o neho prioritne z vlastného presvedčenia, pričom ako respondenti uviedli, najčastejšie venujú starostlivosť seniorovi bez nároku na finančný príspevok.

Súčasne však ďalší respondenti poukázali na potrebu využívať službu **zabezpečenia stravovania pre seniorov v jedálni**. Túto podpornú službu v Trnave zabezpečuje SSS. Záujem o podpornú službu je vybavovaný priebežne bez čakania na poskytovanie služby. **Donášku obedov** do domácností seniorov, ak sú na takúto pomoc odkázaní, **zabezpečuje v spolupráci s mestom Trnavská arcidiecézna charita a Katolícka jednota Slovenska – Oblastné centrum Trnava**.

Z prieskumu vykonanom v rámci odboru sociálneho vyplynulo tiež, že vzhľadom na obmedzené personálne kapacity referátu pre seniorov, aj **v rámci samosprávy** je žiadúce

posilniť terénnu sociálnu prácu v domácom prostredí klienta, podporiť vybudovanie špecializovaného zariadenia pre dospelých klientov v súlade s ich diagnózami a rozvíjať spoluprácu s neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb na území Trnavy a ďalšími spolupracujúcimi subjektami na partnerskej báze.

Absentujúcou sociálnou službou je špecializované zariadenie pre dospelých s viacerými druhmi postihnutia (psychiatrické ochorenia, dospelí alkoholici, neprispôsobiví klienti a i.). Podľa dopytu po službe je zrejmé, že takéto zariadenie je žiadané ako **v pobytovej forme, aj vo forme denného stacionára**. Špecializované zariadenia sú v pôsobnosti vyšších územných celkov. Mesto Trnava podporuje budovanie takéhoto typu zariadenia v spolupráci s TTSK. **Denný stacionár pre seniorov** v meste prevádzkuje **Z. z. Rodina** s kapacitou 15 miest. Do zariadenia majú možnosť rodiny na čas dennej starostlivosti umiestniť seniora s Alzheimerovou chorobou alebo iným podobným ochorením (druhy demencie). Kapacita zariadenia je však priebežne naplnená, vznikla potreba **vybudovania nových kapacít pre službu denného stacionára pre seniorov**.

Domácu opatrovateľskú službu v Trnave poskytuje 5 subjektov, jeden je zriadený mestom. Štatistické údaje zdieľané neverejnými poskytovateľmi služby nie sú za obdobie od r. 2018 postačujúce. Z dostupných čiastkových údajov (v evidencii sú aj čakatelia na službu) sa javí **potreba ďalšieho kapacitného rozvoja opatrovateľskej starostlivosti v domácom prostredí klienta**. So zvyšujúcim sa počtom seniorov treba očakávať, že dopyt po terénnej opatrovateľskej službe bude rásť.

Podpornú **odľahčovaciú službu** pre blízke osoby starajúce sa o seniorov je možné využiť v prípade, že sa jedná o seniora bez závažnejších zdravotných problémov, a to napr. umiestnením seniora na určitý čas do ZpS v Trnave. Ak sa však jedná o **seniora so zdravotným postihnutím**, predovšetkým mentálnym, **vyžadujúcim osobitnú starostlivosť, možnosť odľahčovacej služby** v Trnave a blízkom okolí **absentuje**.

Tabuľka č. 18 – Klienti referátu pre seniorov OS MsÚ Trnava k 31.12. kalendárneho roka

Typ intervencie	2018	2019	2020	2021*
Posúdenie odkázanosti na sociálnu službu, žiadosti do zariadenia pre seniorov	200	190	177	103
Posúdenie odkázanosti na sociálnu službu v dennom stacionári	16	9	9	2
Posúdenie odkázanosti na domácu opatrovateľskú službu	105	109	100	64
Posúdenie odkázanosti do zariadenia opatrovateľskej služby	73	86	71	32
Žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby do zariadenia pre seniorov - počet umiestnených klientov	32	42	31	31
Osobné poradenstvo	1041	1200	881	480
Poradenstvo s použitím telekomunikačných technológií - počet intervencií	1593	1096	1982	1769
Šetrenie v teréne	20	40	66	43

* Poznámka: Údaje sú uvedené k 08/2021

Zdroj: OS MsÚ Trnava

Tabuľka č. 19 - Počet klientov zariadení pre seniorov k decembru sledovaného roka

Rok	Kapacita zariadenia	2018		2019		2020		2021*	
		Počet klientov	Počet čakateľov	Počet klientov	Počet čakateľov	Počet klientov	Počet čakateľov	Počet klientov	Počet čakateľov
Zariadenie pre seniorov T. Vansovej 5, Trnava	150	147	14	143	7	129	13	101	12
Zariadenie pre seniorov, SVETLO n.o. Františkánska 2, Trnava	24	27	0	22	0	neuveďené	neuveďené	neuveďené	neuveďené
Zariadenie pre seniorov, Stredisko Evanjelickej DIAKONIE so sídrom v Trnave Kalinčiakova 45, Trnava	40	40	15	40	20	36	neuveďené	37	neuveďené

* Poznámka: Údaje sú uvedené k 08/2021

Zdroj: OS MsÚ Trnava

Tabuľka č. 20 - Počet klientov zariadení opatrovateľskej služby k decembru sledovaného roka

Rok	Kapacita zariadenia	2018		2019		2020		2021*	
		Počet klientov	Počet čakateľov	Počet klientov	Počet čakateľov	Počet klientov	Počet čakateľov	Počet klientov	Počet čakateľov
Zariadenie opatrovateľskej služby Hospodárska 62, Trnava	32	33	14	34	8	28	14	25	9
Zariadenie opatrovateľskej služby Coburgova 24, Trnava	24	21		22	8	21	14	20	8
Zariadenie opatrovateľskej služby SVETLO n.o. Františkánska 2, Trnava	3	2	0	2	0	neuveďené	neuveďené	neuveďené	neuveďené

* Poznámka: Údaje sú uvedené k 08/2021

Zdroj: OS MsÚ Trnava

Osoby so zdravotným znevýhodnením

Formy zdravotného postihnutia sú rôznorodé a na ich základe môžu zdravotne znevýhodnení ľudia potrebovať rôzne opatrenia. Zdravotne znevýhodnenými sú osoby s duševnými poruchami, chronickými chorobami, osoby so sluchovým, zrakovým, telesným postihnutím.

Štatistické údaje o osobách s ťažkým zdravotným postihnutím („ŤZP“), poberateľoch príspevku na opatrovanie a opatrovaných osobách v meste Trnava poskytlo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny prostredníctvom MPSVaR, sekcia informatiky, odbor štatistik

informačno-komunikačných technológií. Analyzovali sme počty osôb s ŤZP aj podľa veku a vekových kategórií z hľadiska ekonomickej produktivity. V súčasnosti v meste žije s ŤZP 1,77 % detí v predproduktívnom veku. V produktívnom veku je tento podiel osôb so zdravotným znevýhodnením na úrovni 5,71 %. Vo vyššej vekovej kategórii poproduktívneho veku je podiel ŤZP až 16,47 % obyvateľstva zo sledovanej vekovej kategórie.

V rámci pracovných skupín pri príprave KPSS bolo konštatované, **že dotknuté orgány, samospráva ani iné subjekty nemajú prehľad o skutočnom počte osôb so zdravotným znevýhodnením** podľa druhu znevýhodnenia ani podľa veku zdravotne znevýhodnených osôb, nakoľko takúto evidenciu systematicky nevedú. Štatisticky podložené dostupné údaje sú tie, ktoré sa viažu na poskytovanie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP. Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny **počet osôb s ŤZP každoročne vzrastá, rovnako tak počet poberateľov príspevku na opatrovanie a počet osôb odkázaných na opatrovanie.**

Tabuľka č. 21 - Počet osôb s ŤZP v meste Trnava k 31.12.XXXX

Počet fyzických osôb s ŤZP	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu	4 090	4 182	4 236	4 416	4 531

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka č. 22 – Počet poberateľov príspevku na opatrovanie a počet opatrovaných v meste Trnava k 31.12.XXXX

Rok	Počet opatrovaných	Počet poberateľov
2016	507	495
2017	504	495
2018	500	494
2019	576	564
2020	588	574

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Sociálne služby určené osobám so zdravotným znevýhodnením

Sociálnymi službami poskytovanými osobám na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia alebo nepriaznivého zdravotného stavu v pôsobnosti obce/mesta v zmysle zákona o sociálnych službách sú hlavne opatrovateľská služba, denný stacionár, odľahčovacia služba, zariadenie opatrovateľskej služby. Sociálne služby poskytované osobám s ŤZP v pôsobnosti vyšších územných celkov na území krajov sú domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, zariadenie podporovaného bývania, rehabilitačné stredisko.

Mesto zriadilo dve **zariadenia opatrovateľskej služby** (ďalej „ZOS“). Ďalším ZOS v Trnave je SVETLO – Domov pre seniorov. Obe zariadenia evidujú čakateľov na poskytnutie sociálnej služby, preto je žiadúce **podporiť budovanie ďalších kapacít ZOS** v meste Trnava.

Domácu opatrovateľskú službu v Trnave poskytuje 5 subjektov, jeden je zriadený mestom. Štatistické údaje zdieľané neverejnými poskytovateľmi služby nie sú za obdobie od r. 2018 postačujúce. Z dostupných čiastkových údajov (v evidencii sú aj čakatelia na službu) sa javí **potreba ďalšieho kapacitného rozvoja opatrovateľskej starostlivosti v domácom prostredí klienta.**

Nedostatok kvalifikovaného personálu v oblasti sociálnej práce je citeľný pri všetkých cieľových skupinách komunitného plánovania sociálnych služieb. Mesto Trnava je mestom s nepriaznivým demografickým vývojom a dlhodobo zápasí s nedostatkom kvalifikovaného personálu v oblasti opatrovateľských služieb. V rámci pripravovaného projektu Sieť pomoci TADCH plánuje zriadiť Inštitút akreditovaného vzdelávania v oblasti opatrovania s priestorom pre dočasné ubytovanie účastníkov a absolventov vzdelávania. Vybudovaním inštitútu vytvorí TADCH pilotný projekt, nový model pre poskytovanie verejných služieb. Inštitút bude situovaný

v blízkosti zariadenia pre opatrovanie a vytvorí tak priestor pre duálne vzdelávanie - prepojenie teoretického vzdelávania s praxou.

Na území Trnavy pôsobia dva domovy sociálnych služieb („DSS“). **Domov sociálnych služieb pre dospelých v Zavare - Satelitné pracovisko I. – DSS Trnava** poskytuje služby ambulantnou a týždennou pobytovou formou. **DSS Strediska evanjelickej diakonie** evanjelickej cirkvi augsburského vyznania môžu využiť občania vo veku nad 25 rokov s rôznym zdravotným postihnutím. Zariadenie má nízku kapacitu, poskytuje služby maximálne 5 klientom. DSS evidujú čakaťelov, dokonca čakaťelov s neodkladnou starostlivosťou. DSS je typom zariadenia, ktoré je v zmysle zákona o sociálnych službách v pôsobnosti vyššieho územného celku („VÚC“). V záujme obyvateľov mesta a samosprávy je **podporiť budovanie ďalších kapacít DSS.**

Ambulantné služby denného stacionára ľuďom s ŤZP poskytuje celkom 5 neverejných poskytovateľov²². **Z. z. Rodina** pomáha prevádzkovaním **denného stacionára pre seniorov s demenciou** žiť čo najdlhšie v ich domácom prostredí. **OZ Iskierka** v dennom stacionári **COMITAS** poskytuje sociálne služby **pre klientov s viacnásobným postihnutím. Denný stacionár Naše stacko** zriadilo **OZ Naše stacko. Denný stacionár Ôsmy svetadiel** zameraný na dospelých autistov zriadila a prevádzkuje **Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom v Trnave** v obci Borová neďaleko Trnavy. Ďalším denným stacionárom v Trnave je **Stacionár Náš dom, n. o.** Pomoc a podporu rodinám detí s autizmom podáva tiež združenie **Spoločnosť pre zmysluplný život v Trnave.** Hoci počet denných stacionárov pre ľudí s ŤZP sa javí vysoký, je potrebné si uvedomiť, že sú určené klientom s rozlične náročnými diagnózami, odlišných vekových kategórií. Zariadenia tohto typu sú vzhľadom na povahu poskytovaných služieb budované ako zariadenia s nízkou kapacitou klientov, pričom počet detí napr. s diagnózou autizmus každoročne stúpa. Denné stacionáre, ktoré sú zriadené, fungujú predovšetkým vďaka úsiliu rodín osôb s ŤZP zapojených do občianskych združení a rozvoj ich kapacít nemožno očakávať. Nie všetky deti s autizmom sú súčasne mentálne postihnuté, sú osobitou kategóriou ľudí s mentálnym postihnutím. Sú schopné viesť samostatný život, avšak potrebujú celoživotnú podporu sociálnych interakcií a osobnostného rozvoja. Seberealizáciu môžu nájsť v prostredí **denného stacionára pre dospelých autistov.** V zmysle zákona o sociálnych službách poskytovanie alebo zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb v dennom stacionári je v pôsobnosti obce. Jednou z prioritných úloh Mesta Trnava je teda **monitorovať potrebu obyvateľov na zriadenie denných stacionárov a tieto stacionáre zriadiť.**

V Trnave sú registrované dve špecializované zariadenia, ktoré vznikli z akútnej potreby detí s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami socializovať, dostať ich do kolektívu, poskytovať terapie a v neposlednom rade odbremeniť matky a dať im šancu na plnohodnotný život. Službu poskytujú ambulantnou formou. **Špecializované zariadenie v Trnave** zriadil TTSK a pôsobí priamo v Trnave. Cieľovou skupinou sú deti vo veku 3 – 7 rokov. Špecializované zariadenie v Trnave zriadené TTSK má z dôvodu vysokého dopytu rodičov detí po službe zámer **zvýšiť kapacitu zariadenia na 20 detí a zvýšiť vekovú hranicu týchto detí na 3 – 12 rokov.** Zariadenie poskytuje tiež službu včasnej intervencie. **Špecializované zariadenie pre deti s poruchou autistického spektra pre deti** vo veku 3 – 18 rokov zriadilo trnavské **OZ Na trati**, služby poskytuje v Hrnčiarovciach nad Parnou. **Dopyt po službách špecializovaných zariadení je vysoký**, aktuálne obe zariadenia evidujú v poradovníku viacero čakaťelov na poskytnutie služby. Sú to deti, ktoré nateraz zostali v celodennej domácej starostlivosti rodičov, nie je im poskytovaná intervencia, terapie, nemajú možnosť sa socializovať.

Vznikla však už **akútna potreba zriadiť špecializované zariadenie pre (mladých) dospelých**, t. j. vo veku 16 rokov a viac. Prijateľnou alternatívou špecializovaného zariadenia

---

²² Dva stacionáre sú zriadené pri Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Trnave, neplnia však funkciu poskytovateľa sociálnych služieb, slúžia na doliečenie pacientov psychiatrického oddelenia, ktorí boli prepustení do domácej liečby.

pre mladých dospelých môže byť **zariadenie podporovaného bývania**, ideálne **spojené s chránenou dielňou**.

Nadväzujúc na vyššie popisované témy a problémy musíme žiaľ konštatovať, že **možnosť využitia odľahčovacej služby pre osoby starajúce sa o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím absentuje**. Problematika v tejto oblasti je mimoriadne náročná, nakoľko osoby s ŤZP majú často mentálne postihnutie a ich dočasné umiestnenie mimo bežnej domácej starostlivosti je problematické. Prvotnou úlohou v tejto oblasti je teda správne pochopiť možnosti a formy odľahčovacej služby, k čomu je potrebná odborná diskusia zainteresovaných subjektov a rodín ľudí s ŤZP.

Ako sme už uviedli, **sociálnu službu včasnej intervencie** deťom od 3 do 7 rokov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami poskytuje **Špecializované zariadenie v Trnave** zriadené TTSK. Ďalším zariadením poskytujúcim službu včasnej intervencie je **Centrum včasnej intervencie Trnava, n. o.** Centrum poskytuje podporu rodinám detí (do veku 7 rokov) predčasne narodených detí, detí s telesným alebo zmyslovým postihnutím, detí s Downovým syndrómom, ale aj s inými syndrómami, detí s autistickým spektrom a taktiež rodinám s deťmi s rizikovým vývinom, rodinám detí nehovoriacich. Služba v zariadeniach je poskytovaná ambulantnou aj terénnou formou. Terénnou formou pre obyvateľov mesta službu včasnej intervencie poskytuje tiež **TENENET, o. z.** Cieľovou skupinou OZ sú deti do 7 rokov veku a ich rodiny, ak je vývoj detí ohrozený z dôvodu zdravotného postihnutia. Na území TTSK službu včasnej intervencie terénnou formou poskytujú ďalej **OZ Raná starostlivosť** (rodiny s deťmi do 7 rokov veku so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením) a **Centrum včasnej intervencie Bratislava, n. o. (Early Childhood Intervention Center Bratislava)**.

Do prípravy KPSS sa zapojili aj členovia trnavského **OZ Pomocná ruka nádeje**, ktoré poskytuje všestrannú pomoc ľuďom v bdelej kóme a ich rodinám. OZ, jedno z mála svojho druhu na Slovensku, poskytuje poradenstvo rodinám pacientov vo vegetatívnom stave, zviditeľňovanie problematiky. OZ svoju činnosť zameriava na celkovú podporu plnohodnotného života ľudí s ŤZP. V rámci pracovných stretnutí upozornilo na **potrebu zriadenia dostupného rehabilitačného strediska** pre pacientov s ŤZP s možnosťou absolvovania rehabilitácie a terapií. Tento druh sociálnej služby je prioritne v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC.

Mesto neeviduje potrebu **prepravnej služby**.

V rámci spracovania analýz bola oslovená tiež Fakultná nemocnica s poliklinikou v Trnave („FNsP“), sociálna sestra, ktorá navrhuje optimálne sociálne opatrenia, prípadne pomáha pacientom a ich príbuzným realizovať tieto opatrenia, vedie pacientov k aktívnej svojpomoci, navrhuje a realizuje vhodnú sociálnu pomoc tak, aby pacient po prepustení z nemocnice bol zabezpečený aj z hľadiska sociálneho. Spolupracuje so subjektami poskytujúcimi sociálne služby, pacientom pomáhajú ešte z prostredia nemocnice zabezpečiť v prípade potreby následnú opatrovateľskú službu, umiestnenie do zariadenia pre seniorov alebo zariadenia opatrovateľskej služby. Podľa údajov sociálnej sestry FNsP každoročne narastá počet žiadostí o sprostredkovanie sociálnej služby v rámci Trnavy (jeden klient môže požiadať o sprostredkovanie viacerých sociálnych služieb). Preto vzájomná spolupráca na báze partnerstva FNsP s mestom a ďalšími subjektami poskytujúcimi sociálne služby je veľmi potrebná.

Tabuľka č. 23 - Žiadosti o poskytnutie sociálnej služby vo FNsP Trnava pred prepustením pacienta z hospitalizácie

Požadovaná služba	2016	2017	2018	2019	2020
Domáca opatrovateľská služba	20	29	16	24	22
Zariadenie opatrovateľskej služby	23	29	32	39	44
Zariadenie pre seniorov	59	75	72	61	82
Spolu žiadosti	102	133	120	124	148

Zdroj: FNsP Trnava, sociálna sestra

Pomoc ľuďom so sluchovým postihnutím

Ľudí so sluchovým postihnutím združujú a im pomáhajú **Trnavská asociácia sluchovo postihnutých** a **Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých Trnavského kraja – občianske združenie**. Asociácia sluchovo postihnutých v rámci Trnavského kraja zabezpečuje **tľmočnicku službu** pre nepočujúcich a nedoslýchavých. Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých poskytuje **špecializované sociálne poradenstvo, tľmočnicku službu, sociálnu rehabilitáciu** ambulantnou aj terénnou formou.

Pomoc ľuďom so zrakovým postihnutím

Trnavské krajské stredisko **Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska** vykonáva odborné činnosti v sociálnej oblasti – poskytujeme **základné a špecializované sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, sprievodcovskú a predčitateľskú službu, požičiavanie pomôcok**, preventívne merania zrakových parametrov deťom v predškolskom veku, prezentačnú a osvetovú činnosť. **Špecializované sociálne poradenstvo a sociálnu rehabilitáciu** terénnou formou nevidiacim, slabozrakým a ich rodinám v Trnave poskytuje tiež **Centrum pre nevidiacich a slabozrakých Slovenska, n. o.**

Pomoc ľuďom s telesným postihnutím

Ľudí s telesným postihnutím združuje v Trnave **Slovenský zväz telesne postihnutých - Krajské centrum Trnava**. Z registrovaných služieb poskytuje základné sociálne poradenstvo.

Ďalšie organizácie pomáhajúce ľuďom so zdravotným znevýhodnením

V Trnave pôsobia aj ďalšie organizácie a združenia, ktoré sa na dobrovoľnej báze združujú, aby pomáhali ľuďom s ŤZP. Sú nimi:

- **Klub vozičkárov, o. z.**, Hospodárska 84, Trnava
- **Klub Sclerosis Multiplex Trnava, o. z.**, Vančurova 1, Trnava
- **Zväz postihnutých civilizačnými chorobami v SR**, Vančurova 1, Trnava
- **Zväz postihnutých civilizačnými chorobami v SR – Klub kardiakov**, Vančurova 1, Trnava (združuje ľuď s ochorením kardio-vaskulárneho systému, po operáciách srdca, infarktoch, s ochorením ciev a i.)
- **Slovenská spoločnosť pre spina bifida a /alebo hydrocefalus, o.z.**, Trhová 2, Trnava
- **Liga zdravia Slovensko, o. z.**, Ferka Urbánka 1, Trnava
- **Liga proti rakovine**, Sibírska 16, Trnava
- **Slovenská liga celiakov**, Radlinského 1, Trnava
- **OZ Nezábudka Trnava**, Ulica Lomonosovova 8, Trnava (podpora pozitívneho rozvoja detí s mentálnym postihnutím a detí s kombinovaným postihnutím, ktoré sú žiakmi Spojenej školy na Ulici Lomonosovova 8)
- **OZ ZVONČEK – OZ rodičov a priateľov detí Špeciálnej ZŠ a Praktickej školy na Ulici Čajkovského 50**, Trnava
- **OZ rodičov a priateľov detí so zdravotným postihnutím – KUBINÁCI**, ZŠ A. Kubinu 34, Trnava
- **Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR, o. z.**, Trhová 2, Trnava.

Bezbariérové mesto

Mesto pri rekonštrukcii existujúcich a výstavbe nových chodníkov a pozemných komunikácií postupuje v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. Zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a rešpektuje vyhlášku Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

Na webovej stránke mesta bola v septembri 2017 vytvorená sekcia Bezbariérová Trnava. V rámci sekcie sú sprístupnené informácie o debarierizácii objektov v meste, mapa bezbariérových objektov a verejných priestorov v meste. Pokračovaním tohto projektu je bezbariérová úprava chodníkov a priechodov pre chodcov. V záujme predchádzania tvorbe alebo následného odstraňovania existujúcich bariér mesto aj pri budovaní cyklistických trás upravuje bezbariérovo priechody pre chodcov a napojenia na komunikácie. Na chodníkoch sú budované vodiace línie, varovné a signálne pásy pre zrakovo postihnutých ľudí.

V rámci projektu InforM8 (Informačný systém pre nevidiacich a slabozrakých) z operačného programu Ľudské zdroje mesto v spolupráci s externým dodávateľom a Úniou nevidiacich a slabozrakých v roku 2020 zrealizovalo v budove MsÚ pomocný orientačný systém. Tento systém pomáha ľuďom so zrakovým postihnutím pri orientácii a zjednodušení pohybu v prízemnej časti budovy MsÚ. V rámci systému bola vyvinutá mobilná a softvérová aplikácia a boli nainštalované potrebné zariadenia – vysielacie (beacony).

Mesto má záujem **budovať** takéto **pomocné orientačné a informačné systémy pre ľudí s akýmkoľvek druhom zdravotného postihnutia** aj v ďalších budovách v správe mesta a na verejných priestranstvách, **podporuje budovanie týchto systémov v priestoroch určených pre vzdelávanie a voľný čas.**

Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Z hľadiska KPSS za osoby ohrozené sociálnym vylúčením považujeme osoby, ktoré sa nachádzajú v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu vzniku náhlej krízovej situácie (napr. náhla strata bývania, vyhľadanie pomoci z dôvodu ohrozovania inou fyzickou osobou), svojím spôsobom života sa do takejto situácie dostali postupne alebo nepriaznivá sociálna situácia je dôsledkom inej životnej situácie (napr. osoby po návrate z výkonu trestu, migranti). Môžeme teda predpokladať, že tieto osoby sú alebo môžu byť ohrozené sociálnym vylúčením.

Za rizikové skupiny obyvateľstva, ktoré majú predpoklad dostať sa do ťažkej životnej situácie, možno považovať viaceré skupiny. Môže sa jednať o zjavné rizikové osoby alebo skupiny osôb, ale tiež o skryté rizikové osoby. **Rizikovými skupinami** obyvateľstva sú **marginalizované komunity, ľudia bez domova, ľudia s akoukoľvek závislosťou, osobitne užívatelia drog, osoby pracujúce v sex-biznise, dlhodobozamestnaní, obeť násillia, neorganizovaná mládež, potenciálne cudzinci.** Vo všeobecnosti povedané pomoc takýmto ľuďom spočíva predovšetkým v možnosti poradenstva, liečby závislosti, psychoterapie, možnosti poskytnutia krízovej intervencie.

Marginalizované komunity

V prostredí Trnavy za **marginalizovaných** možno považovať **komunitu Rómov.** MRK sa sústreďuje v dvoch lokalitách, a to na Ulici Coburgova (Trnava – juh) a Malženická cesta (Trnava – sever). Trnava je zapísaná do Atlasu rómskych komunít z roku 2019, ktorý je spracovaný v gescii splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, ako mesto s nízkou koncentráciou Rómov. Počet príslušníkov MRK v porovnaní s rokom 2008 mierne klesol (z početnosti komunity cca 1 600 na cca 1 200), za posledné obdobie sa udržiava na stabilnej úrovni. Rómovia migrujú v rámci okolitých miest a obcí (Hlohovec, Galanta, Nové Mesto nad Váhom, Piešťany, Boleráz, Šelpice, Majcichov), ale aj do zahraničia (hlavne Česká republika, Anglicko, Írsko).

Mesto Trnava už 1.6.2005 na Coburgovej ulici zriadilo komunitné centrum, ktoré malo za úlohu napomáhať zlepšeniu životnej situácie a integrácii sociálne vylúčených skupín obyvateľov z prostredia MRK s ohľadom na ich špecifické potreby a podmienky, predovšetkým v ich domácom prostredí. V súčasnosti túto úlohu vykonáva **referát terénnej sociálnej práce OS MsÚ v Trnave.** Terénnu sociálnu prácu zabezpečuje jeden terénny sociálny pracovník. Kancelária referátu pôsobí priamo v lokalite, na Ulici Coburgova 27.

V rámci referátu terénnej sociálnej práce ďalej pôsobia jeden terénny sociálny pracovník a jeden terénny pracovník pre prácu s ľuďmi bez domova. Terénnu sociálnu prácu priebežne

financuje Mesto Trnava z vlastných zdrojov a s finančnou podporou EÚ zapojením sa do národných projektov zameraných na podporu terénnej sociálnej práce v prostredí ľudí z MRK a ľudí bez domova (02/2016 až dodnes).

Pomáhajúcou organizáciou v Trnave je **Centrum Koburgovo, n. o.**, pôsobiace v lokalite sídliska Linčianska. Centrum vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Pripravuje a realizuje preventívne programy a aktivity zamerané na predchádzanie sociálnej vylúčenosti rodín, ktoré žijú v Trnave. Jedným z hlavných cieľov Koburgova je zvýšenie šancí rómskych detí na úspešný vstup do vzdelávacieho procesu a podpora ich rodín.

Lokalita Coburgova ulica v Trnave

Hodnotiac situáciu v lokalite Coburgova za obdobie rokov 2016 – 2021 môžeme konštatovať, že lokalita si udržiava lepší štandard v rámci schopností a možností obyvateľov. Zlepšila sa kvalita bývania obyvateľov v bytoch nízkeho štandardu Coburgova 60 – 70. V týchto bytoch boli nainštalované sprchovacie kúty, v pôvodných bytoch kúpeľne a prístup k teplej vode absentovali. Nájomníci bytových domov majú opakovane obnovené nájomné zmluvy, majú splnené podmienky.

Vplyvom pôsobenia terénnej sociálnej práce klesol počet záškolákov vo vekovej kategórii maloletých detí. Záškoláctvo pretrváva iba v rodinách, v ktorých žijú dlhoroční záškoláci a ktorým bol nariadený dohľad ÚPSVaR. Terénna sociálna pracovníčka spolupracuje v rámci Trnavy so základnými školami, ktoré deti navštevujú. Sú to najmä Špeciálna základná škola internátna, Ulica Lomonosovova 8; Spojená škola, Ulica Beethovenova 27; Základná škola s materskou školou Maxima Gorkého 21.

Pretrváva dobrá spolupráca s detskými pediatriami v zmysle dohliadania na vykonanie preventívnych prehliadok a očkovaní detí. Deti z lokality majú absolvované všetky povinné prehliadky a očkovania.

Motivovaním rodičov detí častými rozhovormi s terénnou sociálnou pracovníčkou sa v lokalite zvýšila zamestnanosť (predovšetkým sezónna, v letnom období), a to vo výrobe, upratovacích firmách (upratovanie vchodov bytových domov), stavebných firmách (pomocníci na stavbách).

Kvalita života na Coburgovej sa zlepšila aj tým, že niektorí obyvatelia lokality nie sú naďalej zaťažení dlhmi s využitím možnosti osobného bankrotu za aktívnej pomoci terénnej sociálnej pracovníčky.

Terénna sociálna pracovníčka priebežne monitoruje lokalitu a vyhľadáva klientov, ktorí potrebujú pomoc. Práca v teréne bola obmedzená počas núdzového stavu v rokoch 2020 a 2021 v súvislosti s pandemiou spôsobenou šírením vírusu COVID- 19. Núdzová situácia ukázala, že rodiny z MRK majú problém zabezpečiť deťom prístup k online vyučovaniu.

V lokalite Coburgova, v bytoch vo vlastníctve mesta a na mestskej ubytovni býva spolu 256 osôb, z toho je 124 detí vo veku 0 -16 rokov (podiel 48 % detí zo všetkých obyvateľov).

Tabuľka č. 24 – Obsadenosť bytov vo vlastníctve mesta Trnava v lokalite Coburgova príslušníkmi MRK k 31.12.2020

Lokalita	Celkový počet obyvateľov	z toho		% -ny podiel detí z počtu obyvateľov
		dospelí	deti	
Coburgova 60/A, B, C	89	53	36	40,45%
Coburgova 60 - 70	75	32	43	57,33%
Coburgova 78	23	15	8	34,78%
Coburgova 27	69	32	37	53,62%
Spolu	256	132	124	48,44%

Zdroj: OS MsÚ Trnava, referát terénnej sociálnej práce

Lokalita Malženická cesta 1, Trnava

Rómska komunita v rámci Trnavy žije aj na okraji Trnavy. Príslušníci MRK žijú mestskom bytovom dome na Malženickej ceste 1, ktorý spravuje STEFE, s. r. o. Bytový dom sa nachádza na periférii mesta, v jeho severo-východnej časti. Budova pôvodne slúžila na administratívne účely, neskôr bola zrekonštruovaná na bytové jednotky. Jedná sa prevažne o 1–izbové byty. Obyvatelia majú prístup k teplej vode – v každom byte bojler, elektrinu, ústredné kúrenie. Kanalizácia v lokalite nie je zavedená, odpadové vody sú odvádzané do žumpy. Bytový dom má vyčleneného nájomníka, ktorý ma funkciu domovníka.

Lokalita je z hľadiska občianskej vybavenosti a infraštruktúry zabezpečená nedostatočne. V predmetnej lokalite nie je vybudovaný funkčný obchod s potravinami ani iným bežne potrebným spotrebným tovarom. Najčastejšie navštevovaným obchodom obyvateľov je nákupné centrum vzdialené 2,5 km od bytového domu. Mestská hromadná doprava dochádza k bytovému domu iba dvakrát denne (linka č. 1 vedúca cez časť Kopánka, pozdĺž centra mesta k železničnej/autobusovej stanici až k priemyselnej oblasti výrobných podnikov v južnej časti mesta, ráno cca o 7.00 h a popoludní cca o 13.30 h). K bytovému domu z/do Trnavy nevedie chodník pre chodcov, obyvatelia chodia pešo po okraji cesty vedúcej do obce Malženice. Súčasne sa pohybujú v časti, kadiaľ prechádza severný obchvat mesta. Maloleté deti žijúce v lokalite navštevujú predovšetkým materskú školu na Limbovej ulici v Trnave, deti školského veku základnú školu na ulici M. Gorkého a špeciálnu školu na Lomonosovej ulici.

V lokalite nepôsobí žiadne občianske združenie. Obyvatelia v prípade potreby navštevujú kanceláriu referátu TSP na Coburgovej ulici. Priebežne lokalitu Malženická cesta navštevuje terénna sociálna pracovníčka.

Tabuľka č. 25 - Obsadenosť bytov vo vlastníctve mesta Trnava v lokalite Malženická cesta k 31.12.2020

Lokalita	Celkový počet obyvateľov	z toho		% -ny podiel detí z počtu obyvateľov
		dospelí	deti	
Malženická cesta 1	67	34	33	49,25%

Zdroj: STEFE, s. r. o.

Z uvedeného počtu obyvateľov väčšiu časť tvoria príslušníci MRK, ostatní obyvatelia sú zo sociálne slabšieho prostredia.

Mesto Trnava so zámerom realizovať projekty na podporu zamestnanosti a zamestnateľnosti, zvýšenia finančnej gramotnosti príslušníkov MRK v období 07/2019 – 06/2021 realizovalo projekt **Zvýšenie zamestnanosti príslušníkov MRK v Trnave zriadením miestnej občianskej poriadkovej služby**, v rámci ktorého boli zamestnané dve Rómky napomáhajúce občianskemu poriadku v prostredí ZŠ s MŠ M. Gorkého 21 a lokalite sídliska Linčianska. Mesto v roku 2021 podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok pre pokračujúci projekt. V budúcnosti sa hodlá zapájať naďalej do projektov zameraných na širokospektrálnu podporu MRK a práce s komunitou.

Ludia bez domova

Prácu s ľuďmi bez domova zabezpečuje v rámci mesta Trnava referát terénnej sociálnej práce OS MsÚ v Trnave, ktorý zamestnáva zo zdrojov mesta a s využitím grantových prostriedkov EÚ v rámci národných projektov TSP jedného terénneho sociálneho pracovníka a jedného terénneho pracovníka²³ pracujúcich s ľuďmi bez domova. Veľký prínos v pomoci ľuďom bez prístrešia poskytuje aj TADCH. Zamestnanci mesta poskytujú TSP krízovej intervencie v teréne a zároveň aj v kancelárii na Coburgovej 27. Pracovník v teréne vykonáva

²³ Pracovné miesto terénneho pracovníka je v súčasnosti dlhodobo neobsadené. Mesto podniká kroky na zmenu štruktúry zamestnancov v rámci projektu tak, aby malo možnosť zamestnať troch sociálnych pracovníkov, ktorí majú oproti terénnemu pracovníkovi vyššie vzdelanie a adekvátne tomu aj vyššie kompetencie. O takúto pracovnú pozíciu je aj vyšší záujem zo strany uchádzačov o zamestnanie.

nasledovné činnosti: monitoring, resp. mapovanie terénu, vyhľadávanie sociálne vylúčených klientov, ktorí nemajú schopnosť, resp. stratili zručnosť na riešenie svojich sociálnych problémov, poradenstvo pri osobných problémoch, krízovú intervenciu v ťažkých životných situáciách, podporovanie rozvoja osobnostnej kompetencie a motivácie vedúcej k samostatnému riešeniu svojich problémov, sprostredkovanie lekárskej pomoci, zmierňovanie procesu vyčlenenia zo spoločnosti, sprevádzanie a asistancia pri vypisovaní žiadostí atď.

Mesto Trnava ani iný subjekt poskytujúci sociálne služby ľuďom bez domova nemá k dispozícii presný údaj o počte ľudí bez prístrešia zdržiavajúcich sa na území mesta, pretože zmapovanie tejto cieľovej skupiny je problematické. Počet takýchto osôb sa vykonáva kvalifikovaným odhadom. Podľa záverov prieskumov vyplývajúcich zo strategického dokumentu mesta Stratégia riešenia problematiky ľudí bez domova na území mesta Trnava na roky 2017 – 2020 s výhľadom do r. 2025 v 07/2017 početnosť ľudí bez prístrešia (t. j. osoby bez bytu, žijúce v neistom, resp. neprimeranom bývaní, ktorým reálne hrozí bezdomovectvo) predstavovala minimálne 300 – 400 jednotlivcov. Ľudí žijúcich na ulici a v nocľahárni na území Trnavy bolo v 07/2017 minimálne 108, avšak reálny počet ľudí bez domova bol v tom čase oveľa vyšší²⁴.

OS MsÚ eviduje iba ľudí bez prístrešia, ktorí využívajú sociálne služby krízovej intervencie prostredníctvom TSP alebo na referáte sociálnej pomoci občanom. Terénna sociálna pracovníčka pre prácu s ľuďmi bez domova eviduje k 08/2021 112 ľudí bez domova, z toho je 74 mužov a 38 žien. TADCH na základe vlastných zistení odhaduje na území mesta cca 300 ľudí bez prístrešia. Ľudia bez domova sú rozptýlení po celom meste Trnava. Štatistické zisťovanie naznačuje, že počet ľudí bez domova v meste klesá. Odborní pracovníci však upozorňujú, že táto skutočnosť môže byť skreslená a reálne neodráža skutočnosť. Výrazný podiel na riešení bezdomovectva majú služby krízovej intervencie, špecializovaného sociálneho poradenstva a tiež projekty v oblasti riešenia bývania. Vďaka odbornej činnosti sa darí nachádzať ľuďom prácu s ubytovaním. V tejto oblasti je rozvíjaná efektívna systematická spolupráca s viacerými neziskovými organizáciami v regióne Trnava. Poskytnutie bezpečného ubytovania výrazne uľahčilo sociálnym pracovníkom komplexne riešiť nepriaznivú sociálnu situáciu klientov. V práci s ľuďmi bez domova mestu veľmi pomáha **Trnavská arcidiecézna charita**, ktorá v rámci projektu Streetwork poskytuje službu krízovej intervencie v teréne. TADCH poskytuje svoje služby aj v **Centre pomoci človeku Trnava** pre ľudí bez domova, a to už od roku 2012. Je to jediné **nízkoprahové denné centrum** („NDC“) v Trnave. Projekt Streetwork ako aj projekt nízkoprahového denného centra sú realizované s finančnou podporou Mesta Trnava. K miernemu ukončovaniu bezdomovectva prispieva projekt TADCH Dostupné bývanie s prvkami Housing First a Dostupný domov realizovaný v spolupráci so Slovenskou sporiteľňou.

Nocľaháreň zriadená mestom s kapacitou 30 miest sa od roku 2018 nachádza v náhradných priestoroch na Coburgovej 27.

Tabuľka č. 26 - Počet ľudí bez prístrešia, ktorým bola poskytnutá sociálna služba v (poskytovateľ Mesto Trnava)

Poskytovateľ sociálnej služby	Referát TSP MsÚ Trnava	Stredisko sociálnej starostlivosti mesta
Rok	terénna sociálna práca	nocľaháreň (počet klientov za noc)
2018	203	24-27
2019	189	27-30
2020	131	25-29
Klienti spolu	523	x

Zdroj: OS MsÚ Trnava, SSS

²⁴ Stratégia riešenia problematiky ľudí bez domova na území mesta Trnava na roky 2017 – 2020 s výhľadom do r. 2025, s. 6.

URL:

<https://www.trnava.sk/userfiles/file/Strat%C3%A9gia%20rie%C5%A1enia%20problematiky%20%C4%BEud%C3%AD%20bez%20domova%20v%20Trnave%202017%20-%202020.pdf>

Tabuľka č. 27 - Klienti TADCH, terénna sociálna služba krízovej intervencie, projekt Streetwork TADCH

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet výjazdov do terénu	24	98	56	93	83
Počet klientov	130	147	97	135	108
Počet kontaktov	193	618	134	531	413

Zdroj: TADCH

Tabuľka č. 28 - Klienti TADCH, nízkoprahové denné centrum

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet novo evidovaných klientov	80	115	160	107	95
Počet intervencií	8232	9292	9861	9290	8090

Zdroj: TADCH

Ludia so závislosťami

V rámci Trnavy sa ľuďom so závislosťami venujú **OZ Otvorené srdce** (látkové a nelátkové závislosti, individuálna psychoterapia aj skupinová liečba závislostí, pomoc blízkym osobám závislých, krízová intervencia, súčasne je akreditovaným subjektom pre vykonávanie opatrení SPODaSK), **Združenie STORM, o. z.** (predovšetkým užívatelia drog a osoby pracujúce v sex-biznise, súčasne je akreditovaným subjektom pre vykonávanie opatrení SPODaSK) a **A - klub Trnava** a **KLUS** (abstinentské kluby). Tieto organizácie neposkytujú prioritne sociálne služby, avšak ich participácia na procesoch komunitného plánovania je nenahraditeľná. V spolupráci s týmito organizáciami bola spracovaná téma ľudí so závislosťami.

Z práce pomáhajúcich organizácií v Trnave je známe, že v meste **sa v značnej miere užívajú a zneužívajú alkoholové drogy**, ktoré následne súvisia aj výtržníctvom, domácim násilím a pod. Ide o skupinu prehliadanú, resp. tolerovanú spoločnosťou. **V kontexte komunitného plánovania** je dôležité myslieť aj na **služby pre túto cieľovú skupinu**, ale aj ďalšie **ohrozené osoby v kontexte zneužívania alkoholu**.

Počet klientov OZ Otvorené srdce od r. 2016 stúpa. V poradni dominuje záujem o liečbu u klientov závislých od alkoholu, nasledujú klienti nelátkovo závislí. Psychoterapeutické, poradenské a sociálne služby pre ľudí v ťažkých životných situáciách poskytované OZ Otvorené srdce sú v tomto smere jedinečné. OZ za posledné roky zaznamenalo vysoký nárast počtu nelátkovo závislých klientov. Približne polovica klientov sú obyvatelia Trnavy.

Najčastejšími ilegálnymi látkami zneužívanými v meste je pervitín, heroín, rôzne preskripčné lieky a samozrejme marihuana. Z pohľadu nutnej a adresnej intervencie sú dôležité aplikovanie filozofie Harm Reduction (znižovanie rizík/škôd) a nízkoprahové služby, ktoré môžu využívať obyvatelia mesta bez obmedzenia a nedosiahnuteľných kritérií ako nutnosť preukazovania občianskym preukazom alebo preukazom poisťovne.

Počet rizikových užívateľov ilegálnych drog doposiaľ nebol spracovaný, preto nie je možné odhadnúť ani približný počet užívateľov. Rádovo sa však v krajskom meste môže jednať o stovky ľudí. Združenie STORM má v Trnave k 31.08.2021 registrovaných 310 klientov (od roku 2007), ročne pracuje s 35 - 45 jednotlivcami, ktorí požiadajú o rôzne typy služieb, prevažne terénnou formou.

Najviac ohrozenou skupinou sú čiastočne ľudia bez domova, z nižším vzdelaním, osoby v hmotnej núdzi, ale samozrejme môže sa jednať aj o bežného obyvateľa, ktorý experimentuje s drogami a neskôr pravidelne užíva rôzne drogy. Skupiny inklinujúce k ilegálnym drogám nie je možné jednoznačne zadefinovať. Práve preto je dôležitá prierezová prevencia už v prostredí žiakov prvého stupňa základných škôl, zmocňovanie a uschopňovanie detí a mládeže prostredníctvom faktov.

Doposiaľ málo komunikovanou je riziková skupina **ľudí vo vekovej kategórii seniorov závislá na alkohole či liekoch**. Na túto skrytú rizikovú skupinu upozornil A – klub Trnava v súvislosti s cieľovou skupinou seniori. Zberom štatistických údajov a ich vyhodnotením sa zistilo, že približne dve tretiny závislých seniorov bolo závislých už v strednom veku, ale jedna tretina závislých seniorov si závislosť vytvorila až v dôchodkovom veku. Rizikovosť zneužívania alkoholu v tejto vekovej kategórii je o to vyššia, nakoľko seniori alkohol kombinujú s liekmi (analgetiká, psychofarmaká). Voľnočasová činnosť v denných centrách pre seniorov je spájaná aj s konzumáciou alkoholu, preto sa časť seniorov nezapája do aktivít spájajúcich túto skupinu obyvateľov. A – klub preto vytvára možnosti stretávania sa v abstinentskom prostredí, organizuje tiež stretnutia rodinných príslušníkov členov skupiny. Pre túto rizikovú skupinu je mimoriadne dôležité vytvoriť podporné prostredie, motivujúce k podpore doterajších záľub, pomoc pri znovuobjavení zmyslu života v seniorskom veku, podporná skupinová psychoterapia a skupinové stretávanie sa s inými seniormi.

Sebapoškodzovanie

Do časti rizikové skupiny obyvateľstva sme sa rozhodli začleniť aj zistenia vyplývajúce z údajov spracovaných ŠÚ SR a Národným centrom zdravotníckych informácií týkajúce sa úmrtnosti z dôvodu samovraždy, nakoľko v tejto súvislosti je možný aj sociálny kontext.

Vekové skupiny so zvýšeným rizikom samovraždy sú starší ľudia (nad 65 rokov) a mladí (15 až 30 rokov). Zo štatistických zistení vyplýva, že na úmyselné sebapoškodenie alebo neskoré následky úmyselného sebapoškodenia najčastejšie zomierajú muži, seniori vo veku 80 a viac rokov a muži v strednom veku (50 - 54 rokov). Z hľadiska pracovného stavu sa najčastejšie o samovraždu pokúsili nezamestnaní. Väčšie riziko samovraždy majú rozvedení, ovdovelí a osoby vedúce osamelý život.

Hlavným motívom činu pri pokusoch o samovraždu boli konflikty a rodinné problémy, iné vnútorné osobné konflikty a problémy, nasledovali konflikty a existenčné problémy. Samovražda je často dôsledkom nielen psychických ochorení, ale tiež dôsledkom chronických telesných ochorení.²⁵

Obete násilia

Podľa údajov na celoslovenskej aj okresnej úrovni porovnávaných za roky 2016 – 2020 klesá počet zistených trestných činov. Napriek zdanlivo pozitívnym štatistikám trestná činnosť neustále pretrváva vo všetkých zaužívaných formách a narastajú aj nové formy kriminality, ktoré sú stále viac späté so sociálnymi sieťami. Obetí neubúda aj z dôvodu, že mnohé trestné činy nie sú potrestané, či už pre nedostatočnú váhu dôkazov, alebo preto, že sú dlhodobo zľahčované a posudzované ako priestupok. Narastá aj delikventná kriminalita adolescentov a mladých dospelých, ktorá je spájaná s prejavmi diskriminácie, rasizmu, xenofóbie voči prisťahovalcom, ľuďom bez prístrešia, Rómom a pramení z postmodernej krízy hodnôt, k čomu prispela postmoderná relativizácia života ako takého a individualizmus (*Mgr. Iveta Schusterová, PhD., OZ Pomoc obetiam násilia*).

V Trnave aktuálne poznáme dva kontaktné body pre obeť násilia. Jedným je **OZ Pomoc obetiam násilia**, člen Victime Support Europe, pôsobiace na Ulici Trhová 2 v Trnave. Pomoc obetiam násilia dlhoročne poskytuje pomoc v rámci konzultačných hodín v poradni a prostredníctvom telefonickú Linku pomoci obetiam pomoc, a to predovšetkým obetiam a svedkom trestných činov, obetiam domáceho, ale aj inštitucionálneho násilia. Aktuálne v Trnave pôsobí aj **Informačná kancelária pre obeť trestných činov oddelenia koordinácie a programov prevencie kriminality odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR**, Ulica Kollárova 8. Informačná kancelária má za cieľ pôsobiť ako kontaktný bod pre obeť akéhokoľvek násilia a zlepšiť prístup obetí trestných činov k službám.

²⁵

<http://www.nczisk.sk/Aktuality/Pages/Podaj-ruku-a-zachran-zivot.aspx> a
https://www.npz.sk/sites/npz/Stranky/NpzArticles/2019_10/Samovrazda_nemusi_byt_len_dosledkom_psychickeho_ochorenia_Ako_rozpoznat_samovrazedne_spra.aspx?did=6&sdid=81&tuid=0&

Integrácia cudzincov

Pri spracovaní témy cudzincov v meste Trnava a ich integrácie sa opierame o výstupy projektu „KapaCITY – podpora integrácie cudzincov na lokálnej úrovni“ štyroch mimovládnych organizácií - Ligy za ľudské práva, Centra pre výskum etnicity a kultúry („CVEK“), Nadácie Milana Šimečku a Marginal, o. z., do ktorého bola o. i. zapojená aj trnavská samospráva a cudzinci žijúci v Trnave.²⁶ Výskumná správa poskytuje široké spektrum všeobecných aj praktických informácií o živote cudzincov a migrantov v meste v súvislostiach.

Evidenciu cudzincov na úrovni okresu Trnava vedie Úrad hraničnej a cudzineckej polície. Skúsenosť ukazuje, že evidovaný počet cudzincov sa významne líši od odhadovaného počtu. Potvrdzujú to aj dáta spracované Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré uvádzajú až o 44 % viac evidovaných cudzích štátnych príslušníkov na území okresu (údaj k 30.04.2019). Táto rozdielnosť údajov vyplýva pravdepodobne z toho, že cudzinci prichádzajúci do mesta na obdobie kratšie ako 90 dní, tzv. pracovní migranti, nemajú povinnosť žiadať o povolenie na pobyt. Najviac cudzincov pochádza zo Srbska, Rumunska, Českej republiky a Ukrajiny. Jedná sa predovšetkým o cirkulujúcich pracovných migrantov. Nakoľko sa často jedná o krátkodobú migráciu, v meste sa nevytvára kompaktná cudzinecká komunita, ktorá by sa zapájala do života v meste.

Mestská samospráva nemá možnosť zistiť, koľko cudzincov v meste priebežne alebo trvalo (avšak bez trvalého pobytu) žije, odkiaľ do Trnavy prišli a za akým účelom, kde bývajú. Na druhej strane cudzinci málokedy vyhľadávajú pomoc na mestskom úrade. Ich zriedkavá návšteva MsÚ súvisí s riešením občiansko-právnych vecí (predovšetkým uzatvorenie manželstva na území mesta). Na webovej stránke mesto cudzincom ponúka základné informácie o živote v meste.²⁷ Mesto pre cudzincov spracovalo a na webovej stránke zverejnilo prehľadné základné informácie, predovšetkým v anglickom jazyku. Stránka ponúka aj tzv. uvítacie balíčky informácií v troch jazykových mutáciách, v angličtine, srbštine a ruštine. Zlepšiť možnosť minimálne prvého kontaktu s mestom je základom pre komunikáciu s cudzincami a ich integrácie. Z uvedeného vyplýva, že cudzinci nie sú zatiaľ v Trnave vnímaní ako komunita alebo riziková skupina. Môžeme však predpokladať, že migrácia obyvateľov (tak ako v rámci Slovenska, tak aj v rámci Európy či sveta) bude postupne významnejšia, cudzinci budú v Trnave pracovať, zakladať rodiny a zostanú v nej trvalo žiť. Tomu je potrebné už dnes vytvárať podmienky, a to predovšetkým v školách a verejných inštitúciách.

Z hľadiska plánovania sociálnych služieb netvorí cudzinci osobitú cieľovú skupinu, problematika cudzincov je prirodzenou súčasťou ostatných cieľových skupín definovaných KPSS. Sociálne služby sú mestskou samosprávou poskytované obyvateľom mesta Trnava, zamestnanci MsÚ však môžu poskytnúť klientom poradenstvo. Pre poskytnutie poradenstva je však potrebné nemať obojstrannú jazykovú bariéru. Podľa údajov spoluautorov tohto strategického dokumentu z CVEK cudzinci v zmysle platnej legislatívy SR v oblasti sociálnej politiky majú vo väčšine prípadov nárok na sociálne služby, dávky a pri mnohých nie je ani podmienkou trvalý pobyt na území mesta. Prijímateľmi sociálnych služieb v zmysle zákona o sociálnych službách môžu byť občania EÚ a EHP a taktiež štátni príslušníci tretích krajín s trvalým aj prechodným pobytom. Ukazuje sa však, že **cudzinci obvykle prijímateľmi týchto služieb nie sú**. Jedným z dôvodov je, že cudzinci v Trnave sú zvyčajne v takej socio-ekonomickej situácii, že na tieto služby odkázaní nie sú. Aj počet seniorov – cudzincov je relatívne nízky. Druhým dôvodom však môže byť, že o možnosti využívania takýchto služieb nemajú cudzinci informácie (nevedia, kde informácie získať, resp. im nerozumejú). Cudzinci

²⁶ K tematike cudzincov pozri bližšie Kolektív autorov: Z cudzincov domáci: Ako na integráciu v samospráve. KapaCITY: Zistenia z projektu. Bratislava : Nadácia Milana Šimečku, Liga za ľudské práva, Centrum pre výskum etnicity a kultúry, Marginal, 2021. 113 s. ISBN: 978-80-89008-77-3 URL:

https://www.nadaciamilanashimecku.sk/files/dokumenty/kapacity_prirucka.pdf a výskumná správa za mesto Trnava CHUDŽÍKOVÁ H., A.: PriesTTor pre všetkých. Cudzinci a možnosti ich integrácie v meste Trnava. 20 s. URL: <http://cvek.sk/wp-content/uploads/2019/03/Integracia-cudzincov-v-Trnave.pdf>

²⁷ [https://www.trnava.sk/userfiles/file/WELCOME%20PACKAGE%20TT%20-%20AJ_vychodiskovy\(1\).pdf](https://www.trnava.sk/userfiles/file/WELCOME%20PACKAGE%20TT%20-%20AJ_vychodiskovy(1).pdf)

bez obavy o to, či spĺňajú podmienky pobytu na území SR môžu byť prijímateľmi najmä ambulantných a terénnych sociálnych služieb.

Sociálne služby určené osobám ohrozeným sociálnym vylúčením

Môžeme konštatovať, že osobám ohrozeným sociálnym vylúčením na riešenie ich nepriaznivej sociálnej situácie sú určené všetky sociálne služby. Každý z nás sa nepredvídateľne môže ocitnúť v ťažkej situácii, niektoré rizikové skupiny obyvateľstva majú väčší predpoklad, že sa do takej situácie dostanú. Adresnými sociálnymi službami v tejto oblasti v pôsobnosti obce/mesta v zmysle zákona o sociálnych službách sú však služby krízovej intervencie poskytované v terénou formou a v krízových zariadeniach (nizkoprahové denné centrum, nocľaháreň), nizkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu. Sociálnymi službami poskytovanými osobám ohrozeným sociálnym vylúčením v pôsobnosti vyšších územných celkov na území krajov sú služby v útulku, v domove na polceste, zariadení núdzového bývania, v integračnom centre.

Už vyššie sme čiastočne analyzovali činnosť viacerých organizácií pomáhajúcich osobám ohrozeným sociálnym vylúčením. TADCH poskytuje **terénnu sociálnu službu krízovej intervencie** prostredníctvom projektu Streetwork. Projekt reflektuje potreby terénnej služby na vyhľadávanie klientov v ich prirodzenom prostredí. Jeho zámerom je motivovať klientov k návšteve nizkoprahového denného centra, zabezpečuje poskytovanie základného sociálneho poradenstva, preventívne aktivity, neinvazívne ošetrenia, umožňuje komunikáciu o problémoch klientov (napr. choroby, závislosti, bezpečnosť, finančné problémy). Streetwork ponúka pomoc pri zvládaní ťažkých situácií, vnútorných konfliktov, osamelosti a vylúčení zo so spoločnosti/komunity, a to v prirodzenom prostredí klientov, bez nutnosti navštíviť akúkoľvek inštitúciu. V súvislosti s terénnou sociálnou službou krízovej intervencie TADCH považuje v budúcnosti za potrebné **vytvoriť podmienky pre dlhodobé udržanie skúsených, zaškolených a kvalitných streetworkerov, získať zdroje financovania pre profesionalizáciu služby, vzdelávanie terénnych pracovníkov, zvýšiť záujem o túto prácu**, najmä medzi sociálnymi pracovníkmi.

TADCH poskytuje službu **nizkoprahového denného centra pre ľudí bez domova** prostredníctvom **Centra pomoci človeku Trnava**. Do 31.12.2020 centrum s kapacitou 35 klientov pôsobilo na Hlavnej 43. Kapacity v NDC boli často prekračované, predovšetkým v zimných mesiacoch (nárastovo 50 – 80 klientov) V súčasnosti sídli na Saleziánskej 21 v Trnave, nakoľko aktuálne prebieha v rámci projektu s podporou EÚ, Integrovaného regionálneho operačného programu rekonštrukcia a rozšírenie existujúcich priestorov pre zvýšenie kapacity zariadenia a rozšírenie priestorov pre sociálne poradenstvo. Od roku 2018 môže verejnosť pomôcť klientom NDC venovaním symbolického platidla, hlineného dukátu. Prostredníctvom projektu Hlinený dukát TADCH zapája do riešenia sociálnych tém verejnosť, pričom obdarovaný je motivovaný navštíviť NDC, stať sa jeho klientom, využiť jeho služby a má možnosť v spolupráci so sociálnymi pracovníkmi centra postupne pracovať na zlepšení vlastnej životnej situácie.

Z činnosti NDC vyplývajú viaceré návrhy na zlepšenie situácie pre ľudí bez prístrešia alebo inej nepriaznivej sociálnej situácii. Citeľná je potreba zriadiť **dostupné bývanie pre klientov, ktorí pracujú, no nemajú dostatočný príjem** (napr. **samostatné bývanie, aj s prvkami Housing First**) na komerčne dostupný podnájom. Mesto vníma ako potrebnú tiež interakciu klientov s kompetentnými pracovníkmi, kvalifikovaným sociálnym pracovníkom priamo v priestoroch nocľahárne. Do budúcnosti je preto potrebné **zabezpečiť v nocľahárni pracovnú pozíciu sociálneho pracovníka**.

V Trnave je v prevádzke iba jedna **nocľaháreň**, ktorej kapacita je nedostatočná a nie je schopná uspokojiť potreby ľudí bez domova na prenocovanie. Vzhľadom na aktuálny počet ľudí bez domova v Trnave je potrebné hľadať nové priestorové možnosti a finančné zdroje na **rozšírenie kapacít nocľahárne** (napr. otvorením ďalšej nocľahárne na území mesta) a **modernizáciu existujúcich priestorov**. V prípade získania ďalších priestorov pre rozšírenie kapacít nocľahárne, resp. pri vytvorení druhej nocľahárne v meste bude možné diverzifikovať

služby v nich poskytované. Optimálne je vytvoriť jednu nocľaháreň nízkoprahovú (t. j. prístupnejšiu tolerantnejšími pravidlami voči užívateľom a závislým od alkoholu) a druhú nocľaháreň s prísnejšími pravidlami.

TADCH eviduje **nedostatok sociálnych pracovníkov**, asistentov pre sociálnu prácu, študenti sociálnej práce majú malú motiváciu pracovať v sociálnej oblasti. Situácii by pomohlo **zvýšenie spoločenského ocenenia pracovníkov pracujúcich v sociálnej oblasti** a samozrejme aj ich **lepšie finančné ohodnotenie**.

TADCH poskytuje od decembra 2017 špecializované sociálne poradenstvo.

Tabuľka č. 29 - Špecializované sociálne poradenstvo, TADCH

Rok	2018	2019	2020	2021*
Ambulantná forma				
Počet klientov	109	129	147	129
Počet poradenstiev	572	827	983	610
Terénna forma				
Počet klientov	18	17	54	32
Počet poradenstiev	45	64	444	262

* Poznámka: Údaje za mesiace január - máj 2021

Zdroj: TADCH

Ako sme už uviedli v stati venovanej osobám so zdravotným znevýhodnením, mesto zriadilo dve **zariadenia opatrovateľskej služby** (Hospodárska a Coburgova ulica). Túto sociálnu službu poskytuje tiež SVETLO, n. o. V zariadeniach sú podľa individuálnej potreby umiestňovaní seniori, ale tiež dospelí pred dovŕšením dôchodkového veku odkázaní na túto službu. V Trnave je **potreba rozvoja ďalších kapacít pre klientov v tomto type zariadenia. Mesto Trnava má zámer rozšíriť kapacitu ZOS na Coburgovej ulici o 60 miest.**

Mesto dlhodobo naráža na problém riešenia situácie prijímateľov nízkoprahových a krízových sociálnych služieb, ktorí sú odkázaní na pomoc inej osoby, no ich príjem im neumožňuje využívať pobytové služby určené pre osoby odkázané na pomoc inej osoby. Často sa jedná o osoby so zlým zdravotným stavom žijúce v neistých podmienkach, ktorým hrozí vystaňovanie z bývania pre neplatenie nájomného, v ubytovniach, v nocľahárni, na ulici, kde im nie je možné poskytovať opatrovateľskú službu. V Trnave **chýba zariadenie opatrovateľskej služby určené pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením so zdravotnými problémami** a zároveň sa v meste koncentrujú skupiny osôb, ktoré sú na tento druh služieb odkázané. Vybudovaním ZOS pre mužov s kapacitou 25 osôb a ZOS pre ženy s kapacitou 15 osôb budú vybudované zariadenia, ktoré podporia bezpečnosť a sociálne istoty vo verejných službách. Vybudovanie ZOS v rámci TADCH je zámer v rámci rozsiahleho sociálneho projektu Sieť pomoci realizovaného do roku 2015.

Pre ľudí v núdzi TADCH od roku 2015 realizuje Sieť pomoci, ktorá zahŕňa zbierku a distribúciu potravín, drogérie, hygienických potrieb, školských pomôcok alebo iného nevyhnutného zariadenia domácnosti. Pre tieto komodity potrebuje vybudovať nový **Sklad solidarity**. V tesnej blízkosti TADCH chce vybudovať **Integračné centrum** a spojiť tak myšlienku projektu Siete pomoci s vytvorením priestoru pre rozvoj pracovných zručností a sociálnu rehabilitáciu osôb, ktoré sa ocitajú v nepriaznivej sociálnej situácii, nemajú zabezpečené základné životné potreby a sú bez stáleho bývania. Integračné centrum bude zároveň poskytovať sociálne poradenstvo a pripravovať prijímateľov sociálnych služieb na zaradenie do bežného pracovného procesu. Toto spojenie **podporí inovácie v oblasti sociálnych služieb**.

TADCH dlhodobo pracuje s ľuďmi v núdzi a eviduje nedostatok zariadení, kam je možné dočasne ubytovať ľudí na čas potrebný k vyriešeniu nepriaznivej sociálnej situácie. Vybudovaním dvoch samostatne stojacich budov, s kapacitou 12 + 12 osôb chce TADCH **vytvoriť priestor na bývanie pre osoby, ktoré nemajú zabezpečené ubytovanie, a to na určitý čas (útulok pre jednotlivcov)**. Z dlhodobej praxe sociálnej práce s ľuďmi bez domova

a s ľuďmi bez stáleho bývania má TADCH skúsenosť, že tieto osoby majú problém nájsť a udržať si stále zamestnanie. **Útulok vytvorí aj priestor pre rozvoj pracovných zručností a záujmovú činnosť.** Útulky budú situované v blízkosti Skladu solidarity. Spolupráca medzi Skladom solidarity a útlukami podporí rozvoj moderných verejných služieb a poskytne priestor pre terapiu prácou a prípravu pre pracovný trh. **Sociálna služba krízovej intervencie poskytovanej v útulku v trnavskej lokalite absentuje.** Potrebu zriadenia útulku pre jednotlivcov a rodiny s deťmi bližšie rozoberáme v časti venovanej starostlivosti o deti, mládež a rodinu.

V našom meste je **d ďalšou absentujúcou službou sociálna služba poskytovaná v domove na polceste.** TADCH spolupracuje s resocializačnými zariadeniami, udržiava kontakt s osobami vo výkone trestu odňatia slobody, na TADCH sa obracajú mladí dospelí z detských domovov. TADCH eviduje nedostatok možností, kde sa osoby po ukončení pobytu v týchto zariadeniach môžu ubytovať. Vybudovaním dvoch samostatne stojacich budov, s kapacitou 12 + 12 osôb bude vytvorený priestor pre osoby, ktoré ukončili poskytovanie inej sociálnej služby, po skončení náhradnej starostlivosti alebo po skončení ochrannnej výchovy, po ukončení liečby závislosti, po výkone trestu odňatia slobody. Zariadenie vytvorí aj priestor pre rozvoj pracovných zručností a záujmovú činnosť. Domovy na polceste budú situované v blízkosti Skladu solidarity. Spolupráca medzi Skladom solidarity a domovami na polceste podporí rozvoj moderných verejných služieb a poskytne priestor pre terapiu prácou a prípravu pre pracovný trh.

Službu krízovej intervencie v zariadení núdzového bývania v Trnave poskytuje iba Z. z. Rodina, a to v azylovom dome Tamara s kapacitou pre 2 osoby. Táto kapacita nepostačuje pokryť potrebu osôb, ktoré sa do nepriaznivej sociálnej situácie dostali z dôvodu, že tieto osoby sú ohrozené správaním iných fyzických osôb alebo sa už stali obeťou takéhoto násilného správania. **Služba poskytovaná v zariadení núdzového bývania vyžaduje ďalší rozvoj.**

Z. z. Rodina poskytuje tiež **službu krízovej intervencie v útulku pre matky s deťmi, osamelé ženy,** ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a ubytovanie, a to v Azylovom dome Tamara s kapacitou 10 osôb.

Jednou z priorít mesta Trnava v oblasti sociálnych služieb je zriadenie **útulku pre a rodiny s deťmi.** Vybudovaním útulku s kapacitou 25 miest vznikne priestor na poskytnutie sociálnej služby cieľovej skupine rodín a osamelých rodičov s deťmi. V súčasnosti sú na Slovensku sociálne služby krízovej intervencie zamerané predovšetkým na riešenie krízy jednotlivca, napr. nocľahárne a útulky osobitne pre mužov a pre ženy, krízové strediská a detské domovy pre deti, azylové domy pre obeť domáceho násillia a i. Ponuka služieb krízovej intervencie pre celú rodinu je v súčasnosti vo všeobecnosti veľmi obmedzená.

Protiprávne konanie a kriminalita

Pre zdravé mestské životné prostredie z hľadiska sociálneho života v meste je veľmi dôležité zabezpečenie mesta, jeho obyvateľov a návštevníkov z hľadiska ochrany celkového verejného poriadku. Vplyv protiprávneho konania na sociálny kontext života v meste sme spracovali v spolupráci s Mestskou políciou mesta Trnava („MsP“) a trnavskou Informačnou kanceláriou pre obeť trestných činov oddelenia koordinácie a programov prevencie kriminality odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR. MsP spracováva informácie na úrovni mesta. Pri zisťovaní sme sa zamerali na početnosť, druh, lokalizáciu protiprávnych konaní za roky 2016 – 2020, príslušnosť k vekovej kategórii a štátnemu občianstvu.

Údaje na lokálnej úrovni

MsP je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní lokálnych mestských vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v meste a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mesta. Na ochranu verejného poriadku, života, zdravia a majetku občanov, ako aj iných návštevníkov mesta Trnava príslušníci MsP využívajú motorové vozidlá,

bicykle, kamerový a telekomunikačné systémy a iné technické či informačno – technologické prostriedky. MsP rieši najmä priestupky, a to na základe oznámených podnetov alebo zistených pri vlastnej činnosti. V prípade zistenia iných protiprávných konaní (trestných činov, správnych deliktov) MsP vykonáva iba niektoré úkony smerujúce najmä k odstráneniu protiprávneho stavu a veci postupuje kompetentným orgánom. MsP sa významným podielom podieľa na zabezpečení verejného poriadku pri konaní športových a kultúrnych podujatí.

Veľký dôraz na preventívnu činnosť. Preventívna činnosť MsP zahŕňa besedy a prednášky na materských a základných školách, v prostredí seniorov. MsP v rámci prevencie spolupracuje so Združením STORM pri realizácii projektu Krok vpred zameranom na intervencie medzi užívateľmi drog. Rozsiahly podiel preventívnej činnosti súvisí s aktivitami zameranými na bezpečnú dopravu, predovšetkým chodcov a cyklistov.

Bezpečnostné kamery sú umiestňované predovšetkým na miestach, kde je potrebné pôsobiť preventívne na potencionálnych páchatel'ov deliktov. Medzi najbežnejšie delikty patria napríklad vreckové krádeže, porušovanie dopravných predpisov, vandalizmus, poškodzovanie historických pamiatok a iných objektov v meste, ale aj rušenie verejného poriadku, nočného kl'udu a trestných činov páchaných na verejnosti. Sú situované na miesta, kde je najväčší pohyb osôb. Najväčší počet kamier sa nachádza v centrálnej mestskej zóne – historickej časti mesta Trnava. Obyvatelia mesta hodnotia tento systém väčšinou pozitívne, žiadajú pokryť kamerovým systémom aj ďalšie lokality. Nahrávky z kamier sa zväčša využívajú pre potreby objasňovania priestupkov, alebo pre potreby orgánov činných v trestnom konaní a vydávajú sa na dožiadanie týchto orgánov. Obsluha kamerového systému je zabezpečená zaškolenými pracovníkmi chránenej dielne (hendikepovaní občania, chránená dielňa bola zriadená ešte vo februári 2007).

Z evidencií vedených MsP vyplýva, že **v Trnave v súčasnosti nie sú lokality, ktoré by boli zásadnejšie ovplyvňované protiprávnym konaním a trestnou činnosťou**. V minulosti bola ohrozovaná protiprávnym konaním vo forme rušenia verejného poriadku a občianskeho spolunažívania predovšetkým časť Trnava – juh, sídlisko Linčianska a Coburgova ulica. Z dôvodu zabezpečenia zvýšenej hliadkovej činnosti MsP a tým a aj lepšieho preventívneho pôsobenia bol v uvedenej lokalite zriadený okrsok MsP, ktorý už v súčasnosti stráca svoje opodstatnenie. Vyššia miera priestupkov na úseku verejného poriadku a občianskeho spolunažívania je evidovaná na uliciach s kvantitatívne vysokým počtom obyvateľov, avšak povahu lokality v súvislosti s prípadnou zvýšenou kriminalitou to neovplyvňuje. Čo sa týka protiprávných konaní na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, takéto konania sú v najväčšej miere evidované na verejných priestranstvách s vyšším podielom statickej dopravy a tam, kde mesto pristúpilo k regulácii statickej dopravy formou spoplatnenia (napr. centrálna mestská zóna).

Najčastejšie riešenými sú priestupky súvisiace s bezpečnosťou cestnej premávky a dočasným parkovaním motorových vozidiel, nasledujú priestupky súvisiace s narušovaním verejného poriadku, občianskeho spolunažívania, priestupky na úseku chovu a držania psov, zneužívanie alkoholických nápojov.

MsP neeviduje ako problematickú oblasť nažívania cudzincov v meste.

Podiel priestupkov riešených s deťmi a mladistvými je relatívne nízky. Najčastejšie sa v prípade detí a mládeže jedná o priestupky súvisiace s užívaním alkoholických nápojov.

Údaje na okresnej úrovni

Z údajov poskytnutých Informačnou kanceláriou pre obeť trestných činov oddelenia koordinácie a programov prevencie kriminality odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR sme zistili, že za trnavský okres medzi ohlásenými činmi dominuje majetková kriminalita. V období rokov 2017 – 2019 bol zaznamenaný nárast mravnostnej kriminality. Zneužitie alkoholu sa podpísalo pod pomerne vysoký počet spáchaných trestných činov. V štatistikách kriminality figurujú mladiství, ale aj maloletí páchatelia, a to predovšetkým v oblasti majetkovej trestnej činnosti, ale aj v oblasti zneužívania drog, šírenia omamných a psychotropných látok.

Osobitosti práce s rizikovými skupinami obyvateľstva

Vychádzajúc z doterajších skúseností a zistení môžeme konštatovať, že rizikové skupiny sú oveľa citlivejšie na spôsob či formu poskytovanej pomoci. Pomoc rizikovým skupinám zahŕňa zdravotné, právne, sociálne poradenstvo, poskytovanie krízovej intervencie osobám v akútnej kríze, sociálnu asistenciu, prácu v teréne. Prácu v tomto smere je možné vykonávať len individuálne s konkrétnym klientom, nemožno očakávať systémové plošné zmeny k lepšiemu vo vopred stanovenom časovom horizonte. Potrebné sú informačné, hĺbkové motivačné rozhovory založené na dôvere klienta. Cieľom práce s rizikovou osobou je dosiahnuť u nej také zmeny, ktoré títo ľudia hodnotia ako pozitívne a minimalizovať riziká, ktoré vyplývajú zo životného štýlu takýchto ľudí.

Okrem samotnej práce s rizikovými osobami práca s rizikovými skupinami osôb zahŕňa tiež informovanosť verejnosti, vzdelávanie, participáciu na ochrane verejného zdravia, diskusiu s verejnosťou o predmetných témach. Organizácie pracujúce s rizikovými osobami ponúkajú možnosť priniesť aj nové pohľady na témy sprevádzané obavami či predsudkami, ktoré vyplývajú z výskumov a štatistík overených v praxi.

Z doterajších skúseností organizácií pracujúcich s rizikovým klientom je mimoriadne dôležité komunikovať tieto témy, komunikovať ich z reálneho pohľadu, predchádzať šíreniu mýtov a predsudkov. S touto diskusiou súvisí tiež možnosť dostupného **dištančného poradenstva pre všetkých obyvateľov v témach závislostí**, experimentovania s drogami a pod. Telefonické alebo online poradenstvo a krízové poradenstvo (bezplatné, anonymné, operatívne) sú zásadné pri prekonávaní kritických životných situácií v súvislosti s užívaním drog a experimentovaním. Zvýšenie informovanosti o problematike rizikového správania smerom k verejnosti dostupnými informačnými kanálmi je jedným z dôležitých prvkov prevencie a včasnej intervencie rizikového správania.

Rovnako je kľúčovou **komplexná prevencia v školách**. Efektivita preventívnych programov v základných školách spočíva najmä v dlhodobej, interaktívnej spolupráci medzi žiakmi a preventistami. Aktivity a informácie musia odzrkadľovať realitu a potrebu žiakov, bez zbytočného strašenia či posilňovania mýtov alebo stereotypov. Partnerský prístup a otvorenosť sú základnými piliermi prevencie. Nevyhnutnou súčasťou je taktiež odbornosť a profesionalita preventistov, ktorí sa neustále vzdelávajú v nových témach, spôsoboch práce so skupinou a pod. **Preventívne programy, osvetové prednášky a vzdelávanie** sú dôležité tiež **pre rodičov**. Rodičia sú zodpovední zástupcovia detí, ktoré prichádzajú do kontaktu s drogami musia vedieť získať reálne informácie o problematike, pomoc a podporu odborníkov. Osvetovými prednáškami a pútavým vzdelávaním sa podporia ich schopnosti riešiť situáciu s deťmi preventívne a efektívne. V prípade, že už by došlo k dlhodobému užívaniu zo strany detí, vedia sa rodičia obrátiť na profesionálov a získať relevantné informácie a poradenstvo.

Prevenciu a krízovú intervenciu je potrebné rozšíriť **aj na staršiu generáciu**. Ako sme už vyššie uviedli, doposiaľ málo komunikovanou je riziková skupina ľudí vo vekovej kategórii seniorov závislá na alkohole či liekoch.

Rovnako je dôležité pracovať s témou bývania. Doterajšie riešenia, teda sprostredkovanie ubytovania rizikovej osobe na ubytovni, alebo v segregovanej oblasti mesta/obce, kde sa koncentruje rizikové obyvateľstvo, sú vnímané ako prehlbovanie vyčleňovania takýchto osôb z majoritnej spoločnosti a následné vytváranie segregovanej komunity. **Podpora dostupného bývania s prvkami Housing First** sa javí ako možnosť efektívnej pomoci rizikovému jednotlivcovi, prípadne aj jeho rodine.

Dôležitým nástrojom práce s rizikovým klientom je **terénna sociálna práca**, ktorú je potrebné podporovať a ďalej rozvíjať personálne, či už z hľadiska zvyšovania počtu TSP, ale aj možností ich ďalšieho vzdelávania, supervízie.

Prevenia, osveta, zapájanie ľudí do komunitného, aktívneho života aj vo vyššom veku a **kontakt s rizikovým klientom** napríklad aj formou **terénnej sociálnej práce** alebo **podpora samosprávy organizáciám poskytujúcim terapeutické aktivity** môžu napomôcť v boji proti zbytočným stratám života, **predchádzaniu negatívnym sociálno-patologickým javom**. Podstatná je tiež **aktívna vzájomná spolupráca subjektov vykonávajúcich**

preventívne a terapeutické aktivity a cieľových skupín, spolupráca so subjektami poskytujúcimi nápravné programy, preventívna vyhladávacía činnosť, práca s klientom v teréne.

Dobrovoľníctvo v sociálnych službách a sociálnej práci

Dobrovoľníctvo je činnosť, aktivita, vykonávaná z vnútorného presvedčenia dobrovoľníka o potrebe pomôcť tým, ktorí pomoc potrebujú. Je to činnosť vykonávaná mimo rámca príkazov alebo zákonných povinností. Sociálna práca je predovšetkým prácou vykonávanou pre ľudí, preto v sociálnej oblasti sú veľmi vhodné podmienky na realizáciu dobrovoľníctva. Z historického spoločenského vývoja je však zrejmé, že v podmienkach SR až do roku 1989 totalitný politický systém potláčal alebo obmedzoval slobodné rozhodovanie človeka, ktoré je motivujúcim faktorom v dobrovoľníctve. V našich podmienkach sa dobrovoľnícka tradícia stále iba buduje.

Dobrovoľníkmi sa stávajú často študenti, ale aj pracujúce osoby a seniori. V spolupráci s dobrovoľníkmi v Trnave pracuje predovšetkým TADCH a CPPR. Tieto organizácie oceňujú ochotu pomáhať tzv. jednorazových dobrovoľníkov, ale predovšetkým ochotu a iniciatívu pravidelných dobrovoľníkov. Nie každý záujemca o dobrovoľnícku prácu je vhodný pre jej vykonávanie. Preto je dôležité záujemcov spoznávať, profilovať, školiť a manažovať. Dôležitá je preto **profesionalizácia dobrovoľníckych programov**. Dobrovoľnícka práca si tiež zasluhuje lepšie spoločenské uznanie.

Trnava má ideálne podmienky pre rozvoj dobrovoľníctva, osobitne v sociálnej oblasti. Už sme uviedli, že v Trnave pôsobia dve univerzity so zameraním na spoločenské vedy. Máme k dispozícii množstvo študentov sociálnej práce, pedagogiky, psychológie či práva. Podstatné je **vybudovať spoluprácu mesta, neverejných poskytovateľov sociálnych služieb so školami a ich študentami v prospech rozvoja dobrovoľníctva**.

Mesto Trnava - poskytovateľ sociálnych služieb

Mesto Trnava je zapísané v Registri poskytovateľov sociálnych služieb v Trnavskom kraji v zmysle zákona o sociálnych službách ako poskytovateľ nasledovných druhov sociálnych služieb:

- zariadenie opatrovateľskej služby,
- opatrovateľská služba,
- denné centrá pre seniorov,
- jedáleň,
- nocľaháreň,
- zariadenie pre seniorov.

Okrem základného sociálneho poradenstva a uvedených sociálnych služieb vykonáva, aj prostredníctvom organizácií poskytujúcich sociálne služby, niektoré odborné, obslužné a ďalšie činnosti podľa zákona o sociálnych službách. Tieto úlohy mesto zabezpečuje prostredníctvom OS MsÚ a jeho referátov:

- referát starostlivosti o seniorov,
- referát starostlivosti o zdravotne znevýhodnených,
- referát sociálnej pomoci občanom,
- referát starostlivosti o rodiny s deťmi,
- referát bytový,
- referát terénnej sociálnej práce
- referát financovania sociálnych vecí.

Referáty sa pri svojej činnosti riadia platnou legislatívou a obecnými všeobecne záväznými nariadeniami. VZN týkajúce sa bytovej problematiky sú uvedené v časti Bývanie tohto dokumentu. Ďalšie referáty pri svojej činnosti aplikujú ustanovenia

- VZN č. 401 na vykonanie niektorých ustanovení zákona o sociálnych službách a stanovení výšky úhrad za sociálne služby poskytované Mestom Trnava,
- VZN č. 449, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 401 na vykonanie niektorých ustanovení zákona o sociálnych službách a stanovení výšky úhrad za sociálne služby poskytované Mestom Trnava,
- VZN č. 468 o poskytovaní jednorazových dávok v hmotnej núdzi a mimoriadnych dávok mestom Trnava,
- VZN č. 545, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 468 o poskytovaní jednorazových dávok v hmotnej núdzi a mimoriadnych dávok mestom Trnava,
- VZN č. 501 o úprave podmienok poskytovania finančných prostriedkov na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- VZN č. 547, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 501 o úprave podmienok poskytovania finančných prostriedkov na vykonávanie opatrení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately.

V prípade sociálnej služby, ktorá je v meste potrebnou a mesto ju neposkytuje, mesto finančne podporuje neverejných poskytovateľov takýchto služieb.

Subjekty poskytujúce sociálne služby v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta

Mesto Trnava zabezpečuje časť sociálnych služieb prostredníctvom príspevkovej organizácie – **Stredisko sociálnej starostlivosti** so sídlom na Ulici V. Clementisa 51 v Trnave. Podľa zriaďovacej listiny Strediska sociálnej starostlivosti zabezpečuje v zmysle zákona o sociálnych službách:

- pobytovú sociálnu službu v zariadeniach opatrovateľskej služby,
- opatrovateľskú službu v teréne na území mesta,
- zriaďuje denné centrá,
- poskytuje sociálnu službu v nocľahárni,
- poskytuje sociálnu službu v jedálňach pre seniorov,
- vykonáva pomoc pri zabezpečovaní opatrovníckych práv a povinností,
- zabezpečuje sociálnu službu na podporu rodiny s deťmi, prevádzkuje zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.

Ďalším subjektom v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Trnavy je rozpočtová organizácia – **Zariadenie pre seniorov v Trnave** na Ulici T. Vansovej 5, ktoré poskytuje pobytovú službu v zmysle zákona o sociálnych službách. V zariadení pre seniorov je sociálna služba poskytovaná v zmysle § 35 zákona o sociálnych službách fyzickým osobám, ktoré:

- dovŕšili dôchodkový vek a sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby a ich stupeň odkázanosti je najmenej IV podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách, alebo
- dovŕšili dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebujú z iných vážnych dôvodov.

Sociálne služby poskytované mestom

Zariadenie opatrovateľskej služby

SSS zabezpečuje pobytovú formu sociálnej služby v dvoch zariadeniach opatrovateľskej služby podľa § 36 zákona o sociálnych službách. V Zariadeniach opatrovateľskej služby na Ulici Hospodárska 62 s kapacitou 32 klientov a na Ulici Coburgova 24 s kapacitou 24 klientov. V zariadeniach sa poskytuje pobytová sociálna služba na určitý čas pre plnoleté osoby s trvalým pobytom v meste Trnava, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a nemožno im poskytnúť domácu opatrovateľskú službu. Účelové zariadenie na Hospodárskej ulici zabezpečuje komplexnú celoročnú zdravotnícku a opatrovateľskú starostlivosť. Zariadenie na Coburgovej ulici je zariadením nižšieho štandardu.

Opatrovateľská služba

SSS poskytuje občanom s trvalým pobytom v meste Trnava terénnu opatrovateľskú službu podľa § 41 zákona o sociálnych službách počas pracovných dní na vopred dohodnutý počet hodín. K 08/2021 SSS zamestnávalo celkom 43 opatrovateľiek.

Nocľaháreň

SSS poskytuje sociálnu službu krízovej intervencie v nocľahárni na Coburgovej ulici č. 27 pre občanov Trnavy v nepriaznivej sociálnej situácii v súlade s § 25 zákona o sociálnych službách. Je rozdelená na mužskú a ženskú časť. SSS je zriaďovateľom nocľahárne.

Stravovanie v jedálni

SSS zabezpečuje tiež stravovanie v jedálňach ako podpornú sociálnu službu pre občanov Trnavy, ktorí dovŕšili dôchodkový vek, sú ťažko zdravotne postihnutí, majú nepriaznivý zdravotný stav alebo nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojenie základných životných potrieb. Stravovanie sa zabezpečuje v súlade s § 58 zákona o sociálnych službách. Zabezpečenie stravy je realizované v ôsmich jedálňach na území mesta, a to na uliciach V. Clementisa 51, Mozartova 10, Limbová 11, Novosadská 4, Hospodárska 35, Ľudová 14, Hlavná 8 (od augusta 2021), Seredská 66 – Trnava, Modranka. Táto podporná sociálna služba je zabezpečovaná prostredníctvom dvoch vývarovní. Záujem o túto podpornú službu je vybavovaný priebežne bez čakania na poskytovanie služby.

Záujemci o obedy musia spĺňať podmienku trvalého bydliska v Trnave a byť poberateľom riadneho alebo predčasného starobného dôchodku. Podľa výšky dôchodku bude stanovená cena obeda a senior bude zaradený do jedného zo štyroch cenových pásiem, kde si uplatní možnú zľavu, ktorú do plnej výšky nákladov na obed dopláca mesto.

Tabuľka č. 30 - Počet seniorov využívajúcich službu stravovania v jedálňach zriadených mestom Trnava k 1.1. kalendárneho roka

Rok	2018	2019	2020	2021
Počet stravníkov	746	621	517	398

Zdroj: SSS v Trnave

Denné centrá pre seniorov

Prevádzkovanie denných centier SSS zabezpečuje ako podpornú sociálnu službu v súlade s § 56 zákona o sociálnych službách. V denných centrách je poskytované sociálne poradenstvo a záujmová činnosť. V súčasnosti SSS prevádzkuje osem denných centier na uliciach V. Clementisa 51, Beethovenova 20, Hospodárska 35, Hlavná 8 (činnosť dvoch denných centier na tejto adrese), Limbová 11, Ľudová 14 a v mestskej časti Modranka, Ulica Dedinská 9. Činnosť denných centier je zameraná na utváranie podmienok na záujmovú a kultúrnu činnosť a na udržanie fyzickej a psychickej aktivity svojich členov. V denných centrách sa zapájajú členovia do aktívnej činnosti najmä v záujmových oblastiach – ručné práce, spoločenské hry, umelecké aktivity.

Tabuľka č. 31 - Počet členov denných centier k 1.1. kalendárneho roka

Rok	2018	2019	2020	2021
Počet seniorov navštevujúcich denné centrá zriadené mestom Trnava	1750	1804	1738	1691

Zdroj: SSS v Trnave

Pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností

Súd môže ustanoviť Mesto Trnava za opatrovníka občana s trvalým pobytom v Trnave. Je tomu tak v prípade, že z rozhodnutia súdu bol tento pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená na základe právoplatného rozhodnutia súdu, ak nikto iný nie je ochotný alebo vhodný funkciu opatrovníka vykonávať. Pri výkone funkcie opatrovníka postupuje výlučne v rozsahu ustanovenom v rozhodnutí súdu. Osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony resp. ďalšie činnosti vymedzené súdom poskytuje sociálne poradenstvo alebo iné poradenstvo s cieľom nájsť možnosti pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov. Zastupuje nesvojprávne osoby pred súdom a pred orgánmi verejnej správy, a tiež vykonáva návštevy a kontroly u nesvojprávnej osoby.

Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku života

SSS prevádzkuje tiež zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa, tzv. detské jasle, a to na Ulici Hodžova 38. Zariadenie má kapacitu 45 detí. V jasliach sa poskytuje starostlivosť deťom počas pracovných dní. Deťom sa individuálne venuje odborný personál.

Do detských jasíel sú prijímané deti od 1 roku do 3 rokov, ktoré sú podľa veku umiestnené v troch oddeleniach:

- 1.) dojčatá, veková skupina od 12 mesiacov do 21 mesiacov,
- 2.) mladšie batolátá, veková skupina od 22 mesiacov do 29 mesiacov,
- 3.) staršie batolátá, veková skupina od 30 mesiacov do 38 mesiacov.

Žiadosť o prijatie dieťaťa je možné podať kedykoľvek počas roka priamo v zariadení. Priestory mestských detských jasí boli v roku 2017 zrekonštruované.

Zariadenie pre seniorov v Trnave

Zariadenie pre seniorov („ZpS“) je rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou, zriaďovateľom ktorej je mesto Trnava. Štatutárnym zástupcom organizácie je riaditeľ.

V Zariadení pre seniorov v Trnave s kapacitou 150 klientov sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov (§ 35 ods. 1 zákona o sociálnych službách). CPPR a dobrovoľníci v spolupráci so ZpS dlhodobo realizujú projekt TEREZA zameraný na pomoc pre seniorov v zariadení²⁸.

---

²⁸ Dobrovoľnícka činnosť v rámci projektu TEREZA je orientovaná na pomoc seniorom pri ich každodenných činnostiach (nákupy, drobné domáce práce, sprevádzanie k lekárovi, do kostola, robenie spoločnosti v domácom prostredí a v zariadení pre seniorov. CPPR začalo projekt realizovať už v r. 2016.

Registrovaní poskytovatelia sociálnych služieb na území mesta

Prehľad poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Trnava bol spracovaný v spolupráci s OS MsÚ Trnava s využitím údajov MPSVaR SR v Centrálnom registri poskytovateľov sociálnych služieb k 31.8.2021.

V rámci prehľadu sociálnych služieb a ich poskytovateľov uvádzame tiež existujúcu kapacitu služieb a súčasne kvantifikáciu potrebnej kapacity.

Sociálne služby krízovej intervencie

Sociálna služba	Poskytovateľ / Adresa	Forma poskytovanej služby	Existujúca kapacita - klienti	Požadovaná kapacita - klienti	Poznámka
1. terénna sociálna služba krízovej intervencie	Trnavská arcidiecézna charita Hlavná 43, Trnava	terénna	neuveďené	150	
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach:					
2.1. nízkoprahové denné centrum	Trnavská arcidiecézna charita Saleziánska 21, Trnava	ambulantná	35	70	denná kapacita potreba navýšenia kapacity zariadenia
2.2. integračné centrum	x	x	x	10	potreba vybudovania zariadenia
2.3. komunitné centrum	x	x	x	50	denná kapacita, alternatíva k budovaniu nízkoprahového denného centra
2.4. nocľaháreň	Stredisko sociálnej starostlivosti Coburgova 27, Trnava	pobytová - ročná	30	60	potreba navýšenia kapacity zariadenia
2.5. útulok	Záujmové združenie RODINA - Azylový dom Tamara Okružná 20, Trnava	pobytová - ročná	10	55	potreba vybudovania útulku pre jednotlivcov (15 osôb) a útulku pre rodiny s deťmi (30 osôb)
2.6. domov na polceste	x	x	x	10	potreba vybudovania zariadenia
2.7. zariadenie núdzového bývania	Záujmové združenie RODINA - Azylový dom Tamara Okružná 20, Trnava	pobytová - ročná	2	5	potreba rozšírenia kapacity zariadenia
3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	x	x	x	50	potreba vybudovania nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu

Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi

Sociálna služba	Poskytovateľ / Adresa	Forma poskytovanej služby	Existujúca kapacita - klienti	Požadovaná kapacita - klienti	Poznámka
1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa	x	x	x	x	
2. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti	x	x	x	x	
3. služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života	x	x	x	x	
4. služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	Detské jasle Tulipán, VIDÍM SRDCOM, o.z. Markovičova 44, Trnava	ambulantná	22	145	
	Detské opatrovateľské centrum s.r.o. Jána Bottu 74, Trnava	ambulantná	15		
	Mestské detské jasle, Stredisko sociálnej starostlivosti Hodžova 38, Trnava	ambulantná	45		
	Detské COOL centrum, s.r.o. A. Sladkoviča 2, Trnava	ambulantná	10		
	Bubbi - krátkodobá opatera detí Pekárska 14, Trnava	ambulantná	13		
	Detské centrum Jolie Pekárska 12, Trnava	ambulantná	15		
	Detské centrum - jasle Sovička Ľudová 10, Trnava	ambulantná	25		
5. služba včasnej intervencie	Centrum včasnej intervencie Trnava, n.o. Mozartova 10, Trnava	ambulantná / terénna	35	50	počet rodín potreba zvýšenia kapacity
	Špecializované zariadenie v Trnave Ľudmily Podjavorinskej 36, Trnava	ambulantná / terénna	15	20	počet rodín potreba zvýšenia kapacity
	TENENET, o. z. Trhová 2, Trnava	terénna	150	150	počet rodín
	Raná starostlivosť, n. o.	terénna	neuveďené	neuvádza sa kapacita	
	Centrum včasnej intervencie Bratislava, n. o. - Early childhood Intervention Center Bratislava	terénna	neuveďené	neuvádza sa kapacita	

Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivej zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku

Sociálna služba	Poskytovateľ / Adresa	Forma poskytovanej služby	Existujúca kapacita - klienti	Požadovaná kapacita - klienti	Poznámka
1. Poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ktorými sú:					
1.1. zariadenie podporovaného bývania	x	x	x	10	potreba vybudovania zariadenia
1.2. zariadenie pre seniorov	SVETLO n.o. Františkánska 2, Trnava	pobytová - ročná	27	217	
	Stredisko Evanjelickej DIAKONIE so sídlom v Trnave Kalinčiakova 45, Trnava	pobytová - ročná	40		
	Zariadenie pre seniorov v Trnave Terézie Vansovej 5, Trnava	pobytová - ročná	150		
1.3. zariadenie opatrovateľskej služby	Stredisko sociálnej starostlivosti Coburgova 24, Trnava	pobytová - ročná	24	85	potreba zvýšenia kapacity v zariadení / vybudovanie nového zariadenia
	Stredisko sociálnej starostlivosti Hospodárska 62, Trnava	pobytová - ročná	32		
	SVETLO n.o. Františkánska 2, Trnava	pobytová - ročná	3		
1.4. rehabilitačné stredisko	x	x	x	10	potreba vybudovania zariadenia
1.5. domov sociálnych služieb	Stredisko Evanjelickej DIAKONIE so sídlom v Trnave Kalinčiakova 45, Trnava	pobytová - ročná	5	60	potreba zvýšenia kapacity v zariadení
	Domov sociálnych služieb pre dospelých v Zavare Stromová 35, Trnava	ambulantná	30		
	Domov sociálnych služieb pre dospelých v Zavare Stromová 35, Trnava	pobytová - týždenná	8		
1.6. špecializované zariadenie	Špecializované zariadenie v Trnave Ľudmily Podjavorinskej 36, Trnava	ambulantná	15	60	potreba navýšiť kapacity špecializovaného zariadenia pre deti o 10 miest + nové kapacity špecializovaného zariadenia pre dospelých (20 miest)
	Špecializované zariadenie pre deti s poruchou autistického spektra, Na trati, o. z. Špačinská cesta 654/40, 91701 Trnava	ambulantná	15		
1.7. denný stacionár	Denný stacionár COMITAS, Občianske združenie ISKIERKA Ludvika van Beethovena 20, Trnava	ambulantná	29	35	potreba zvýšiť kapacity služby denného stacionára pre seniorov, vybudovanie nových kapacít pre denný stacionár
	Naše stacko Kalinčiakova 45A, Trnava	ambulantná	12	15	

	Denný stacionár Ôsmy svetadiel, Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom v Trnave (SPOSA-T) Borová 8, Borová registrované v Trnave, Ulica Okružná 9	ambulantná	10	10	pre dospelých autistov / denný stacionár pre dospelých
	Záujmové združenie Rodina Okružná 20, Trnava	ambulantná	17	20	
	Stacionár NÁŠ DOM n.o. Ludvika van Beethovena 20, Trnava	ambulantná	16	20	
2. domáca opatrovatelská služba	Trnavská arcidiecézna charita Hlavná 43, Trnava	terénna	neuvedené	250	potreba zvýšenia počtu opatrovateľov
	Javorry, n.o. Veterná 6490/13	terénna	neuvedené		
	Katolícka jednota Slovenska, Oblastné centrum Trnava Novosadská 4, Trnava	terénna	neuvedené		
	SÝKORKA, n.o. L. Novomeského 2671/3, 911 54, Trenčín	terénna	neuvedené		
	Stredisko sociálnej starostlivosti Vladimíra Clementisa 51, Trnava	terénna	neuvedené		
3. prepravná služba	x	x	x	x	
4. sprievodcovská služba a predčitateľská služba	Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska Trhová 2, Trnava	ambulantná / terénna	neuvedené	neuvádza sa kapacita	
5. tlmočnická služba	Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých Trnavského kraja Ružindolská 14, Trnava	ambulantná / terénna	neuvedené	neuvádza sa kapacita	
	Trnavská asociácia sluchovo postihnutých Hlavná 22, Trnava	ambulantná / terénna	neuvedené		
6. sprostredkovanie tlmočnickej služby	x	x	x	x	
7. sprostredkovanie osobnej asistencie	x	x	x	x	
8. požičiavanie pomôcok	SVETLO n.o. Františkánska 2, Trnava	ambulantná	neuvedené	neuvádza sa kapacita	
	Trnavská arcidiecézna charita Hlavná 43, Trnava	terénna	neuvedené		
	Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska Trhová 2, Trnava	ambulantná / terénna	neuvedené		

Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií

Sociálna služba	Poskytovateľ / Adresa	Forma poskytovanej služby	Existujúca kapacita - klienti	Požadovaná kapacita - klienti
1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	Asociácia Samaritánov Slovenskej republiky Plaveč	telefonicky / pomocou telekomunikačných technológií	neuvedené	neuvádza sa kapacita
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií	Pomoc obetiam násilia, OZ Trhová 2, Trnava	ambulantná / telefonicky / pomocou telekomunikačných technológií	neuvedené	neuvádza sa kapacita
	Fórum života Bratislava	telefonicky / pomocou telekomunikačných technológií	neuvedené	neuvádza sa kapacita
	Únia materských centier Bratislava	telefonicky / pomocou telekomunikačných technológií	neuvedené	neuvádza sa kapacita
	Poradňa ALEXIS n.o Bratislava	telefonicky / pomocou telekomunikačných technológií	neuvedené	neuvádza sa kapacita
	TERRA GRATA, n.o. Banská Bystrica	telefonicky / pomocou telekomunikačných technológií	neuvedené	neuvádza sa kapacita
	Slovenský Červený kríž	telefonicky / pomocou telekomunikačných technológií	neuvedené	neuvádza sa kapacita
	Fórum pre pomoc starším - národná sieť Senior linka 0800 172 500	telefonicky / pomocou telekomunikačných technológií	neuvedené	neuvádza sa kapacita
Spoločnosť priateľov detí - Li(e)nka Linka detskej dôvery 0907 401 749	telefonicky / pomocou telekomunikačných technológií	neuvedené	neuvádza sa kapacita	

Podporné služby

Sociálna služba	Poskytovateľ / Adresa	Forma poskytovanej služby	Existujúca kapacita - klienti	Požadovaná kapacita - klienti	Poznámka
1. odľahčovacia služba	x	x	x	70 rodín	potreba zriadenia služby
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností	x	x	x	neuvádza sa kapacita	zabezpečuje Mesto Trnava v zmysle zákona o sociálnych službách
3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre	Stredisko sociálnej starostlivosti VI. Clementisa 51, Trnava	ambulantná	neuvádza sa	2000	prevádzkovaných je 8 denných centier
4. podpora samostatného bývania	x	x	x	6	potreba zriadenia služby
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni	Stredisko sociálnej starostlivosti VI. Clementisa 51, Trnava	ambulantná	neuvádza sa	1000	
	Stredisko sociálnej starostlivosti Mozartova 10, Trnava	ambulantná	neuvádza sa		
6. poskytovanie sociálnej služby v práčovni	x	x	x	130	potreba zriadenia služby
7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny	x	x	x	130	potreba zriadenia služby

Tabuľka č. 32 - Vykonávanie samostatných odborných činností v zmysle zákona o sociálnych službách

Odborná služba podľa zákona o sociálnych službách	Poskytovateľ / Adresa	Forma poskytovanej služby
Základné sociálne poradenstvo	Organizácia postihnutých chronickými chorobami Región Trnava Vančurova 1, Trnava	ambulantná
	Centrum pomoci pre rodinu Štefánikova 46, Trnava	ambulantná
	Pomoc obetiam násilia, o. z. Trhová 2, Trnava	ambulantná
	KRUH n.o. Ružindolská 11, Trnava	ambulantná
	Slovenský zväz telesne postihnutých - Krajské centrum Trnava Vančurova 50, Trnava	ambulantná / terénna
Špecializované sociálne poradenstvo	Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých Trnavského kraja Ružindolská 14, Trnava	ambulantná / terénna
	Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska Trhová 2, Trnava	ambulantná / terénna
	Centrum pre nevidiacich a slabozrakých Slovenska, n.o. Hlavná 57, Zavar	terénna
	TENENET, o. z. Trhová 2, Trnava	terénna
	Trnavská arcidiecézna charita Hlavná 43, Trnava	ambulantná / terénna
	Centrum pomoci pre rodinu Štefánikova 46, Trnava	ambulantná
Sociálna rehabilitácia	Centrum pre nevidiacich a slabozrakých Slovenska, n.o. Hlavná 57, Zavar	terénna
	Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska Trhová 2, Trnava	ambulantná / terénna
	Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých Trnavského kraja Ružindolská 14, Trnava	ambulantná / terénna

Zdroj: MsÚ Trnava s využitím Centrálného registra poskytovateľov sociálnych služieb MPSVaR SR k 31.08.2021

Poskytovatelia poskytujúci špecializované sociálne poradenstvo v zásade poskytujú tiež základné sociálne poradenstvo.

Prieskum v rámci prípravy KPSS

Prieskum – prijímatelia sociálnych služieb

Obyvatelia mesta sa do prípravy KPSS mohli zapojiť aj prostredníctvom účasti na zbere údajov. Samospráva realizovala zisťovanie údajov metódou dotazníka. Vzhľadom na nepriaznivú epidemiologickú situáciu na Slovensku v čase vykonávania zberu údajov, zisťovanie prebehlo prioritne elektronickou formou. Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo

už na začiatku procesu prípravy KPSS v rámci elektronického zisťovania 170 respondentov, 18 respondentov odovzdalo vyplnený dotazník v tlačenej verzii. Zber údajov zabezpečovala externá spoločnosť, ktorá nezvolila vhodný obsah dotazníka. Vzorku 188 zapojených respondentov tiež považujeme z hľadiska zisťovania za nepostačujúcu. Výsledky zberu údajov neboli preto považované za plnohodnotnú súčasť analýzy potrieb. Zo všeobecne orientovaných tém vyberáme nasledovné zistenia:

- Záujem o účasť na zbere údajov pri príprave KPSS prejavilo aktívnou participáciou 188 osôb, z toho 75 % žien.
- Záujem o účasť na zbere údajov prejavili predovšetkým mladší ľudia, a to vo veku 36 – 50 rokov (45 % respondentov) a vo veku 18 – 35 rokov (28 % respondentov). Musíme však konštatovať, že mladšej vekovej kategórii najviac vyhovuje realizovaný elektronický zber údajov.
- V prieskume dominovali zosobášené osoby (62 % respondentov uviedlo rodinný stav „ženatý/vydatá“).
- Na prieskume participovali obyvatelia všetkých mestských častí Trnavy, v podiele 19 – 20 %, za mestskú časť Modranka reagovali 4 % respondentov.
- 56 % respondentov označilo svoje sociálne postavenie ako „zamestnanec“, druhou najpočetnejšou sociálnou skupinou boli dôchodcovia (18 % respondentov).
- 41 % respondentov bolo z domácností tvorených oboma rodičmi s dieťaťom/deťmi do 25 rokov, 21 % zapojených domácností boli manželia žijúci v domácnosti bez detí / resp. deti sú dospelé a žijú inde, ďalej sa zisťovania zúčastnilo 20 % jednočlenných domácností.
- Pri zisťovaní, na koho sa respondenti obrátia, ak by potrebovali získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb v meste, najčastejšie uviedli ako možný zdroj informácií internet (138 krát), nasleduje zdroj informácií inštitúcie - MsÚ, ÚPSVaR a pod. (82 krát), kontaktovanie organizácií, ktoré podobné služby poskytujú (80 krát).

Prieskum – poskytovatelia sociálnych služieb

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 19 organizácií. Z údajov zozbieraných elektronicky na začiatku procesu prípravy KPSS vyberáme:

- Organizácie, ktoré sa zúčastnili zisťovania, uviedli na obdobie rokov 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030 strategické ciele:
  - Zabezpečiť udržateľnosť projektov
  - Zlepšiť finančnú stabilitu organizácie
  - Zvýšiť kvalitu poskytovaných činností
  - Rozšíriť portfólium poskytovaných aktivít
  - Zabezpečiť stabilitu a rozšírenie personálnych zdrojov
  - Zabezpečiť kvalifikovaný personál
  - Zabezpečiť vlastné priestory organizácie
  - Rozšíriť priestory pre poskytovanie služieb
  - Modernizovať exteriér a interiér objektov, v ktorých organizácie pôsobia
  - Zvýšiť povedomie o organizácii a službách
- Až 90 % organizácií má dostatok kvalifikovaných pracovníkov na pokrytie aktuálnych kapacít klientov. Napriek tomu väčšina organizácií postupne zaškoľuje ďalších zamestnancov.
- 90 % organizácií zapojených do prieskumu uviedla viaczdrojové financovanie.
- Z organizácií zapojených do prieskumu sa až 14 organizácií vyjadrilo, že pociťuje nedostatok finančných prostriedkov na svoju činnosť.
- 70 % objektov, v ktorých organizácie vykonávajú svoje služby, je prenajatých. Zo všetkých objektov až 40 % vyžaduje rekonštrukciu.
- V horizonte 1 – 3 rokov organizácie potrebujú rozšíriť kapacitu priestorov a modernizovať interiér, zabezpečiť bezbariérové prístupy pre verejnosť.
- Materiálno-technologické vybavenie:
  - Väčšina organizácií má k dispozícii miestnosť pre kontakt s klientom

- Organizáciám chýbajú priestory pre školenie zamestnancov, budovanie tímov, supervízne sedenia
- Väčšina organizácií nemá priestor pre stretnutia s verejnosťou
- Väčšine organizácií chýba digitálny dokumentačný systém (softvér)
- Aj keď organizácie vítajú prácu dobrovoľníkov, väčšina z nich nemá aktívny dobrovoľnícky program.
- 40 % organizácií má aktívnu spoluprácu s mestom, školskými organizáciami.
- Väčšina organizácií realizuje informačnú stratégiu prostredníctvom sociálnych sietí, internetovej stránky. Minimum organizácií robí mediálne kampane alebo spolupracuje s masmédiami ako televízia, rozhlas.
- 90 % organizácií nemá pripravené projekty, ktoré by mohli byť spolufinancované z grantových zdrojov EÚ.
- Viacerí poskytovatelia sociálnych služieb vyjadrili názor, že
  - systém poskytovania sociálnych služieb má byť komplexný, aby bola zabezpečená následnosť služieb
  - systém poskytovania sociálnych služieb má byť stabilný a dostatočne financovaný tak, aby organizácie mohli bezpečne a zodpovedne plánovať aktivity na ďalšie obdobie
  - nedostatok vhodných zamestnancov v sociálnych službách z dôvodu finančného podhodnotenia v tejto oblasti
  - kapacita poskytovaných ambulantných služieb je nízka
  - nemáme efektívnu sieť krízovej intervencie
  - práca s rodinami ohrozenými krízou a sociálnym vylúčením je nepostačujúca, chýbajú organizácie, ktoré terapeuticky pracujú s celými rodinami (psychológovia, liečební pedagógovia, sociálni pedagógovia)
  - angažovanosť poslancov mesta do sociálnych aktivít je nízka

SWOT analýza

Tabuľka č. 33 – SWOT analýza - Deti, mládež a rodina

Silné stránky	Slabé stránky
Vykonávanie nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu	Chýbajúci systematický prehľad o rodinách ohrozených sociálnym vylúčením
Poskytovanie služby včasnej intervencie viacerými subjektami (ambulantná a terénna forma)	Nedostatočná terénna sociálna práca v rodinách a v školách
Existencia útulku pre matky s deťmi, osamelé ženy	Chýbajúce nízkoprahové denné centrá zamerané na deti, mládež a rodinu
Poskytovanie služby krízovej intervencie v zariadení núdzového bývania	Nedostatočná vyhľadávacia a sanačná činnosť v školách
Existencia zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa s postačujúcou kapacitou a materských centier	Chýbajúca pracovná pozícia sociálny pedagóg v školách
Ambulantná a terénna sociálna práca v lokalite Coburgova zameraná na rodiny s deťmi z prostredia MRK	Nedostatočná pripravenosť škôl na vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
Postačujúce kapacity materských škôl pre povinné predškolské vzdelávanie	Nedostatok zamestnancov škôl zameraných na podporu inklúzie zdravotne znevýhodnených detí, detí cudzincov a prácu s ich rodinami
Spolupráca organizácií vykonávajúcich SPODaSK	Zastaranosť zariadenia a vybavenia škôl
Dlhodobá história subjektov vykonávajúcich krízovú intervenciu na území mesta	Nedostatok priestorov s potrebnou IT technológiou a pomôckami pre inklúziu zdravotne znevýhodnených detí a ich rodičov
Dostatočné kapacity základných škôl	Nepripravenosť škôl na potrebu alternatívneho spôsobu vzdelávania detí počas mimoriadnych udalostí

Existencia ZŠ a MŠ s možnosťou inkluzívneho vzdelávania	Nedostatočné personálne kapacity škôl na prípravu a realizáciu projektov
Existencia organizácií a združení venujúcich sa deťom, mládeži a rodinám	Nedostatočné finančné zdroje na prípravu a realizáciu projektov z EÚ fondov
Existencia etablovaných zariadení krízovej intervencie a subjektov vykonávajúcich krízovú intervenciu	Dotačné programy len v minimálnom rozsahu zahŕňajú podporu fungovania rodín
Vytvorený funkčný dotačný systém samosprávy a VÚC	Nedostatočná sieť krízovej intervencie
Poskytovanie mestských priestorov pre aktivity na prácu s deťmi a s rodinami	Nedostatočné množstvo preventívnych a terapeutických programov v práci s rodinami
Fungujúci program mesta „Prorodinne orientované mesto“	Chýbajúca informačná stratégia pre subjekty pracujúce s deťmi, mládežou a rodinou
Aktívne pôsobenie referátu „Zdravé mesto“	
Rozmanitý a bohatý športový, kultúrny a spoločenský život v Trnave	
Organizovanie preventívnych akcií v školách	
Pôsobenie materských centier v meste zapájajúcich do aktivít všetky generácie	
Zohľadňovanie potrieb zdravotne znevýhodnených detí v rámci revitalizácie detských ihrísk a novobudovaných objektov (zdravotných, školských, kultúrnych, voľnočasových)	
Ambulantné poradenstvo organizácií podporujúcich obeť násilia a trestných činov	
Ambulantné poradenstvo a možnosť terapie pre osoby so závislosťami a ich rodinných príslušníkov	
Spustená on-line „Národná linka na pomoc deťom v ohrození“ v rámci Národného projektu Podpora ochrany detí pred násilím	
Príležitosti	Ohrozenia
Spolupráca subjektov orientovaných na pomoc deťom, mládeži a rodine navzájom a ich spolupráca so samosprávnymi orgánmi	Chýbajúce zdroje na udržanie dlhodobej finančnej stability organizácie a rozvoja jej aktivít
Vytvorenie národnej platformy pre sieťovanie subjektov v oblasti sociálnych služieb pre deti, mládež a rodiny	Obmedzené možnosti rekonštrukcie a modernizácie objektov organizáciami, ktoré služby poskytujú v prenajatých priestoroch
Podpora mesta pri sieťovaní verejných a neverejných poskytovateľov, ktoré pracujú s deťmi, s mládežou a rodinami	Nárast počtu detí a mládeže so zdravotným a mentálnym postihnutím a špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
Rozvoj siete krízovej intervencie	Presúvanie zodpovednosti a riešení medzi inštitúciami
Budovanie nízkoprahových denných centier a/alebo komunitných centier, rozvoj komunitných aktivít v jednotlivých častiach mesta	Nedostatočná informovanosť a nedostatočné scitlivenie obyvateľov vo vzťahu k podpore budovania zariadení sociálnych služieb v prospech rodín s deťmi v krízovej situácii
Rozvoj ambulantných služieb na podporu jednotlivcov a rodiny	Nedostatočná spolupráca rodiny, školy, mesta a organizácií napomáhajúcich ochrane detí a ich sociálnej inklúzii
Možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti z EŠIF, prostredníctvom grantového programu mesta, participatívne plánovanie v meste	Nepostačujúce kapacity materských škôl v rámci nepovinného predškolského vzdelávania
Dobrovoľnícke aktivity a programy	Prítomnosť neorganizovanej mládeže v mestských častiach
Rozvoj viacgeneračných vzťahov	Negatívny dopad mimoriadnych situácií (napr. pandémie) na možnosť vzdelávania detí a mládeže, športové voľnočasové aktivity
Rozvoj záujmových aktivít detí a mládeže	Zanedbávanie duševného zdravia
Podpora duševného zdravia členov rodín	Obmedzená dopravná mobilita terénnych sociálnych pracovníkov

Koordinácia činnosti organizácií prostredníctvom pracovnej skupiny vytvorenej samosprávou	Nedostatočný systém dokumentácie klientov a činnosti, digitalizácia, hardvérové aj softvérové vybavenie
---	---

Zdroj: Pracovná skupina Deti, mládež a rodina

Tabuľka č. 34 – SWOT analýza - Seniori

Silné stránky	Slabé stránky
Existujúca sieť sociálnych služieb pre seniorov	Obmedzené možnosti rekonštrukcie a modernizácie denných centier, ktoré nesídia v priestoroch vo vlastníctve mesta
Vybudované denné centrá v každej časti mesta	Nedostupnosť ambulantných služieb pre seniorov vzhľadom na zvyšujúci sa počet seniorov
Vytvorený poradný orgán primátora – Rada seniorov mesta Trnava	Nedostatočné materiálo-technologické vybavenie zariadení sociálnych služieb slúžiacich seniorom
Vytvorený Program aktívneho starnutia	Nedostatok denných centier pre seniorov so závislosťami v doliečovacom a abstinenčnom režime
Osvetové a preventívne aktivity, spoločenské, kultúrne a športové akcie pre seniorov v spolupráci s mestom (Veľtrh pre seniorov a pod.)	Absencia špecializovaného poradenstva pre rodinných príslušníkov seniorov
Benefity a zľavy na vstupnom pre seniorov na mestské podujatia a do mestských zariadení, daňové úľavy pre seniorov	Nepostačujúca kapacita denného stacionára pre seniorov s mentálnymi ochoreniami
Aktívna činnosť Jednoty dôchodcov Slovenska	Nedostupnosť odľahčovacej služby pre osoby opatrojúce seniorov s ťažkým zdravotným postihnutím, závislosťami a mentálnymi ochoreniami
Existencia dvoch univerzít tretieho veku	Finančná náročnosť domácej opatrovateľskej služby
Informačná stratégia mesta vhodná aj pre seniorov (tlačené Novinky z radnice, úradné tabule, Mestská televízia, webová stránka sumarizujúca sociálne služby)	Nestabilná podpora domácej opatrovateľskej služby zo strany štátu
Možnosť bývania pre seniorov v malometrážnych bytoch podporovaných mestom	Nedostatok zariadení pre seniorov s celoročnou formou pobytu komunitného typu
Záujem rodín o starostlivosť o seniorov v domácom prostredí	Nízka kapacita možnosti bývania pre seniorov v malometrážnych bytoch podporovaných mestom
Možnosť odľahčovacej služby pre seniorov (bez závažných mentálnych ochorení)	Veľmi nízka angažovanosť aktívnych seniorov v dobrovoľníckych aktivitách
Existencia dobrovoľníckeho programu zameraného na seniorov v ZpS	Nedostatočný systém dokumentácie klientov a činnosti, digitalizácia, hardvérové aj softvérové vybavenie
Podpora programov pre seniorov v rámci dotačného systému mesta	
Aktívne pôsobenie referátu „Zdravé mesto“	
Ambulantné poradenstvo organizácií podporujúcich obeť násilia a trestných činov	
Ambulantné poradenstvo a možnosť terapie pre osoby so závislosťami a ich rodinných príslušníkov	
Príležitosti	Ohrozenia
Organizovanie aktivít zameraných na aktívny život seniorov, bezpečnosť seniorov, realizácia Programu aktívneho starnutia	Nestabilné a nedostatočné financovanie sociálnych služieb pre seniorov, predovšetkým ambulantných služieb (denný stacionár)
Modernizácia denných centier	Finančná náročnosť sociálnych a podporných služieb určených seniorom
Vzdelávacie programy pre seniorov	Nedostatok sociálnych pracovníkov, zdravotných sestier a opatrovateľiek pre pobytové, ambulantné a terénne služby
Podpora zotrvania seniorov v domácom prostredí a informovanosť	Nevyhovujúca legislatíva pre zabezpečenie dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti o seniorov
Rozvoj viacgeneračných vzťahov	Pokles životnej úrovne obyvateľov a nárast chudoby seniorov

Zapojenie aktívnych seniorov do dobrovoľníckych aktivít	Nárast počtu prípadov domáceho násillia, zanedbávania starostlivosti o seniorov v domácnostiach aj v zariadeniach
Cenovo dostupné bývanie v malometrážnych bytoch	Nízke právne povedomie a slabá ochrana seniorov pred kriminálnymi činmi
Podpora nedostatočných a absentujúcich sociálnych a podporných služieb pre seniorov	Starnúca populácia a feminizácia staroby
Podpora aktivít seniorov v abstinentenskom prostredí	Nízky záujem seniorov o aktívny život
Zvýšenie povedomia obyvateľov o možnostiach poskytovania sociálnych a podporných služieb pre seniorov	Zanedbávanie duševného zdravia
Podpora duševného zdravia seniorov a ich rodinných príslušníkov	Negatívny dopad mimoriadnych situácií (napr. pandémie) na život seniorov (izolácia, zhoršenie psychického a zanedbanie fyzického zdravia)
Zapojenie seniorov do rozhodovacích činností mesta	Obmedzená dopravná mobilita terénnych sociálnych pracovníkov
Možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti (najmä opatrovanie a podpora zariadení komunitného typu) z EŠIF, prostredníctvom grantového programu mesta, participatívne plánovanie v meste	Parkovacia politika mesta znevýhodňuje poskytovanie terénnych sociálnych služieb poskytovaných v domácom prostredí (opatrovatelia platia parkovné)
Koordinácia činnosti organizácií prostredníctvom pracovnej skupiny vytvorenej samosprávou	Syndróm vyhorenia osôb poskytujúcich službu a rodinných príslušníkov

Tabuľka č. 35 – SWOT analýza – Osoby so zdravotným znevýhodnením

Silné stránky	Slabé stránky
Pôsobenie organizácií pracujúcich s osobami so zdravotným postihnutím a ich rodinami	Nepostačujúca kapacita ZOS
Existencia zariadení sociálnych služieb orientovaných na pomoc zdravotne postihnutým osobám	Nepostačujúca kapacita DSS
Kladený dôraz na bezbariérové riešenia a úpravy pri výstavbe a rekonštrukcii budov, v doprave, verejnom priestore	Nepostačujúca kapacita denných stacionárov
Zavedenie nízkopodlažných autobusov mestskej hromadnej dopravy	Nepostačujúca kapacita špecializovaných zariadení pre deti
Aktívny prístup samosprávy pri zabezpečovaní bezbariérovosti verejných priestranstiev a komunikácií, zavádzaní orientačných systémov a vodiacich prvkov	Finančná náročnosť domácej opatrovateľskej služby
Možnosť inkluzívneho vzdelávania pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením a špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	Nepostačujúca kapacita služby včasnej intervencie pre rodiny zdravotne postihnutých detí
Pôsobenie školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie	Chýbajúci monitoring počtu zdravotne znevýhodnených a ťažko zdravotne postihnutých osôb a ich potrieb
Pôsobenie spojených škôl združujúcich špeciálne a praktické školy	Absencia denného stacionára/špecializovaného zariadenia pre dospelých s mentálnym ochorením a kombinovaným postihnutím
Pôsobenie asistentov v školách	Absencia rehabilitačného strediska pre pacientov s ŤZP s možnosťou rehabilitácie a terapie
Aktívne pôsobenie referátu „Zdravé mesto“	Absencia špecializovaného zariadenia pre dospelých
Organizovanie podujatí na podporu organizácií pracujúcich v prostredí osôb so zdravotným znevýhodnením samosprávou	Nedostatočné zohľadňovanie potrieb osôb so ZP (napr. vozičkárov) pri verejných podujatiach v meste
	Nedostatok možností pre vzdelávanie detí a žiakov s ťažkým zdravotným postihnutím

	Nedostatočná pripravenosť škôl na vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
	Nedostatok vhodných priestorov s potrebnou IT technológiou a pomôckami pre inklúziu zdravotne znevýhodnených detí
	Absencia odľahčovacej služby pre osoby starajúce sa o osoby s ŤZP v zariadení
	Absencia odľahčovacej služby pre osoby starajúce sa o osoby s ŤZP prostredníctvom domácich opatrovateľov
	Absencia zariadenia podporovaného bývania
	Nedostatočná informovanosť a osвета v oblasti možnosti pomoci pri tej-ktorej diagnóze, chýbajúce alebo obmedzené možnosti prvého kontaktu, včasnej intervencie
	Nedostatočný systém dokumentácie klientov a činnosti, digitalizácia, hardvérové aj softvérové vybavenie
	Syndróm vyhorenia osôb poskytujúcich službu a rodinných príslušníkov
Príležitosti	Ohrozenia
Zapojenie dobrovoľníkov do programov odľahčovacej služby	Nárast počtu osôb s ŤZP
Scitlivenie zdravej populácie k problémom osôb s ŤZP a ich rodín	Nárast počtu poberateľov príspevku na opatrovanie a počtu osôb odkázaných na opatrovanie
Organizovanie a podpora voľnočasových aktivít pre deti aj dospelých so zdravotným postihnutím, ich zapájanie do spoločenského života	Nestabilné a nedostatočné financovanie sociálnych služieb pre cieľovú skupinu
Zmapovanie potrieb osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín	Nepostačujúce priestorové možnosti pre aktivity s cieľovou skupinou, chýbajúce SMART prvky vybavenia a zariadenia priestorov,
Koordinácia činnosti organizácií prostredníctvom pracovnej skupiny vytvorenej samosprávou	Dopady pandémie na zhoršenie fyzického aj psychického zdravia seniorov
Zabezpečenie siete chýbajúcich služieb pre osoby so zdravotným postihnutím	Poskytovatelia majú obmedzené priestory pre aktivity s cieľovou skupinou. (stiesnené, bez internetového pripojenia – na wifi)
Modernizácia existujúcich sociálnych služieb	Sociálne vylúčenie osôb so zdravotným postihnutím aj z dôvodu pretrvávajúcich fyzických bariér v prostredí
Rozvoj podporovaného bývania	Obmedzené možnosti osôb so zdravotným postihnutím pri uplatnení sa na trhu práce
Podpora pracovných zručností osôb so zdravotným postihnutím, ich sociálne začlenenie, rehabilitácia, zvyšovanie samostatnosti	Parkovacia politika mesta znevýhodňuje poskytovanie terénnych sociálnych služieb poskytovaných v domácom prostredí (opatrovatelia platia parkovné)
Zvyšovanie počtu asistentov v školách	Syndróm vyhorenia osôb poskytujúcich službu a rodinných príslušníkov
Podpora sociálnych podnikov a chránených dielní	
Osveta a zlepšenie informovanosti o problémoch a potrebách osôb so zdravotným postihnutím	
Možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti z EŠIF, prostredníctvom grantového programu mesta, participatívneho plánovanie v meste	

Podpora duševného zdravia osôb s ŤZP a ich rodinných príslušníkov	
Koordinácia činnosti organizácií prostredníctvom pracovnej skupiny vytvorenej samosprávou	

Zdroj: Pracovná skupina Osoby so zdravotným znevýhodnením

Tabuľka č. 36 – SWOT analýza – Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Silné stránky	Slabé stránky
Pôsobenie organizácií pracujúcich s osobami, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením	Absencia komplexnej sociálnej siete služieb krízovej intervencie pre prácu s osobami ohrozenými sociálnym vylúčením
Realizovaný projekt nízkoprahového denného centra pre ľudí bez domova TADCH	Nízka kapacita v zariadení núdzového bývania pri náhlej strate bývania
Terénna sociálna práca s ľuďmi ohrozenými sociálnym vylúčením (rôzne cieľové skupiny) s podporou mesta – Streetwork, Krok vpred, Centrum Koburgovo,.. referát TSP MsÚ	Absencia dostupného bývania (aj s prvkami Housing First) na obdobie adaptácie po resocializácii klienta, na čas potrebný na získanie sociálnych a finančných zručností pri ohrození sociálnou exklúziou
Možnosť núdzového ubytovania v nájomných bytoch mesta	Nedostatok kapacít v nocľahárni
Možnosť ubytovania v zariadení núdzového bývania	Absentujúca sociálna práca, poradenstvo v nocľahárni
Poskytovaná služba krízovej intervencie v útulku pre matky s deťmi, osamelé ženy	Chýbajúci útulok pre jednotlivcov / rodiny s deťmi
Aktivity projektu Sieť pomoci	Absencia domova na polceste
Spolupráca mestskej polície v ohrozených lokalitách	Absencia integračného centra
Existujúce ambulantné služby (poradenstvo, psychoterapia, krízová intervencia)	Nedostatok vyškolených pracovníkov pre prácu s cudzincami (chýbajúca znalosť cudzieho jazyka)
Existencia nízkoprahového denného centra MAK	Nedostatočná spolupráca sociálnych pracovníkov so zdravotníckymi pracovníkmi (prepojenie sociálnej práce so zdravotnícku pomocou)
Zapájanie sa mesta do projektov podporujúcich zamestnávanie osôb ohrozených sociálnym vylúčením a chudobou	Nedostatočný systém dokumentácie klientov a činnosti, digitalizácia, hardvérové aj softvérové vybavenie
Existujúca nocľaháreň	Nedostatok neverejných poskytovateľov sociálnych služieb pre túto cieľovú skupinu
	Nedostatok sociálnych podnikov ako príležitosť nájsť si prácu a platiť si bývanie, alebo školu
	Nedostatočná podpora rodinných príslušníkov osôb ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom programov a projektov
	Nedostatok stabilných odborných personálnych kapacít na prácu s osobami ohrozených sociálnym vylúčením
	Nedostatok dobrovoľníkov pre prácu s cieľovou skupinou
	Nepostačujúca komplexná prevencia (deti, žiaci, študenti, rodičia, staršia generácia)
Príležitosti	Ohrozenia
Koordinácia činnosti organizácií prostredníctvom pracovnej skupiny vytvorenej samosprávou, zdieľanie skúseností	Dopady pandémie na zhoršenie fyzického aj psychického zdravia seniorov

Zmapovanie početnosti a potrieb osôb ohrozených sociálnym vylúčením	Nestabilné a nedostatočné financovanie sociálnych služieb pre cieľovú skupinu
Osveta a zlepšenie informovanosti o potrebách osôb ohrozených sociálnym vylúčením	Sociálne vylúčenie osôb zo spoločenského života
Vybudovanie a podpora absentujúcich sociálnych služieb	Obmedzené možnosti pri uplatnení sa na otvorenom trhu práce
Spojenie sociálnych služieb so socializáciou klientov (pracovná terapia, psychoterapia a i.)	Nárast chudoby, vrátane generačne reprodukovanej chudoby
Rozšírenie streetwork a zvýšenie dostupnosti služieb prostredníctvom terénnej sociálnej práce	Dlhodobo pretrvávajúce nestabilné a nedostatočné financovanie sociálnych služieb pre túto cieľovú skupinu
Podpora nízkoprahových denných/komunitných centier vo viacerých častiach mesta	Nízke finančné ohodnotenie odborných kapacít a ich následný odliv do zahraničia
Možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti z EŠIF, grantového systému mesta, možnosť využitia participatívneho plánovania v rámci mesta	Častá vyhorenosť sociálnych pracovníkov v tejto oblasti
Vznik sociálnych podnikov a chránených dielni	Dlhodobá pasivita niektorých klientov
Podpora rodinných príslušníkov prostredníctvom programov a projektov, ambulantné služby	Problémové správanie seniorov z ulice po umiestnení do zariadenia pre seniorov a zadlžovanie
Vybudovanie centra prvého kontaktu s cudzincami	Zneužívanie sociálnych služieb a dávok časťou cieľovej skupiny
Spolupráca s vysokými školami a študentmi v rámci dobrovoľníckej činnosti	Nedostatočná informovanosť a scitlivenie obyvateľov za účelom ich podpory budovania zariadení sociálnych služieb v prospech osôb ohrozených sociálnym vylúčením
Sociálna práca v nocľahárni	Kumulácia sociálnych problémov v lokalitách ulíc Coburgova, Malženická
Rozvoj dobrovoľníckych aktivít a programov	
Dištančné poradenstvo v témach závislostí	
Efektívne preventívne programy odzrkadľujúce realitu	
Podpora dostupného bývania pre osoby s nedostatočným príjmom (samostatné bývanie, aj s prvkami Housing First)	

Zdroj: Pracovná skupina Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

STRATEGICKÁ ČASŤ

Priority a opatrenia na rozvoj sociálnych služieb

Podľa výsledkov analýzy poskytovaných a chýbajúcich sociálnych služieb a v zmysle záverov zo stretnutí pracovných skupín pre jednotlivé cieľové skupiny sme definovali nasledovné priority, ciele a opatrenia, ktoré je potrebné nasledovať a realizovať v záujme rozvoja sociálnych služieb a komunitného rozvoja v Trnave.

Strategická vízia KPSS

V rámci procesu prípravy KPSS na roky 2021 - 2025 s výhľadom do roku 2030 sme definovali **strategickú víziu** nasledovne:

Mesto Trnava v spolupráci s neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb a ďalšími organizáciami pôsobiacimi v sociálnej oblasti zabezpečí svojim občanom komplexnú sieť kvalitných a moderných sociálnych služieb na komunitnej báze.

Prierezové ciele a opatrenia

Prierezové ciele a opatrenia sa dotýkajú všetkých cieľových skupín KPSS.

Prierezové ciele	Opatrenia na dosiahnutie prierezových cieľov	Typové aktivity
PC 1 – Prehľad o počte klientov a potenciálnych klientov sociálnych služieb	PC 1.1 - Zlepšenie systému monitorovania potenciálnych a existujúcich poberateľov sociálnych služieb	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelný zber údajov o kapacitnom naplnení existujúcich zariadení v členení podľa odôvodnených potrieb (klienti celkom, klienti Trnava, muži/ženy a i.) a ich vyhodnotenie - Monitorovanie počtu klientov a intervencií v rámci ambulantných služieb - Monitorovanie počtu hodín venovaných klientovi - Monitorovanie pokrytia poskytovaných služieb personálnymi kapacitami
PC 2 - Zvýšenie kvality sociálnych služieb a ich modernizácia	PC 2.1 – Kontrola kvality sociálnych služieb a ich modernizácia	<ul style="list-style-type: none"> - Zlepšenie systému kontroly kvality sociálnych služieb - Podpora a modernizácia dodržiavania kvality poskytovanej služby - Stimulácia previazanosti a účinnosti kontrolných a dohliadacích pôsobností príslušných orgánov vo veciach sociálnych služieb
	PC 2.2 – Podpora kvality sociálnych služieb stimuláciou personálnych zdrojov	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora kvalifikácie ľudských zdrojov zapojených do poskytovania sociálnych služieb, podpora personálnych kapacít - Zvyšovanie kvality sociálnych služieb a ich modernizácie prostredníctvom vzdelávania personálu - Vzdelávanie zamerané na zvyšovanie kvalifikačných kompetencií osôb

		<p>vykonávajúcich prácu v sociálnych službách v rámci spolupráce s univerzitami</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zriadenie Inštitútu akreditovaného vzdelávania v oblasti opatrovateľských služieb - Aktivity a programy zamedzujúce syndrómu vyhorenia pracovníkov v sociálnej oblasti
	PC 2.3 - Využitie SMART technológií, podpora digitálnej pripojiteľnosti a digitalizácie v oblasti poskytovania sociálnych služieb	<ul style="list-style-type: none"> - Využitie inteligentných prvkov a riešení pri poskytovaní sociálnych služieb a vo verejnom priestore - Zabezpečenie softvéru dokumentačného systému - Rozvoj a riešenie sociálnych zmien s využitím digitalizácie - Zvýšenie digitálnej pripojiteľnosti škôl a zariadení poskytujúcich sociálne služby
	PC 2.4 - Vhodné spájanie sociálnych služieb a podpora neformálnej starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora zdravotnej starostlivosti u cieľových skupín krízovej intervencie - Poskytovanie viacerých vhodne spojených sociálnych služieb v jednom zariadení - Spájanie sociálnych služieb s poskytovaním odborných a obslužných činností - Podpora neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby - Poskytovanie integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti
	PC 2.5 - Podpora ambulantných služieb	<ul style="list-style-type: none"> - Zabezpečenie lepšej dostupnosti sociálnych služieb a sociálneho poradenstva podporou ambulantnej formy poskytovaných služieb - Debarierizácia objektov

<p>PC 3 – Terénna sociálna práca v prostredí všetkých cieľových skupín KPSS</p>	<p>PC 3.1 – Podpora dostupnosti a personálneho rozvoja terénnej sociálnej práce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora terénnej sociálnej práce v rodinách a v prostredí škôl - Podpora terénnej sociálnej práce v domácom prostredí seniorov - Podpora terénnej sociálnej práce v prospech osôb s ťažkým zdravotným postihnutím a ich rodín - Podpora terénnej sociálnej práce pre ľudí v ťažkej životnej situácii - Rozšírenie kapacít terénnej sociálnej práce vykonávanej prostredníctvom MsÚ v Trnave
<p>PC 4 - Komunitný rozvoj</p>	<p>PC 4.1 - Podpora sociálnych služieb a sociálnej práce na komunitnej úrovni, informovanosť a prevencia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora partnerstva subjektov siete sociálnych služieb - Rozvoj dobrovoľníckych aktivít a programov, profesionalizácia dobrovoľníctva - Zvyšovanie povedomia o sociálnych službách a informovanosť o službách (napr. tvorba a modernizácia webových stránok, publikovanie článkov v územných periodikách, podpora dní otvorených dverí subjektov poskytujúcich sociálne služby, zlepšenie systému informovanosti pre osoby so zdravotným znevýhodnením a osoby starajúce sa o zdravotne ťažko postihnutých ľudí a i.) - Podpora participácie občanov na rozvoji komunitného života a rozhodovacích procesoch v sociálnej oblasti - Podujatia zamerané na podporu spájania sociálnych komunit v meste, prevenciu a podporu duševného zdravia obyvateľov - Zvýšenie spoločenského uznania ľudí participujúcich v sociálnej oblasti

		<ul style="list-style-type: none"> - Stabilná podpora neverejných poskytovateľov pôsobiacich v sociálnej oblasti orgánmi samosprávy - Informovanie organizácií o grantových možnostiach mestom
--	--	---

Ciele a opatrenia cieľovej skupiny Deti, mládež a rodina

Strategický zámer cieľovej skupiny Deti, mládež a rodina definujeme nasledovne: **Zabezpečenie potrieb rodín a ich detí žijúcich v meste s ohľadom na ich špecifické požiadavky v rámci sociálnej situácie.**

Špecifické ciele	Opatrenia zamerané na dosiahnutie špecifických cieľov	Typové aktivity
Cieľ DMR 1 - Zabezpečenie potrieb rodín a predchádzanie nepriaznivým sociálnym javom	DMR 1.1 - Zlepšenie preventívnej, vyhľadávacej a podpora sanačnej činnosti v rodinách a v školách a podpora rodiny	<ul style="list-style-type: none"> - Zavedenie pracovnej pozície sociálny pedagóg v školách, podpora výkonu špecifických činností odborných zamestnancov - Posilnenie spolupráce rodiny, školy, mesta a organizácií napomáhajúcich ochrane detí - Podporovať aktivity, programy, záujmové aktivity detí a mládeže zamerané na podporu rodín s deťmi, aj rodín s deťmi so zdravotným postihnutím - Budovanie zariadení pre zmysluplné trávenie voľného času detí a mládeže vo viacerých mestských častiach - Podpora projektu EKO šatník a jeho prepojenie s vyhľadávacou, preventívnou a sanačnou prácou v rodinách - Programy podporujúce postavenie otca v rodine - Programy podporujúce rozvoj viacgeneračných vzťahov - Podpora plnenia funkcií rodiny
	DMR 1.2 - Podpora zosúladovania rodinného a pracovného života	<ul style="list-style-type: none"> - Rozšírenie kapacít materských škôl, vrátane kapacít pre deti so zdravotným postihnutím - Podpora materských centier
	DMR 1.3 - Rozvoj existujúcich a podpora nových sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi	<ul style="list-style-type: none"> - Poskytovanie nízkoprahovej sociálnej služby pre rodinu a deti - Poskytovanie sociálnych služieb v nízkoprahových denných centrách a/alebo komunitných centrách

Ciele a opatrenia cieľovej skupiny Seniori

Strategický zámer cieľovej skupiny Seniori sme definovali nasledovne: **Dôstojný a aktívny život seniorov, ktorí sa cítia byť súčasťou komunity a čo najdlhšie zotrvávajú v im prirodzenom prostredí.**

Pri definovaní cieľov a opatrení tejto špecifickej cieľovej skupiny sme sa zamerali na populáciu seniorov bez závažných zdravotných znevýhodnení. Opatrenia na zlepšenie kvality života seniorov vyžadujúcich riešenie nepriaznivej sociálnej situácie pre ťažké zdravotné postihnutie alebo z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu uvádzame v časti Ciele a opatrenia cieľovej skupiny Osoby so zdravotným znevýhodnením.

Špecifické ciele	Opatrenia zamerané na dosiahnutie špecifických cieľov	Typové aktivity
Cieľ S 1 - Aktívny život seniorov	S 1.1 - Podpora voľnočasových a vzdelávacích programov určených seniorom	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora aktivít a programu aktívneho starnutia seniorov - Podpora aktivít a programov zameraných na bezpečnosť seniorov - Podpora a modernizácia denných centier - Zriadenie denného centra pre seniorov v doliečovacom procese závislostí - Podpora programov univerzity tretieho veku
	S 1.2 - Zapájanie seniorov do života komunity	<ul style="list-style-type: none"> - Zapájanie seniorov do dobrovoľníckych aktivít - Podpora aktivít a programov zameraných na rozvoj medzigeneračných vzťahov - Zapájanie seniorov do rozhodovacích procesov v meste
Cieľ S 2 - Zotrvanie seniorov v im prirodzenom prostredí	S 2.1 - Rozšírenie kapacít existujúcich sociálnych služieb pre seniorov a podpora zotrvania seniorov v domácom alebo inak im prirodzenom prostredí	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj bývania pre seniorov - Podpora zariadení pre seniorov komunitného typu

Ciele a opatrenia cieľovej skupiny Osoby so zdravotným znevýhodnením

Strategický zámer cieľovej skupiny Osoby so zdravotným znevýhodnením sme definovali nasledovne: **Zlepšenie kvality života ľudí so zdravotným znevýhodnením a ich integrácia do komunity.**

Špecifické ciele	Opatrenia zamerané na dosiahnutie špecifických cieľov	Typové aktivity
Cieľ ZZ 1 – Rozvoj sociálnych služieb pre osoby so zdravotným a ťažkým zdravotným postihnutím	ZZ 1.1 - Rozšírenie kapacít existujúcich sociálnych služieb a modernizácia služieb	<ul style="list-style-type: none"> - Rozšírenie kapacít zariadení opatrovateľskej služby a modernizácia služieb - Rozšírenie kapacít domácej opatrovateľskej služby a modernizácia služieb - Rozšírenie kapacít služieb poskytovaných v špecializovanom zariadení pre deti - Rozšírenie kapacít služby včasnej intervencie a modernizácia služieb - Rozšírenie kapacít služieb poskytovaných v zariadení denný stacionár pre seniorov a modernizácia služieb
	ZZ 1.2 - Budovanie chýbajúcich sociálnych služieb s dôrazom na podporu zotrvania klienta v domácom prostredí	<ul style="list-style-type: none"> - Vybudovanie denného stacionára pre seniorov - Vybudovanie denného stacionára pre dospelých autistov - Vybudovanie špecializovaného zariadenia pre dospelých - Vybudovanie rehabilitačného strediska pre ťažko zdravotne postihnutých ľudí s možnosťou ďalšej terapie - Zabezpečenie odľahčovacej služby pre osoby starajúce sa o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím
Cieľ ZZ 2 - Integrácia osôb so zdravotným znevýhodnením do komunity	ZZ 2.1 – Podpora samostatnosti osôb s ťažkým zdravotným postihnutím	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj podporovaného bývania - Podpora pracovných zručností a voľnočasových aktivít osôb odkázaných na pomoc iných fyzických osôb

	<p>ZZ 2.2 – Podpora aktivít a programov zameraných na osoby so zdravotným znevýhodnením</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora zamestnávania osôb so zdravotným znevýhodnením - Budovanie orientačných a informačných systémov pre zdravotne znevýhodnené osoby - Odstraňovanie existujúcich a zabraňovanie vzniku nových bariér pre znevýhodnené osoby na verejných priestranstvách, v priestoroch pre vzdelávanie a voľný čas - Rozvoj inkluzívneho vzdelávania a podpora integrácie detí a žiakov v školách - Zvyšovanie počtu asistentov v školách - Podpora aktivít a programov zameraných na integráciu osôb so zdravotným znevýhodnením do komunity
--	---	--

Ciele a opatrenia cieľovej skupiny Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Strategický zámer cieľovej skupiny Osoby ohrozené sociálnym vylúčením sme definovali nasledovne: **Zlepšenie životných podmienok ľudí v krízovej alebo ťažkej životnej situácii, podpora rozvoja osobných a sociálnych kompetencií osôb ohrozených sociálnym vylúčením, podpora aktivít zameraných na predchádzanie nepriaznivým sociálnym javom.**

Špecifické ciele	Opatrenia zamerané na dosiahnutie špecifických cieľov	Typové aktivity
Cieľ OSV 1 – Rozvoj sociálnych služieb pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením	OSV 1.1 - Rozšírenie kapacít existujúcich sociálnych služieb pre osoby v krízovej a/alebo ťažkej životnej situácii	<ul style="list-style-type: none"> - Rozšírenie kapacít služieb poskytovaných v zariadení núdzového bývania a modernizácia služieb - Rozšírenie kapacít poskytovaných v nocľahárni zriadenej Mestom Trnava a modernizácia služieb
	OSV 1.2 – Budovanie chýbajúcich sociálnych služieb pre osoby v krízovej a/alebo ťažkej životnej situácii	<ul style="list-style-type: none"> - Zriadenie útulku pre jednotlivcov a jeho prepojenie s pracovnou terapiou - Zriadenie útulku pre rodiny s deťmi - Prepojenie zariadení sociálnych služieb pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením s pracovnou terapiou - Vybudovanie zariadenia domov na polceste - Vybudovanie integračného centra prepojeného so Skladom solidarity - Podpora dostupného bývania (aj s prvkami Housing First) - Vybudovanie nízkoprahových denných centier pre ľudí ohrozených sociálnym vylúčením vo viacerých častiach mesta - Vybudovanie komunitného centra v lokalite Coburgova ul.
Cieľ OSV 2 - Zlepšenie nepriaznivej sociálnej situácie osôb ohrozených sociálnym vylúčením, predchádzanie nepriaznivým sociálnym javom	OSV 2.1 - Podpora aktivít a programov pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením a osoby v ťažkej životnej situácii	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora ambulantných služieb krízovej intervencie zabezpečujúcich poradenstvo a terapiu osobám v ťažkej životnej situácii a im blízkym osobám

		<ul style="list-style-type: none"> - Podpora aktivít a programov zameraných na podporu vzdelávania, pracovných návykov, zamestnania a zvýšenie spoločenskej uplatniteľnosti osôb ohrozených sociálnym vylúčením - Efektívne preventívne aktivity a programy - Dištančné poradenstvo v témach závislostí
--	--	--

Realizácia strategických cieľov a opatrení v zmysle KPSS

Strategické prierezové zámery

Cieľ PC 1 – Prehľad o počte klientov a potenciálnych klientov sociálnych služieb	
Opatrenie PC 1.1 - Zlepšenie systému monitorovania potenciálnych a existujúcich poberateľov sociálnych služieb	
Aktivita PC 1.1.1 – Monitorovanie potenciálnych a existujúcich poberateľov sociálnych služieb	
Pravidelné monitorovanie počtu žiadateľov a klientov, každoročné vyhodnotenie týchto potrieb odborom sociálnym MsÚ v Trnave, zhodnotenie situácie. Podklady na pravidelnej báze zašlú sociálni partneri mesta.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	poskytovatelia služieb
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	-
Indikátory hodnotenia	Vyhodnotenie potrieb sociálnych služieb (napr. zapracovanie informácie do hodnotiacej správy KPSS raz ročne)

Cieľ PC 2 – Zvýšenie kvality sociálnych služieb a ich modernizácia	
Opatrenie PC 2.2 – Podpora kvality sociálnych služieb stimuláciou personálnych zdrojov	
Aktivita PC 2.2.1 – Vzdelávanie ľudských zdrojov v rámci organizácií poskytujúcich služby	
Ďalšie vzdelávanie zamestnancov inštitúcií a organizácií poskytujúcich sociálne služby zvyšuje ich odborné kompetencie, podporuje zvyšovanie kvality poskytovaných služieb a rozvíja osobnostný rozmer a motiváciu zamestnancov k ďalšej práci.	
Gestor	poskytovatelia sociálnych služieb
Partneri	-
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	500,- eur ročne vlastné zdroje organizácií, dotácie, granty
Indikátory hodnotenia	Počet organizácií, ktoré zamestnancom poskytnú možnosť ďalšieho vzdelávania
Aktivita PC 2.2.2 – Zriadenie Inštitútu akreditovaného vzdelávania v oblasti opatrovateľských služieb	
TADCH plánuje vybudovať sieť sociálnych služieb v meste. Vybudovaním inštitútu vytvorí TADCH pilotný projekt, nový model pre poskytovanie verejných služieb. Inštitút bude situovaný v blízkosti zariadenia pre opatrovanie a vytvorí tak priestor pre duálne vzdelávanie - prepojenie teoretického vzdelávania s praxou.	

Gestor	Trnavská arcidiecézna charita
Partneri	-
Predpokladané obdobie realizácie	2025 s výhľadom do roku 2030
Predpokladané zdroje krytia nákladov	2 000 000,- eur realizácia podmienená pre vysoké náklady získaním NFP z grantov EÚ, vlastné zdroje
Indikátory hodnotenia	Zriadený inštitút vzdelávania v oblasti opatrovateľských služieb Východisková hodnota r. 2021: 0 Požadovaná hodnota r. 2030: 1

Opatrenie PC 2.3 – Využitie SMART technológií a podpora digitalizácie v oblasti poskytovania sociálnych služieb

Aktivita PC 2.3.1 – Zavedenie inovácií a digitálnych technológií v školách, školských zariadeniach, organizáciách a zariadeniach pôsobiach v oblasti sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta

Mesto má zámer zlepšiť prístup škôl, školských zariadení a subjektov pôsobiach v oblasti sociálnych služieb k vysokorýchlostnému internetu. Je otvorené zavádzaniu inovácií s využitím SMART riešení, digitálnych technológií (napr. uľahčenie orientácie, pohybu zdravotne znevýhodneným ľuďom v budovách, vo verejnom priestore a i.)

Gestor	Mesto Trnava
Partneri	školy, školské zariadenia, organizácie a zariadenia pôsobiace v sociálnej oblasti v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	15 000,- eur / 1 rok Mesto Trnava, dotácie, granty
Indikátory hodnotenia	Počet zrealizovaných aktivít zameraných na inovácie a digitálne technológie Východisková hodnota r. 2021: 0 Požadovaná hodnota r. 2022 - 2025: 1 / rok

Cieľ PC 3 – Terénna sociálna práca v prostredí všetkých cieľových skupín KPSS

Opatrenie PC 3.1 – Podpora dostupnosti a personálneho rozvoja terénnej sociálnej práce

Aktivita PC 3.1.1 – Zvýšenie počtu zamestnancov odboru sociálneho MsÚ v Trnave zabezpečujúcich terénnu sociálnu prácu

Posilnenie terénnej sociálnej práce v rámci MsÚ je prioritné predovšetkým v oblasti práce s rodinou a seniormi.

Gestor	Mesto Trnava
Partneri	školy, školské zariadenia, organizácie a zariadenia pôsobiace v sociálnej oblasti v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025

Predpokladané zdroje krytia nákladov	50 000,- eur / 1 rok Mesto Trnava, granty s podporou EÚ
Indikátory hodnotenia	Vytvorenie a udržanie pracovnej pozície terénny sociálny pracovník pre prácu s rodinou a terénny sociálny pracovník pre prácu so seniormi Východisková hodnota r. 2021: 0 Požadovaná hodnota r. 2022: 2

Cieľ PC 4 – Komunitný rozvoj

Opatrenie PC 4.1 – Podpora sociálnych služieb a sociálnej práce na komunitnej úrovni a informovanosť

Aktivita PC 4.1.1 – Zvyšovanie povedomia obyvateľov o sociálnych službách
Mesto prostredníctvom informačných kanálov bude vhodným spôsobom priebežne informovať o sociálnych službách, poskytovateľoch sociálnych služieb a organizáciách a významných osobnostiach pracujúcich v sociálnej oblasti za účelom scitlivovania obyvateľov k sociálnym témam a informovanosti obyvateľov v tejto oblasti.
Súčasťou aktivity je tiež aktualizácia údajov na stránke mesta venovanej sociálnym službám <https://socialnesluzby.trnava.sk>.

Gestor	Mesto Trnava
Partneri	poskytovatelia sociálnych služieb a organizácie pôsobiace v sociálnej oblasti
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	3 000,- eur / 1 rok Mesto Trnava, dotácie a granty
Indikátory hodnotenia	Informatívne výstupy na webovom sídle mesta, prioritne https://socialnesluzby.trnava.sk/ , Radničné novinky, prostredníctvom referátu Zdravé mesto

Aktivita PC 4.1.2 – Realizácia participatívneho plánovania

Iniciatívy v sociálnej oblasti je možné realizovať prostredníctvom aktívnej účasti obyvateľov a organizácií na programe participatívneho plánovania mesta.

Gestor	Mesto Trnava
Partneri	obyvatelia mesta, organizácie pôsobiace v sociálnej oblasti
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	10 000,- eur / 1 rok (výdavky na organizačné zabezpečenie participatívneho plánovania) Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Fungujúce participatívne plánovanie

Aktivita PC 4.1.3 – Kancelária Zdravé mesto

Referát Zdravé mesto MsÚ aj v spolupráci s aktérmi sociálneho prostredia zorganizuje podujatia osvetového, preventívneho a vzdelávacieho charakteru s cieľom podpory duševného zdravia, zdravého životného štýlu alebo tvorby udržateľného rozvoja celého mesta.

Gestor	Mesto Trnava
Partneri	obyvatelia mesta, subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	10 000,- eur / 1 rok Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Priebežná celoročná realizácia podujatí a informačných aktivít referátom Zdravé mesto
Aktivita PC 4.1.4 – Stabilná podpora sociálnych partnerov mesta prostredníctvom mestského grantového programu Finančná podpora sociálnych partnerov mesta Trnava je základom ich stabilnej pozície v sociálnom prostredí mesta a výkonu ich služieb obyvateľom.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	poskytovatelia sociálnych služieb
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	65 000,- eur / 1 rok Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Efektívny mestský grantový program v sociálnej oblasti
Aktivita PC 4.1.5 – Informovanosť sociálnych partnerov mesta o grantových možnostiach Mesto bude informovať sociálnych partnerov o grantových možnostiach v rámci SR, čím im zjednoduší prístup k možnosti získania externých zdrojov financovania.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	sociálni partneri mesta
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	-
Indikátory hodnotenia	Operatívna informovanosť sociálnych partnerov mesta o aktuálnych grantových možnostiach

Strategické zámery – deti, mládež a rodina

Cieľ DMR 1 – Zabezpečenie potrieb rodín a predchádzanie nepriaznivým sociálnym javom	
Opatrenie DMR 1.1 – Zlepšenie preventívnej, vyhľadávacej a podpora sanačnej činnosti v rodinách a v školách	
Aktivita DMR 1.1.1 – Budovanie komunitného priestoru pre mimoškolské aktivity Mesto má zámer postupne vo viacerých častiach mesta budovať menšie centrá komunitného typu, ktoré budú prioritne k dispozícii deťom a mládeži na realizáciu mimoškolských aktivít, súčasne poskytnú v čase ich nevyužitia priestor na stretanie sa iných komunitných skupín. V centrách bude súčasne pôsobiť koordinátor pre prácu s príslušnou komunitou. V úvodnej fáze projektu je potrebné spracovať koncept takejto služby občanom.	
Gestor	Mesto Trnava

Partneri	Centrum voľného času, komunity v meste, sociálni partneri mesta
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	100 000,- eur dotácie a granty, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	<ul style="list-style-type: none"> - Spracovanie konceptu budovania centier pre mimoškolské aktivity a voľný čas - Vytvorenie komunitného priestoru mimoškolských aktivít, sídlisko Družba - Vytvorenie komunitného priestoru mimoškolských aktivít, Trnava - Modranka Požadovaná hodnota r. 2025: 2 zriadené komunitné priestory voľnočasových aktivít
Aktivita DMR 1.1.2 – Zvýšenie počtu odborných zamestnancov škôl a školských zariadení Vzhľadom na čoraz náročnejší výchovno-vzdelávací proces v školách predpokladáme potrebu zvýšenia počtu odborných zamestnancov škôl a súčasne školských zariadení. Úlohou spolupráce školských psychológov a sociálnych pedagógov bude poskytovať sociálne poradenstvo a intervenciu vo vzťahu k deťom a žiakom s rizikovým správaním a ich ohrozeným rodinám.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	75 000,- eur / 1 rok dotácie a granty, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Zvýšenie počtu sociálnych pedagógov v školách a školských zariadeniach Východisková hodnota r. 2021: 2 Požadovaná hodnota r. 2025: 4
Opatrenie DMR 1.2 – Podpora zosúladovania rodinného a pracovného života a podpora rodiny	
Aktivita DMR 1.2.1 – Zvýšenie kapacity materských škôl, rekonštrukcia MŠ Spojná 6, Trnava Rekonštrukciou MŠ Spojná 6 v Trnave, elokovaného pracoviska ZŠ s MŠ Nám. Slovenského učeného tovarišstva, bude kapacita v MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta zvýšená o 100 miest. MŠ počíta s kapacitami pre inkluzívne vzdelávanie	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	-
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2022
Predpokladané zdroje krytia nákladov	2 000 000,- eur Mesto Trnava, granty EÚ
Indikátory hodnotenia	Zvýšenie kapacity materských škôl umožňujúcich inkluzívne vzdelávanie o 100 miest

	Požadovaná hodnota r. 2022: 100 nových miest pre deti v MŠ
--	--

Strategické zámery – seniori

Cieľ S 1 - Aktívny život seniorov	
Opatrenie S 1.1 - Podpora voľnočasových a vzdelávacích programov určených seniorom	
Aktivita S 1.1.1 – Realizácia aktivít v súlade s Programom aktívneho starnutia Mesto prispeje k realizácii podujatí aktivizujúcich seniorov zorganizovaním podujatí pre túto cieľovú skupinu.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	Rada seniorov mesta Trnava, denné centrá pre seniorov, seniori v meste
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	20 000,- eur / 1 rok dotácie a granty, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Počet zrealizovaných aktivít/podujatí prioritne pre seniorov Požadovaná hodnota r. 2021 - 2025: min. 2 aktivity / rok
Aktivita S 1.1.2 – Denné centrum zamerané na seniorov v doliečovacom procese závislostí SSS v spolupráci s dennými centrami a abstinentskými klubmi spracuje návrh riešenia vyhradenia priestoru pre bezpečné trávenie voľného času seniorov v doliečovacom procese závislostí, abstinentskom prostredí. Finančné zdroje budú vyčlenené na financovanie odborného zamestnanca vykonávajúceho základné poradenstvo a dohľad.	
Gestor	Stredisko sociálnej starostlivosti
Partneri	A-klub, KLUS, denné centrá pre seniorov, seniori v meste, Mesto Trnava
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2025 SSS, Mesto Trnava, dotácie a granty
Predpokladané zdroje krytia nákladov	1 000,- eur / rok
Indikátory hodnotenia	Priestor v dennom centre pre seniorov vyhradený pre seniorov v doliečovacom procese závislostí Požadovaná hodnota r. 2022 - 2025: vyhradený bezpečný priestor pre seniorov v doliečovacom procese závislostí min. v rozsahu 1 denné centrum / 1 deň / týždeň

Strategické zámery – osoby so zdravotným znevýhodnením

Cieľ ZZ 1 – Rozvoj sociálnych služieb pre osoby so zdravotným a ťažkým zdravotným postihnutím	
Opatrenie ZZ 1.1 - Rozšírenie kapacít existujúcich sociálnych služieb a modernizácia služieb	
Aktivita ZZ 1.1.1 – Zabezpečenie dostatočného počtu opatrovateľov v zariadeniach opatrovateľskej služby a v domácej opatrovateľskej službe	
Pravidelný monitoring disponibilných a požadovaných kapacít pre klientov v ZOS a domácej opatrovateľskej službe, zabezpečenie chýbajúceho počtu domácich opatrovateľov	
Gestor	poskytovatelia opatrovateľskej služby ambulantnou a terénnou formou
Partneri	-
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	300 000,- eur / 1 rok granty, zdroje poskytovateľov sociálnych služieb
Indikátory hodnotenia	<ul style="list-style-type: none"> - Sledovanie počtu požadovaných kapacít pre službu, ich vyhodnotenie a kvantifikácia potreby rozvoja služby - Včasná reakcia pri zvýšení záujmu o opatrovateľskú službu
Aktivita ZZ 1.1.2 – Vybudovanie zariadenia opatrovateľskej služby pre prijímateľov nízkoprahových sociálnych služieb	
TADCH plánuje vybudovať sieť sociálnych služieb v meste. TADCH dlhodobo naráža na problém - riešenie situácie prijímateľov nízkoprahových a krízových sociálnych služieb, často ide o osoby so zlým zdravotným stavom žijúce v neistých podmienkach. V regióne chýbajú kapacity ZOS určené pre tieto osoby. Vybudovaním ZOS pre mužov s kapacitou 25 osôb a ZOS pre ženy s kapacitou 15 osôb budú vybudované zariadenia, ktoré podporia bezpečnosť a sociálne istoty vo verejných službách.	
Gestor	TADCH
Partneri	Mesto Trnava, SSS
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2025 s výhľadom do roku 2030
Predpokladané zdroje krytia nákladov	1 000 000,- eur podmienené získaním grantu s podporou EÚ, TADCH
Indikátory hodnotenia	Vybudované ZOS pre prijímateľov nízkoprahových a krízových sociálnych služieb Východisková hodnota r. 2021: 1 ZOS (zriaďovateľ Mesto Trnava, Coburgova ul.) Požadovaná hodnota r. 2030: 2 ZOS
Aktivita ZZ 1.1.3 – Vybudovanie zariadenia opatrovateľskej služby	
Mesto má zámer v rámci širšieho projektu humanizácie lokality Coburgova ul. vybudovať ZOS bežného štandardu.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	SSS

Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	1 000 000,- eur grantu s podporou EÚ, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Vybudované ZOS Východisková hodnota r. 2021: 1 ZOS bežného štandardu Požadovaná hodnota r. 2025: 2 ZOS bežného štandardu
Aktivita ZZ 1.1.4 – Rozšírenie kapacity Centra včasnej intervencie Trnava, n. o., sprostredkovanie vhodných priestorov Kapacitu Centra včasnej intervencie je možné zvýšiť v prvom rade rozšírením priestorov vhodných pre prevádzku centra.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	Centrum včasnej intervencie Trnava, n. o., TTSK
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2023
Predpokladané zdroje krytia nákladov	50 000,- eur granty, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	- Vytipovanie nových vhodných priestorov pre centrum - Sprostredkovanie priestorov centru, r. 2023
Opatrenie ZZ 1.2 - Budovanie chýbajúcich sociálnych služieb s dôrazom na podporu zotrvania klienta v domácom prostredí	
Aktivita ZZ 1.2.1 – Vybudovanie denného stacionára pre seniorov so špecifickými potrebami Existencia denných stacionárov významne prispieva k možnosti podpory zotrvania obyvateľov mesta v domácom prostredí.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	Z. z. Rodina
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	750 000,- eur granty, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Zriadenie denného stacionára pre seniorov Východisková hodnota r. 2021: 0 Požadovaná hodnota r. 2025: 1
Aktivita ZZ 1.2.2 – Vybudovanie denného stacionára pre dospelých autistov Existencia denných stacionárov významne prispieva k možnosti podpory zotrvania obyvateľov mesta v domácom prostredí.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	OZ Iskierka, OZ Naše stacko, Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom v Trnave, Stacionár Náš dom, n. o., OZ Na trati, SSS, TADCH, OZ Spoločnosť pre zmysluplný život
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025

Predpokladané zdroje krytia nákladov	500 000,- eur granty, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Zriadenie denného stacionára pre dospelých autistov Východisková hodnota r. 2021: 0 Požadovaná hodnota r. 2025: 1
Aktivita ZZ 1.2.3 – Spracovanie postupu poskytovania odľahčovacej služby a zabezpečenie dostupnosti služby Zabezpečovaniu dostupnosti odľahčovacej služby bránia chýbajúce zariadenia vhodné pre realizáciu služby. Vzhľadom na špecifické potreby osôb s ŤZP, zvlášť ľudí s mentálnym postihnutím, je žiadúce spracovať prioritne postup poskytovania odľahčovacej služby.	
Gestor	Mesto Trnava, TTSK
Partneri	OZ Iskierka, OZ Naše stacko, Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom v Trnave, Stacionár Náš dom, n. o., OZ Na trati, SSS, TADCH, OZ Spoločnosť pre zmysluplný život
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	15 000,- eur dotácie a granty, TTSK, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	- Spracovanie postupu poskytovania odľahčovacej služby v r. 2022 - Dostupná odľahčovacia služba v r. 2025

Cieľ ZZ 2 – Integrácia osôb so zdravotným znevýhodnením do komunity	
Opatrenie ZZ 2.2 – Podpora aktivít a programov zameraných na osoby so zdravotným znevýhodnením	
Aktivita ZZ 2.2.1 – Rozvoj inkluzívneho vzdelávania a podpora integrácie detí a žiakov v školách Inkluzívne vzdelávanie a integráciu detí a žiakov v školách mesto podporuje už dlhoročne. Je však strategicky dôležité realizovať naďalej opatrenia zamerané na zlepšenie inkluzívneho vzdelávania.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	školy v zriaďovateľskej kompetencii mesta
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	300 000,- eur / 1 rok granty, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	r. 2021 – 2025 - Zrealizované opatrenia zamerané na podporu inkluzívneho vzdelávania, napr.: - Asistenti v školách - Inkluzívne tímy v školách - Prispôsobenie priestorov škôl a školských areálov integrácii zdravotne znevýhodnených detí a žiakov

Strategické zámery – osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Cieľ OSV 1 – Rozvoj sociálnych služieb pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením	
Opatrenie OSV 1.1 - Rozšírenie kapacít existujúcich sociálnych služieb pre osoby v krízovej a/alebo ťažkej životnej situácii	
Aktivita OSV 1.1.1 – Rozšírenie kapacít poskytovaných v nocľahárni a modernizácia služieb	
Kapacita súčasnej nocľahárne je nepostačujúca. Mesto má zámer vybudovať novú nocľaháreň, v ktorej bude poskytovať aj odborné činnosti a podporné služby.	
Gestor	Stredisko sociálnej starostlivosti
Partneri	Mesto Trnava
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	750 000,- eur granty, SSS, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Rozšírenie kapacity zariadenia, nocľaháreň Východisková hodnota r. 2021: 1 objekt Požadovaná hodnota r. 2025: 2 objekty
Opatrenie OSV 1.2 – Budovanie chýbajúcich sociálnych služieb pre osoby v krízovej a/alebo ťažkej životnej situácii	
Aktivita OSV 1.2.1 – Zriadenie útulku pre rodiny s deťmi	
Poskytovanie sociálnej služby rodinám s deťmi v útulku v meste absentuje. Dočasné bývanie v útulku je žiadúce prepojiť s poskytovaním odborných činností v zmysle zákona o sociálnych službách.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	Stredisko sociálnej starostlivosti
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	1 000 000,- eur granty, SSS, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Zriadenie útulku pre rodiny s deťmi Východisková hodnota r. 2021: 0 objekt Požadovaná hodnota r. 2025: 1 objekt
Aktivita OSV 1.2.2 – Zriadenie nízkokapacitného útulku pre jednotlivcov	
Poskytovanie sociálnej služby jednotlivcom v útulku v meste absentuje, mesto má v pláne útulok vybudovať. Tento zámer mesto chce realizovať v rámci širšieho projektu humanizácie lokality Coburgova ul. Je vhodné prepojiť dočasné bývanie v útulku s pracovnou terapiou klientov a poskytovaním odborných činností v zmysle zákona o sociálnych službách.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	Stredisko sociálnej starostlivosti, TADCH
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	750 000,- eur granty, SSS, Mesto Trnava

Indikátory hodnotenia	Zriadenie útulku pre jednotlivcov Východisková hodnota r. 2021: 0 objekt Požadovaná hodnota r. 2025: 1 objekt
Aktivita OSV 1.2.3 – Vybudovanie domova na pol ceste TADCH plánuje vybudovať sieť sociálnych služieb v meste. TADCH spolupracuje s resocializačnými zariadeniami, udržiava kontakt s osobami vo výkone trestu odňatia slobody, mladými dospelými z detských domovov. TADCH eviduje nedostatok možností, kde sa osoby po ukončení pobytu v týchto zariadeniach môžu ubytovať.	
Gestor	TADCH
Partneri	-
Predpokladané obdobie realizácie	2025 s výhľadom do roku 2030
Predpokladané zdroje krytia nákladov	750 000,- eur podmienené získaním grantu s podporou EÚ, TADCH
Indikátory hodnotenia	Zriadenie útulku pre jednotlivcov Východisková hodnota r. 2021: 0 objekt Požadovaná hodnota r. 2030: 1 objekt
Aktivita OSV 1.2.4 – Vybudovanie Skladu solidarity a spolupracujúceho integračného centra TADCH plánuje vybudovať sieť sociálnych služieb v meste. Novovybudovaný Sklad solidarity bude slúžiť ako miesto uskladnenia drogérie, hygienických potrieb a trvanlivých potravín zo zbierok, ale aj bielej techniky a nevyhnutného zariadenia domácnosti, vďaka ktorým dokáže TADCH pomáhať rodinám v núdzi. TADCH plánuje v tesnej blízkosti, resp. v susedstve vybudovať Integračné centrum a spojiť tak myšlienku projektu Siete pomoci s vytvorením priestoru pre rozvoj pracovných zručností a sociálnu rehabilitáciu osôb, ktoré sa ocitajú v nepriaznivej sociálnej situácii, nemajú zabezpečené základné životné potreby a sú bez stáleho bývania. Integračné centrum bude zároveň poskytovať sociálne poradenstvo a pripravovať prijímateľov sociálnych služieb na zaradenie do bežného pracovného procesu. Toto spojenie podporí sociálne inovácie v oblasti sociálnych služieb.	
Gestor	TADCH
Partneri	-
Predpokladané obdobie realizácie	2025 s výhľadom do roku 2030
Predpokladané zdroje krytia nákladov	1 500 000,- eur podmienené získaním grantu s podporou EÚ, TADCH
Indikátory hodnotenia	- Vybudovanie Skladu solidarity - Vybudovanie integračného centra Východisková hodnota r. 2021: 0 objektov Požadovaná hodnota r. 2030: 2 objekty
Aktivita OSV 1.2.5 – Dostupné bývanie s prvkami Housing First Inovatívny efektívny riešením poskytnutia pomoci ľuďom bez domova je nájomné bývanie s podporou sociálneho poradenstva, prípadne ďalšej odbornej pomoci (napr. právna, psychologická, atď.). Takéto bývanie pomôže eliminovať problémové oblasti súvisiace s bývaním. Cieľom dostupného nájomného bývania s prvkami Housing First je sprostredkovať štandardné, cenovo dostupné, udržateľné a samostatné ubytovanie	

vybranej cieľovej skupine za podpory sociálnej práce, ako preventívneho opatrenia na ochranu zdravia a života ľudí, ktorí nemajú alebo stratili prístup k vlastnému bývaniu.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	TADCH
Predpokladané obdobie realizácie	2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	500 000,- eur Mesto Trnava, granty
Indikátory hodnotenia	Bytové jednotky nájomného bývania s prvkami Housing First Východisková hodnota r. 2021: 0 Požadovaná hodnota r. 2025: 3
Aktivita OSV 1.2.6 – Vybudovanie komunitného centra v mestskej časti Trnava - Juh	
Mesto má zámer v rámci širšieho projektu humanizácie lokality Coburgova ul. vybudovať komunitné centrum pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením v priestorovo segregovanej lokalite mestskej časti Trnava – Juh, sídlisko Linčianska. Cieľovou skupinou sú ľudia z prostredia MRK.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	SSS, Centrum Koburgovo
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	750 000,- eur granty s podporou EÚ, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Vybudované komunitné centrum Východisková hodnota r. 2021: 0 Požadovaná hodnota r. 2025: 1
Aktivita OSV 1.2.7 – Vybudovanie nízkoprahového denného centra	
Mesto má zámer vo viacerých častiach mesta postupne budovať nízkoprahové denné centrá. Cieľovými skupinami sú osoby, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, osoby pracujúce v sex-biznise, drogov závislé osoby, žijúce v prostredí s výskytom sociálnopatologických javov a s vysokou toleranciou k nim.	
Gestor	Mesto Trnava
Partneri	SSS, Združenie STORM, Centrum Koburgovo
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	750 000,- eur granty s podporou EÚ, Mesto Trnava
Indikátory hodnotenia	Vybudované nízkoprahové denné centrum Východisková hodnota r. 2021: 0 Požadovaná hodnota r. 2025: 1

Ciel' OSV 2 - Zlepšenie nepriaznivej sociálnej situácie osôb ohrozených sociálnym vylúčením, predchádzanie nepriaznivým sociálnym javom

Opatrenie OSV 2.1 - Podpora aktivít a programov pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením a osoby v ťažkej životnej situácii

Aktivita OSV 2.1.1 – Podpora ambulantných služieb krízovej intervencie zabezpečujúcich poradenstvo a terapiu osobám v ťažkej životnej situácii a im blízkym osobám

Efektívnu dostupnosť pomoci ľuďom v ťažkej životnej situácii je možné poskytnúť podporou ambulantného poradenstva a terapie. Podpora môže byť realizovaná poskytnutím finančného príspevku, dotácie alebo formou nefinančnej pomoci (bezodplatné užívanie priestorov pre ambulantné služby), v súlade s platnými VZN mesta.

Gestor	Mesto Trnava
Partneri	subjekty poskytujúce základné a špecializované poradenstvo, terapie, vykonávajúce opatrenia SPODaSK
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2025
Predpokladané zdroje krytia nákladov	50 000,- eur / 1 rok Mesto Trnava, SSS, dotácie, granty
Indikátory hodnotenia	<ul style="list-style-type: none"> - Vyhodnotenie finančnej aj nefinančnej podpory subjektov mestom - Vyhodnotenie finančnej pomoci subjektov z grantových schém ako súčasť každoročnej hodnotiacej správy o plnení KPSS.